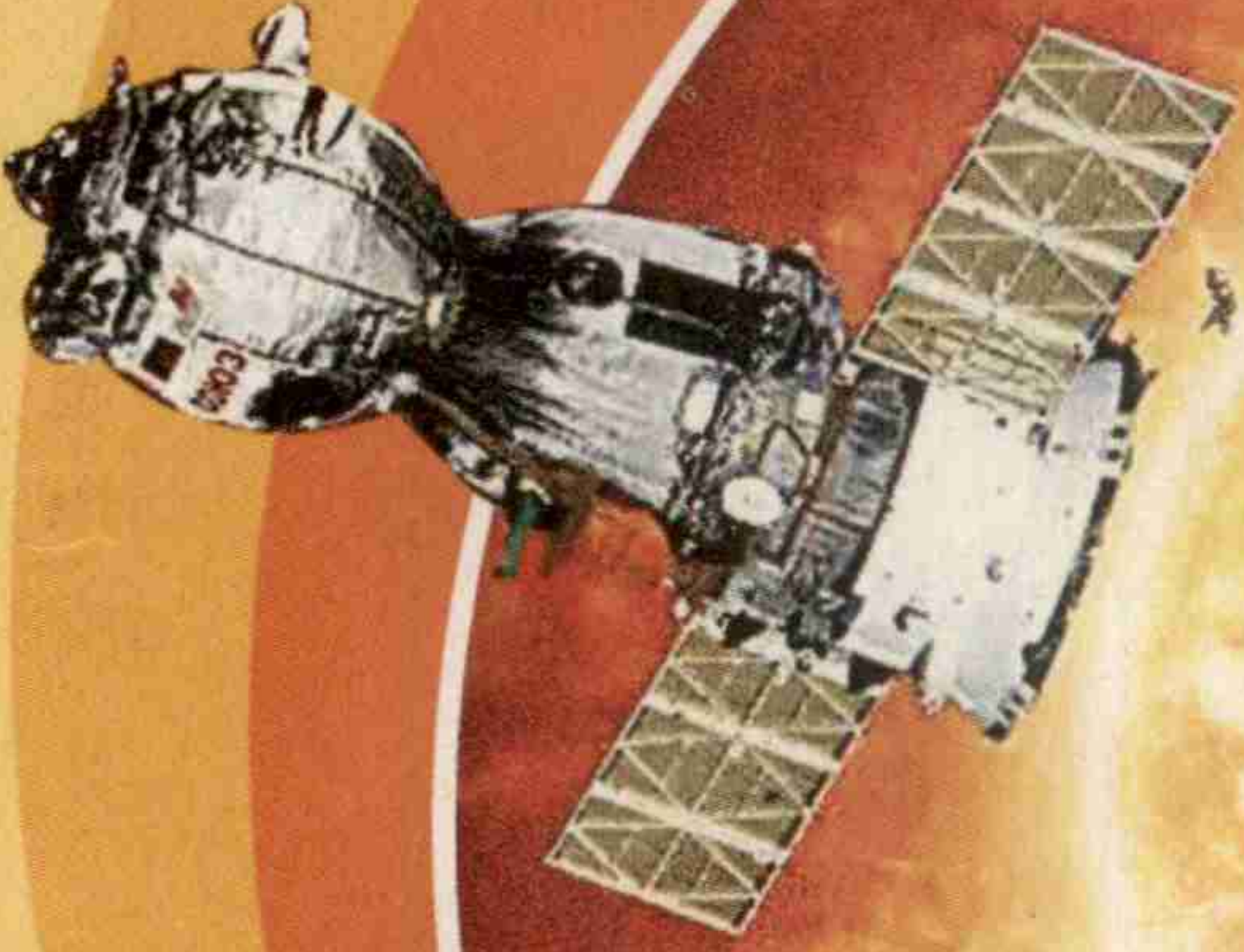
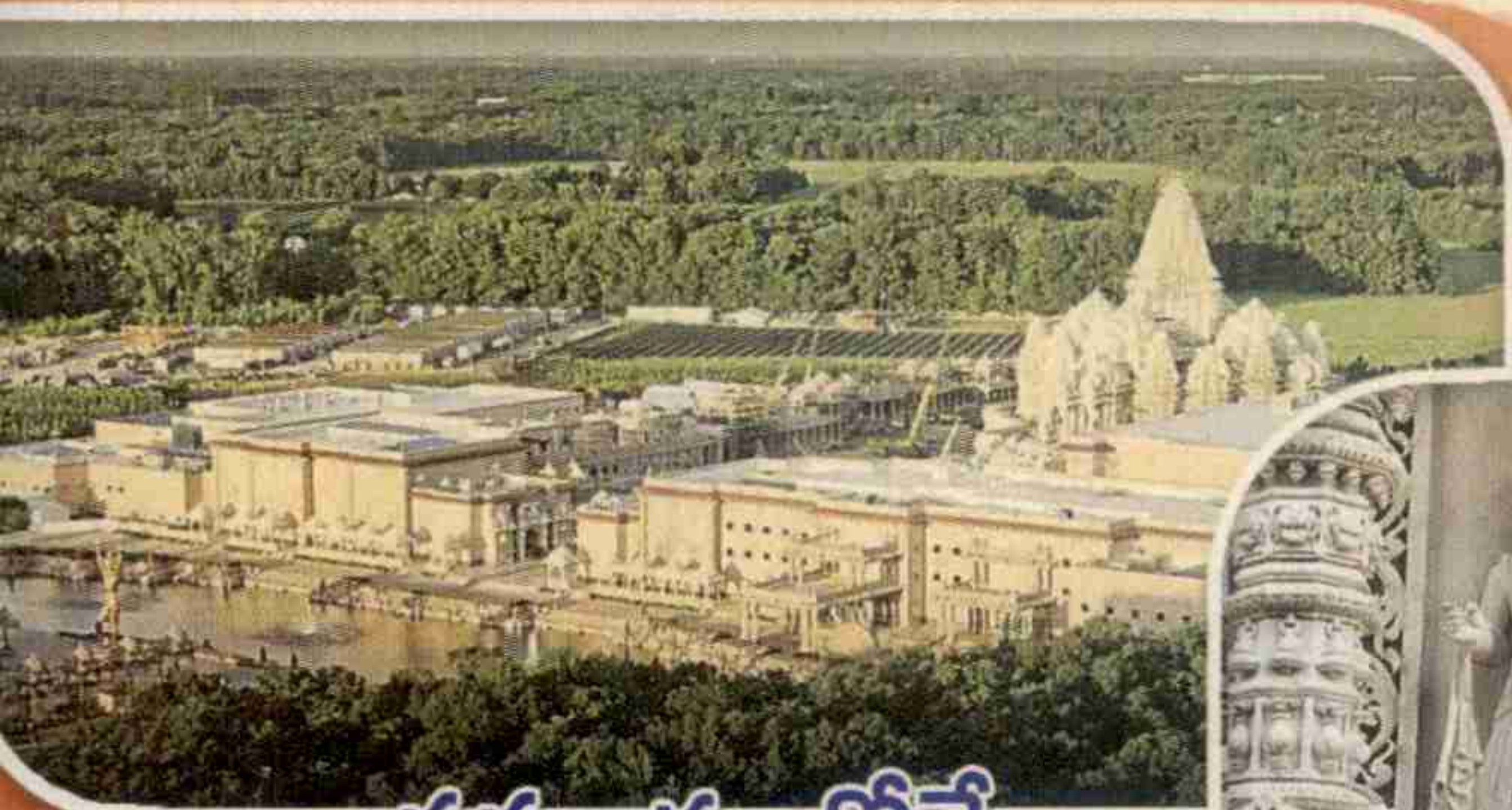

ఈనాడు శ్రీవివరం

8 అక్టోబరు 2023

‘ఆపరేషన్ ఆదిత్య’
ఆ రక్షణ జోసమే!

ప్రపంచంలోనే
అతి పెద్ద అక్షరధామ్!

ఆ ఒక్క కోరికా తీరాలి!

'హిట్2'తో హిట్ కొట్టింది మీనాక్షి చౌదరి. మిస్ ఇండియా పోటీల్లో రన్నరప్ గా నిలిచిన ఈ ముద్దుగుమ్మ ప్రస్తుతం చేతినిండా సినిమాలతో యమా బిజీగా ఉంది. ఆరడుగుల ఈ అందాల భామ తన సినీ ప్రయాణం ఎలా మొదలైందో చెబుతోందిలా!

మా ఊరు...

మాది హరియాణాలోని పంచ్ కులానీ. నాన్న ఆర్మీలో పని చేయడంతో కంటోన్మెంట్ స్కూల్లో చదువుకున్నా. ఆయనకి తరచూ బదిలీ అవుతుండటంతో రెండేళ్లకోసారి స్కూలు మారుతుండేదాన్ని. దాంతో ఎప్పటికప్పుడు కొత్త పరిస్థితులకు అనుగుణంగా సర్దుకుపోవడం అలవాటైంది. ఇక, మా నాన్న నటి మీనాక్షి శేషాద్రికి వీరాభిమాని. అందుకే నాకు ఆ పేరు పెట్టారు.

నా లక్ష్యం...

చిన్నతనంలో డాక్టర్-మోడల్-ఐఏఎస్ అవ్వాలనుకున్నా. పేపర్ లో అందాల పోటీలకు సంబంధించిన క్లిప్పింగులు కనిపిస్తే చాలు, కత్తిరించి దాచుకునేదాన్ని. నా ఆసక్తి అమ్మకి తెలుసు. నాన్న మాత్రం చదువుల్లో చాలా స్త్రీకుగా ఉండేవారు. ఆటల్లో ప్రోత్సహించేవారు. కాలేజీలో టాప్ బాయ్ లా ఉండేదాన్ని. ఈత, బ్యాడ్మింటన్ పోటీల్లో పాల్గొనేదాన్ని. జాతీయస్థాయి పోటీల్లో పతకాలు కూడా అందుకున్నా.

సాధన ఎలాగంటే...

మిస్ ఇండియా పోటీల్లో పాల్గొనే వరకూ డిజైనర్ బట్టలూ, హైహీల్స్ వేసుకోలేదు. యూట్యూబ్ లో వీడియోలు చూస్తూ క్యాట్ వ్యాక్ నేర్చుకున్నా. అందం, అలంకరణ పరంగానూ నన్ను నేను చాలా మార్చుకున్నా. మోటివేషనల్ క్లాస్ లు వింటూ మానసికంగానూ ఎంతో దృఢంగా మారా. అందుకే, 2018లో జరిగిన ఫెమినా మిస్ ఇండియా హరియాణా విజేతగా నిలిచా. మిస్ ఇండియా, మిస్ గ్రాండ్ ఇంటర్నేషనల్ పోటీల్లో మాత్రం ఫస్ట్ రన్నరప్ గా రెండో స్థానం దక్కింది. అక్కడి వరకూ వెళ్లడం కూడా నా దృష్టిలో విజయంతో సమానమే.

బాధపడ్డా...

నేను బీడీఎస్ థర్డ్ ఇయర్ లో ఉన్నప్పుడు నాన్న బ్రెయిన్ ట్యూమర్ తో చనిపోయారు. ఆ దిగులుతో చదువుని పక్కన పెట్టేయడంతో అమ్మ భయపడింది. బాధ నుంచి బయటకు తీసుకురావాలని 'మిస్ ఇండియా' పోటీల్లో పాల్గొనమని దరఖాస్తు చేసింది. నాన్న చనిపోయిన నెలకే అమ్మ అలాంటి నిర్ణయం తీసుకోవడంతో మా ఊళ్లో వాళ్లు తనని నానా మాటలన్నారు. బంధువులు మాట్లాడటం మానేశారు. అవేమీ పట్టించుకోకుండా అమ్మ నన్ను ప్రోత్సహించింది.

సినిమాల్లోకి...

మిస్ ఇండియా పోటీల తరువాత హరియాణా నుంచి ముంబయి వచ్చా. బీడీఎస్ చదువుకుంటూనే సినిమాల్లో ప్రయత్నాలు చేశా. ఖర్చుల కోసం మోడలింగ్ చేసేదాన్ని. అలా ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేయగా 'అవుట్ ఆఫ్ లవ్ వెబ్ సిరీస్'లో అవకాశం వచ్చింది. అందులో నటిస్తూనే యాక్టింగ్ వర్క్ షాపులకూ వెళ్లేదాన్ని. అక్కడే సుశాంత్ పరిచయమయ్యాడు. తన వల్లే 'ఇచట వాహనములు నిలువరాదు' సినిమాలో అవకాశం వచ్చింది. ఆ తరువాత 'ఖిలాడీ', 'హిట్2'లోనూ మంచి పేరు వచ్చింది.

తీరిక వేళ...

అమ్మ దగ్గరుంటే వంట నేర్చుకుంటా. తను పక్కన లేకపోతే ప్రయాణాలు చేస్తా, పుస్తకాలు చదువుతా. అప్పుడప్పుడూ కవి తలు కూడా రాస్తా. మరీ బోర్ గా అనిపిస్తే ఫ్రెండ్స్ ని పిలిచి బ్యాడ్మింటన్ ఆడేస్తా. నా ఫిట్ నెస్ రహస్యం కూడా అదే.

అదే షన్...

నా ఎత్తు ఆరడుగుల రెండు అంగుళాలు. 'హిట్2'లో అడవి శేష్ ఎత్తుకు తగ్గ హీరోయిన్ ను వెతికే క్రమంలోనే అవకాశం నా వరకూ వచ్చింది. డాంతోపాటు వరుణ్ తేజ్ 'మట్లా', విష్వక్ సేన్ 'వీఎస్10', మహేశ్ బాబు 'గుంటూరుకారం', దుల్కర్ సల్మాన్ 'లక్ష్మీ బాలాజీ' లోనూ అవకాశాలు వచ్చాయి. తమిళం, మలయాళం లోనూ చేస్తున్నా.

అది తీరాలి...

చిన్నతనం నుంచీ అనుకున్న మూడు కోరికల్లో రెండు తీరాయి. బీడీఎస్ పూర్తి చేసి డాక్టర్ మీనాక్షి అనిపించుకున్నా. మిస్ ఇండియా పోటీలకూ వెళ్లా. ఇక, ఐఏఎస్ లక్ష్యం ఉంది. ఏదో ఒక సినిమాలో కలెక్టర్ పాత్రలో నటించి ఐఏఎస్ సాధించినట్టు సంబరపడిపోతా.

ఇష్టంగా తినేవి...

నాకు సైసీ ఫుడ్ అంటే చాలా ఇష్టం. అమ్మ వండిన మటన్ బిర్యానీ బాగా తింటా. హైదరాబాద్ బిర్యానీ నచ్చుతుంది. రంజాన్ సీజన్ లో ఇక్కడే ఉంటే హాలీమ్స్ ఓ పట్టుపట్టాల్సిందే.

4

పల్లె అనుభవమే...
అంకురమైంది!

5

ఈ ఉద్యమం
పిల్లల కోసం!

6

కదంబం

7

పరీక్షలో పాసితే...
ఐఐటీకి తీసుకెళ్తారు!

8

కొత్తగా...

9

'ఆపరేషన్ ఆదిత్య'
ఆ రక్షణ కోసమే!

12

పరిశోధన

13

జాజిఫలంలో...
జాజికాయ, జాపత్రి!

14

ప్రపంచంలోనే
అతిపెద్ద అక్షరధామ్!

16

అభాగ్యులకు
ఆత్మబంధువు

17

వైకల్పం ఉంటేనే...
స్నేహితుడిగా చేసేస్తాం..!

18

కథ

20

పురుగుమందు
వృధా కాదిక!

21

రుచి
అభిరుచి

22

సిసింద్రీ

24

సమీక్ష

25

రాశి ఫలం

26

పదవి నోదం

నీకంటే అలవాటు

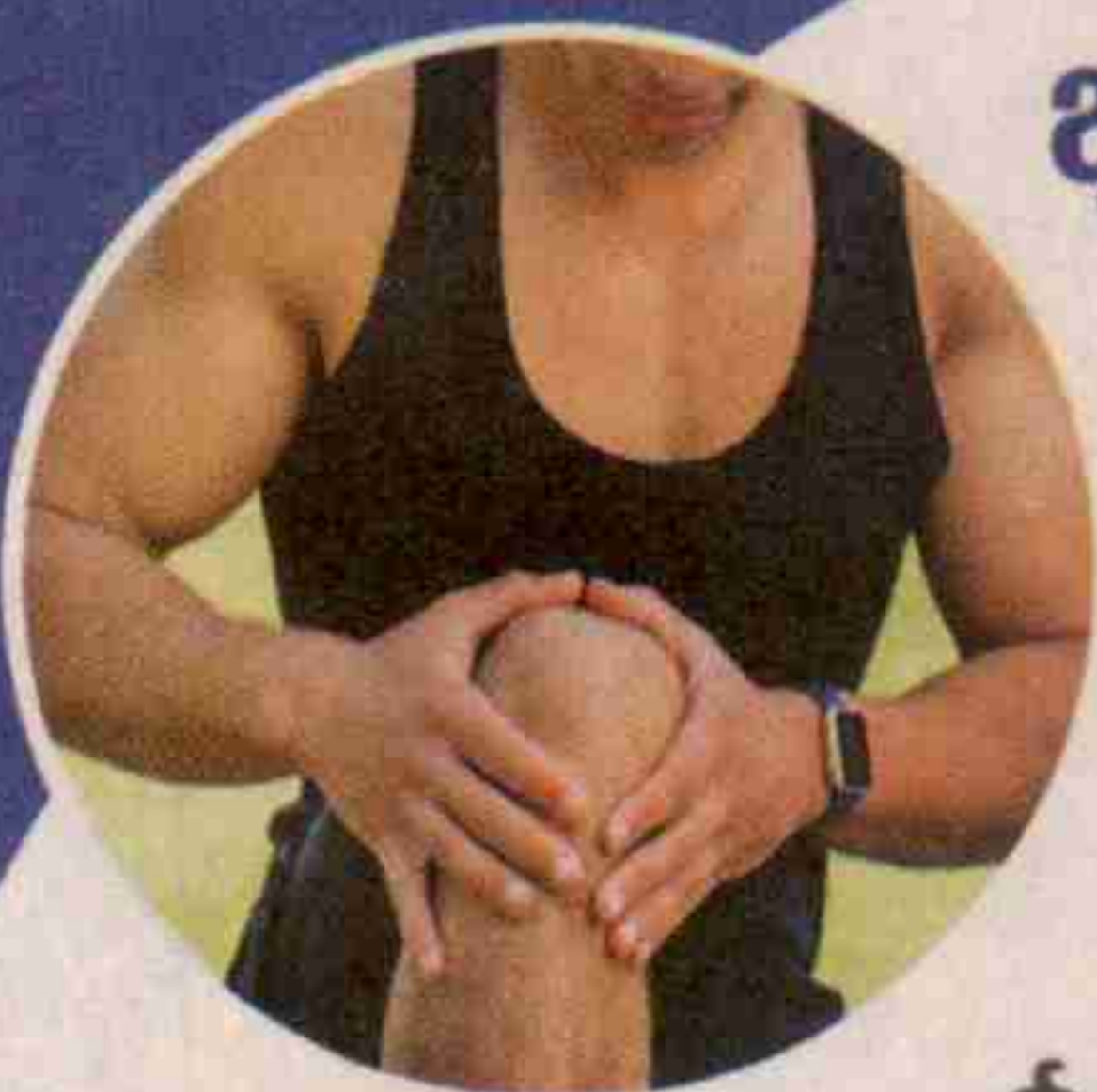
తండ్రి: ఎందుకు ఏడుస్తున్నావురా?
కొడుకు: అమ్మ కొట్టింది నాన్నా...
తండ్రి: అమ్మే కదరా
కొట్టింది... ఏడవకు...
కొడుకు: నీకంటే అలవాటయ్యింది
నాన్నా... నాకు నొప్పిగా
ఉంది మరి...

ప్రపంచ జనాభా 1200 మాత్రమే!

అంతరించిపోతున్న జంతువుల గురించి వింటూ ఉంటాం! మరి...
మనుషులకే అలాంటి పరిస్థితి ఎదురైతే? సుమారు 9 లక్షల సంవత్సరాల క్రితం అదే జరిగింది. మంచుయుగంలోని తీవ్ర వాతావరణ సమస్యల వల్ల ప్రపంచంలోని మనుషుల జనాభా భారీగా పడిపోయిందట అప్పట్లో. కేవలం 1200 మంది మాత్రమే మిగిలారని చెబుతోంది నేటి శాస్త్రవేత్తల జన్యు విశ్లేషణ! వాళ్ళే మనందరి ఉమ్మడి పూర్వీకులు! ఎలాగోలా అప్పట్లో నిలదొక్కుకున్న ఆ మానవులే భూమిపైన విస్తరిస్తూ... నేడు ఎనిమిదివందల కోట్ల జనాభాగా మారారన్నమాట!

మంచిమాట

మనం విజయం సాధించినప్పుడు చప్పట్లు కొట్టే వంద చేతులకన్నా, కన్నీరు పెట్టినప్పుడు తుడిచే ఒక్క చేయి మిన్న.

భరించలేని మోకాళ్ళ నొప్పులతో బాధపడుతున్నారా!

అడుగుతీసి అడుగు వేయలేకపోతున్నారా!!

శస్త్రచికిత్స భయాలు వెంటాడుతున్నాయా !!!

భరించలేని ఖర్చు, నెలలతరబడి విశ్రాంతి మిమ్మల్ని భయపెడుతున్నాయా !

మీ దైనందిన కార్యక్రమాలు దెబ్బతింటాయని ఆవేదన చెందుతున్నారా !

వీటన్నింటికీ పరిష్కారం చూపగల ఒకే ఒక క్లినిక్ ఇపియాన్ పియన్ క్లినిక్

అరిగిపోయిన మోకాళ్ళ గుజ్జు సమస్యకు అత్యాధునిక చికిత్స!

ఆపరేషన్ అవసరం లేకుండా చిన్నసూదితో పరిష్కారం !!

25 సం||ల అనుభవజ్ఞులైన ప్లాస్మా థెరఫీ ఫౌండర్ డా. సుధీర్ దారా గారి

ఆధ్వర్యంలో ప్లాస్మా థెరఫీ పద్ధతి ద్వారా దీర్ఘకాల పరిష్కారం !

సౌత్ ఇండియాలో పియన్ మేనేజ్మెంట్ స్పెషలిస్టుగా అందిస్తున్న విశేష వైద్య సేవలకు గాను ప్రతిష్టాత్మకమైన "ఇండియన్ అచీవర్స్ అవార్డు" కేంద్రమంత్రి నితిన్ గడ్కరీ చేతులమీదుగా అందుకున్నారు.

డా. సుధీర్ దారా

MBBS, MD, FIAPM
ఫౌండర్ & డైరెక్టర్ పిపియాన్,
ఇంటర్నేషనల్ పియన్ స్పెషలిస్ట్

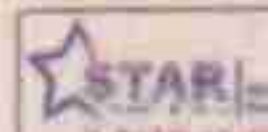
Scan QR Code

వయస్సు పెరిగే కొద్దీ మోకాళ్ళ నొప్పులు పెరగడం మానవుని జీవితంలో సర్వసాధారణం. మోకాలి చిప్పలు మధ్య ఉన్న కార్టిలేజ్ (గుజ్జు) అరిగి పోవడంతో మోకాళ్ళ నొప్పులు మొదలవుతాయి. రోగి రక్తంలోని ప్లాస్మాను సేకరించి గుజ్జు అరిగిపోయిన చోట అభివృద్ధి చేయడమే ప్లేట్లెట్ రిచ్

ప్లాస్మా థెరఫీ, ఈ సరికొత్త, అధునాతన ట్రీట్మెంట్ను ఇపియాన్ పియన్ రిలీఫ్ సెంటర్ దేశ ప్రజలకు అందుబాటులో తెచ్చింది. **హైదరాబాద్, చెన్నై & బెంగళూరు** కేంద్రంగా నెలకొల్పబడిన ఈ సంస్థ అనతికాలంలోనే 20,000 మందికి చికిత్స అందించి వారి జీవిత ప్రయాణం సాఫీగా సాగడానికి సహాయపడింది.

- ✓ ఏళ్ల తరబడి వేధిస్తున్న మోకాళ్ళ, నడుము నొప్పులకు బెస్ట్ అండ్ ఈజీ ట్రీట్మెంట్
- ✓ స్వల్ప లేకుండా అధునాతన వైద్య విధానం.
- ✓ బెడ్ రెస్ట్ అవసరం లేదు
- ✓ చికిత్స జరిగిన అరగంటలోనే డిస్చార్జ్

Cash Less Treatment Available

EPIONE
Pain Management & Regenerative Center

2వ అంతస్తు, అపురూప కాంప్లెక్స్, పిల్లర్ నెం. 1630 రోడ్ నెం. 36, జూబిహిల్స్, హైదరాబాద్

875-875-875-1 | 90 90 88 88 22 | 84660 44441

Our Branches: Hyderabad | Chennai | Bangalore

పల్లె అనుభవమే... అంకురమైంది!

కెరియర్లో ఎంత దూరం వెళ్లినా మూలాల్ని మర్చిపోలేరు కొందరు. పల్లెటూళ్లో పుట్టి పెరిగిన వీళ్లూ అంతే. చిన్ననాటి అనుభవాలూ, జ్ఞాపకాలే వీళ్లని ఉద్యోగాలు వదిలి వ్యాపారులుగా మారేందుకు ప్రేరణగా నిలిచాయి.

గానుగ నూనెల 'గ్రామియా'

ఎప్పుడు దోశలు తిన్నా... చిన్నప్పుడు అమ్మ చేతి దోశలు గుర్తొచ్చేవి శిబి మణివన్నకి. 'ఆ వాసన, ఆ రుచి... ఇప్పుడు లేకపోవడానికి కారణం ఏంటి?' అనుకునే వాడు. అప్పట్లో వేరు సెనగ, నువ్వుల నూనెని ఉపయోగించేవారు. వాటి వాసన ఇల్లంతా వ్యాపించేది.

ఇప్పుడంతా రిఫైన్డ్ నూనెలే. తేడా అదేనని గుర్తించాడు శిబి. ఇంజనీరింగ్ తర్వాత కుటుంబం నడిపే రెస్టారెంట్ వ్యాపారంలో అడుగుపెట్టాడు. ఆ సమయంలోనే నూనెల్లో నాణ్యత లేకపోవడం గమనించాడు. ఒకప్పుడు వీళ్ల తాతయ్యకి గానుగతో నూనెలు తయారుచేసే వ్యాపారం ఉండేది. వాటినే ఇంట్లో వాడేవారు. ఆ తరహా ఆరోగ్యకరమైన నూనెల్ని ఈతరానికి చేర్చాలనుకున్నాడు శిబి. అతడికి యాసిన్, నవీన్ రాజ్ మారన్ తోడు రాగా... 2017లో 'గ్రామియా'ని ప్రారంభించాడు. తమిళనాడు, రాజస్థాన్, కేరళల్లోని రైతుల నుంచి వేరు సెనగ, నువ్వులు, కొబ్బరి సేకరిస్తారు. 'సేకరించిన గింజలూ, కొబ్బరిని మొదట ఎండలో బాగా ఆరబెడతాం. తర్వాత రాతి గానుగలో కట్టెతో అదిమే యంత్రాలతో నూనెల్ని తీస్తాం. గింజల నుంచి తక్కువ మోతాదులోనే నూనెల్ని తీయడంవల్ల మంచి వాసనతోపాటు పోషకాలూ, యాంటీ ఆక్సిడెంట్లూ పుష్కలంగా ఉంటాయి. ఆ నూనెను పేపర్ బోర్డ్స్ తో చేసిన బాటిళ్లలో నింపుతాం. నిల్వ పదార్థాలేవీ కలపక పోయినా నిల్వ ఉంటాయవి' అని చెబుతాడు శిబి. వీటి ధర రిఫైన్డ్ నూనెల ధరకంటే ఎక్కువగా ఉన్నా, నాణ్యతలో అవేవీ సరితూగవంటాడు. ప్రస్తుతం సంస్థ వార్షిక ఆదాయం రూ.15 కోట్లకు పైనే. నెలకు 50వేల లీటర్ల నూనెల్ని అమ్ముతున్నారు. సగం విదేశాలకు ఎగుమతి చేస్తున్నారు.

కొబ్బరి ఉత్పత్తుల 'తెంగిన్'

ఎనిమిదేళ్లు సాఫ్ట్ వేర్ ఇంజనీర్ గా పనిచేసిన మధు కర్గుండ్... ఉద్యోగం మానేస్తానని ఇంట్లో చెప్పేసరికి అవాక్కయ్యారు తల్లిదండ్రులు. రైతుల కోసం పనిచేస్తాననడం వాళ్లని ఇంకాస్త ఆందోళనకు గురిచేసింది. మధుది కర్ణాటక హుస్ జిల్లాలోని కర్గుండ్. ఆ ప్రాంతంలో కొబ్బరి సాగు ఎక్కువ. చిన్నప్పుడు నాన్నకి కొబ్బరి తోట పనుల్లో సాయ పడేవాడు. ఉద్యోగం చేస్తున్నా రోజులూ రైతులకు దళారీ వ్యవస్థ నుంచి విముక్తి కల్పించడం గురించే ఆలోచించేవాడు మధు. సుభాష్ పాలేకర్ దగ్గర జీరో బడ్జెట్, ప్రకృతి వ్యవసాయం గురించి శిక్షణ తీసుకున్నాడు. అప్పుడే తమ కొబ్బరి తోటలో అంతర పంటల్ని సాగు చేస్తూ ఇతరులకూ అవగాహన కల్పించాడు. కొబ్బరి ఒక కల్ప వృక్షం. ఈనె నుంచి నూనె వరకూ ప్రతిదీ పనికొచ్చేదే. వృథానే లేదు. కానీ రైతులకు లాభాలు అంతంత మాత్రమే. అలా కొబ్బరి రైతుల మీద దృష్టి పెడుతూ 2018లో తెంగిన్(కన్నడలో కొబ్బరి) సంస్థని ఏర్పాటుచేశాడు. కొబ్బరి నూనె, పంచదార, బెల్లం, బర్రీ, చిప్స్, కొబ్బరి చిప్పలతో కాఫీ మగ్లూ, పాత్రలూ, దీపాలూ, కొబ్బరి పీచుతో డిష్ స్ప్రబ్బర్లు, ఈనెలతో చీపుర్లు... ఇలా అనేక రకాలైన ఉత్పత్తుల్ని తెస్తున్నాడు. తన గ్రామంలోని మహిళలకు వీటి తయారీలో శిక్షణ ఇప్పిస్తున్నాడు. మొదట్లో ఎగ్జిబిషన్లూ, అపార్ట్ మెంట్ల దగ్గరకు వెళ్లి ఉత్పత్తుల్ని అమ్మేవాడు. ప్రస్తుతం ఆన్ లైన్లో అందుబాటులోకి తెచ్చాడు. కర్ణాటక, గోవాల్లో 50 మంది కొబ్బరి రైతులకు మంచి ధర ఇస్తూ మేలు చేస్తున్నాడు. సంస్థ ఆదాయం సుమారు రూ.కోటి పైనే.

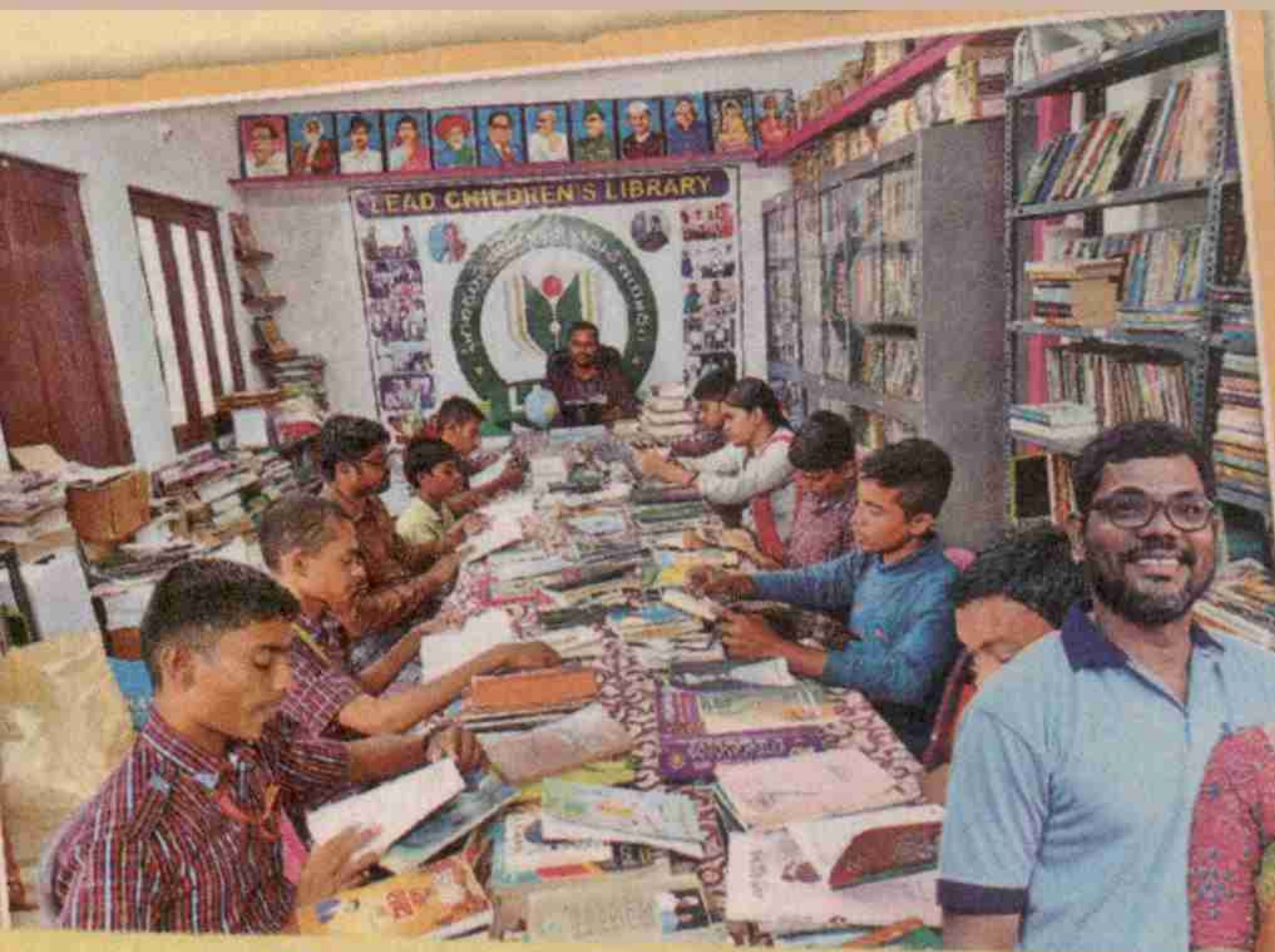

'అమ్మమ్మ' చేతి వంట

ముంబయికి చెందిన అపూర్వ పురోహిత్... కార్పొరేట్ రంగంలో మూడు దశాబ్దాలు పనిచేసి ఓ సంస్థ ప్రెసిడెంట్ స్థాయికి చేరుకున్నారు. 'నిరుపేదలూ, గ్రామీణులకు ఏమీ చేయలేకపోయానే' అన్న అసంతృప్తి ఆమెను వేధించేది. ఐటీ రంగంలో ఉన్న వాళ్లబాబాయి సిద్ధార్థ్ ఈ విషయాన్ని చెబితే... తనూ ఆ విభాగంలో పనిచేయడానికి ఆసక్తి చూపాడు. వెంటనే ఉద్యోగానికి రాజీనామా చేసి అధ్యయనం మొదలుపెట్టారు. ముంబయిలో జరిగే 'మహాలక్ష్మి సారస్ ఎగ్జిబిషన్'కి వెళ్లారు... అక్కడ స్వయం సహాయక బృందాలు తయారుచేసిన సంప్రదాయ మరాఠీ వంటకాల్ని చూశారు. 'నాణ్యమైన ఉత్పత్తులు. వాటిలో చాలావరకూ చిన్నప్పుడు తిన్నవే. ఎలాంటి నిల్వ పదార్థాలూ లేకుండా తయారు చేస్తూ... మళ్లీ వెలుగులోకి తెస్తున్నారు. కానీ సరైన మార్కెట్ లేక ఇబ్బంది పడుతున్నారు. అప్పుడే తయారుచేసేవాళ్లకి, కొనుగోలుదారుకూ మధ్య వారధిగా ఉండాలనుకున్నా' అంటారు అపూర్వ. అలా 2021లో 'ఆజోల్'(అమ్మమ్మగారి ఇల్లు) ప్రారంభమైంది. చిన్నప్పుడు అమ్మమ్మ వాళ్లింట్లో రుచి చూసిన చట్నీలూ, పిండివంటలూ, అప్పడాలూ, లడ్డూలే అవన్నీ... అందుకే ఆ పేరు. రుచితోపాటు జ్ఞాపకాల్ని పంచడంతో వీటికి గిరాకీ ఏర్పడింది. స్వయం సహాయక బృందాలకు చెందిన వందలమంది ఈ సంస్థ ద్వారా ఉపాధి పొందుతున్నారు. కొందరు నెలకు రూ.20-30 వేలు సంపాదిస్తున్నారు.

మీ పిల్లలు సరిగ్గా చదవబట్టేదా? సదా మొబైల్ ఫోన్ తోనే గడుపుతున్నారా? వాళ్ళు చెడు అలవాట్లకి చేరువవుతారని భయపడుతున్నారా? వీటన్నింటికీ ఒకటే పరిష్కారం... పుస్తకం! 'కథల పుస్తకాలూ, జీవితచరిత్రలూ, వ్యక్తిత్వ వికాస రచనలూ ఇలా ఏవైనా సరే వాళ్ళకి ఇచ్చి చూడండి. మీరు కోరుకున్నవన్నీ సాకారమవుతాయి' అంటున్నారు 'మరో గ్రంథాలయ ఉద్యమం' కార్యకర్తలు.!

ఈ ఉద్యమం పిల్లల కోసం!

వరంగల్ జిల్లా నర్సంపేటకు చెందిన కాసుల రవికుమార్ ఉపాధ్యాయుడు. నిరుపేద నేపథ్యంలో పుట్టినా కష్టపడి చదివి ప్రభుత్వ కొలువు సాధించాడు. పుస్తకాలే తనకీ జీవితాన్నిచ్చాయని నమ్మాడు. ఆ పఠనాసక్తిని తర్వాతి తరానికి అందించాలనుకుంటే... ఏముంది? పల్లె పట్టణం అన్న తేడాలేకుండా ప్రతి చిన్నారి చేతుల్లోనూ మొబైల్! అది చూసి విస్తుపోయిన రవికుమార్ తన ఇంట్లోనే 'లీడ్ పేరుతో పెద్ద గ్రంథాలయం పెట్టాడు. 20 వేల పుస్తకాలని అందుబాటులోకి తెచ్చాడు. చుట్టుపక్కలున్న విద్యార్థులు ఎవరైనా... ఎప్పుడైనా సరే వాటిని చదవొచ్చని తలుపులు తెరిచిపెట్టాడు. అక్కడితో ఊరుకోలేదు- గ్రంథాలయాలు లేని సర్కారు పాఠశాలలు, గ్రామాల్లో 24 లైబ్రరీలని ఏర్పాటుచేశాడు. ప్రతిరోజూ వెళ్ళి పిల్లల్ని రెండుగంటలపాటు చదివిస్తాడు.

రెడ్డి రమణది చీపురుపల్లి. ఇంటి కష్టాల కారణంగా ఐదో తరగతితో చదువు మానేశాడు. పుస్తకాలు బైండింగ్ చేసే పనికి కుదురుకున్నాడు. పూలతో కలిసి నార కూడా పరిమళించినట్టు... నిత్యం పుస్తకాలతో ఉండటం అతనిలో పఠనాసక్తిని పెంచింది. ఆ అలవాటు అతని చేత పీజీ, బీఎల్ కూడా పూర్తిచేయించింది. ఆశయ సేవా సమితి అన్న సంస్థని ఏర్పాటుచేయించింది.

అందులో భాగంగా తన బైకుని- నాలుగు వందల పుస్తకాలుపట్టే చిన్నసైజు మొబైల్ లైబ్రరీగా మార్చి చుట్టుపక్కల పల్లెటూళ్ళకి తీసుకెళ్ళసాగాడు. సుమారు వందకుపైగా గ్రామాలకి పుస్తకాలివ్వడం మొదలుపెట్టాడు. ఇప్పటిదాకా అతను ఉచితంగా ఇచ్చిన పుస్తకాల సంఖ్య మూడు లక్షలు దాటింది!

అసలు పిల్లలు భాష ఎలా నేర్చుకుంటారు? సంప్రదాయ పద్ధతిలోనైతే ఓ వాచకం ఇచ్చి అ-అమ్మ, ఆ-ఆవు... ఇలా మొదలుపెడతాం. అలాకాకుండా, పిల్లలు

రోజూ చూసే మనుషులూ పరిసరాల ద్వారానే భాష నేర్చిస్తే? ఉదాహరణకి నాన్న. ఆ ఒక్క పదం ద్వారానే 'న' గుణింతాన్ని అతిసులభంగా నేర్పించొచ్చు. షాద్ నగర్ లో 'అశ్వ లెర్నింగ్ సెంటర్' ద్వారా పిల్లలకి తెలుగుభాషని ఈ సరికొత్త పద్ధతిలోనే నేర్పిస్తున్నారు శ్రీనివాస్, హరిత దంపతులు. అందులో భాగంగానే కొత్త తరహా లైబ్రరీలని నెలకొల్పుతున్నారు. ఇందుకోసమే తమ సాఫ్ట్ వేర్ ఉద్యోగాలనీ వదిలేసి 'బుక్ వార్మ్' సంస్థ నుంచి, ప్రత్యేక శిక్షణ తీసుకున్నారు వీళ్ళిద్దరూ. చుట్టుపక్కలున్న ఐదు బడులకి వారంవారం తమ బృందంతో వెళ్ళి ఆటపాటలతో పుస్తకాలపైన మమకారం కలిగిస్తున్నారు.

ఈ నలుగురే కాదు... తెలుగురాష్ట్రాల్లోని ప్రతి జిల్లాలోనూ ఒకరో ఇద్దరో తమ శక్తి మేరా కృషిచేస్తున్న ఇలాంటివాళ్ళని మనం చూడొచ్చు! కానీ ఏ మంచిపనైనా ఒంటరిగా చేస్తే 'సేవ' అవుతుంది... కలిసికట్టుగా ముందుకెళ్ళగలిగితే ఉద్యమంగా మారుతుంది. అందుకే దండలో దారంలా వీళ్ళందరినీ కలిపికట్టి 'మరో గ్రంథాలయ ఉద్యమం' తెచ్చారు రచయిత మంచికంటి వెంకటరెడ్డి. ఆయన ప్రకాశం జిల్లా చీమకుర్తి మండలంలోని పడమటి నాయుడుపాలెం హైస్కూల్ ఉపాధ్యాయుడు. మండలంలోని అన్ని స్కూళ్ళకీ 80 పుస్తకాలతో కూడిన సెట్ ని తీసుకెళ్ళి చదివిస్తుంటారు. అలా చదివి

భాషా, ఊహాశక్తులు పెరిగిన పిల్లలచేత కథలూ కవితలూ రాయించి పుస్తక సంపుటలూ తెచ్చారు. ఆ స్ఫూర్తితో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం 'బాలసాహిత్యం', 'వీ లవ్ రీడింగ్' పథకాలని తెచ్చిందికానీ... అవి మూలనపడ్డాయి. 'అది తెచ్చిన నిస్సృహ నుంచి బయటపడాలనే 'మరో గ్రంథాలయ ఉద్యమం' ప్రారంభించాను. తెలుగురాష్ట్రాల్లో నాలాగే పనిచేస్తున్నవాళ్ళందరినీ కలవాలనుకున్నాను...' అంటాడాయన. అందుకోసమే గత మే నెల అనంతపురం నుంచి శ్రీకాకుళం దాకా 18 రోజులు మోటారు సైకిల్ పైన ప్రయాణించారు! 55 ఏళ్ళ మంచి కంటి ఎర్రటి ఎండలో ఇలా ప్రయాణాలు చేయడం ఎంతోమందిని కదిలించింది. చాలామంది ఆయనతో చేతులు కలిపారు. అలా వచ్చిన రచయితలూ, ఉపాధ్యాయులూ, సమాజ సేవకులతో విజయవాడలో ఇటీవల ఓ మహాసభ కూడా నిర్వహించారు. వీళ్ళందరూ కలిసి 'మరో గ్రంథాలయ ఉద్యమం' కింద విజయవాడ నుంచి హైదరాబాద్ దాకా పాదయాత్ర చేయాలని తీర్మానం కూడా చేశారు! తెలుగు భాషపైనా, పిల్లలపైనా ఆసక్తి ఉన్నవాళ్ళందరినీ తమతో కలిసి నడవమంటున్నారు!

సహకారం: గుంటూరు ప్రియాంక, ఈజేఎస్

బలియనీర్ పావురాలు

జింతువుల మీద ప్రేమతోనో భూతదయ తోనో- కుక్కలూ, కోతుల పేరిట ఖరీదైన భూములు రాసివ్వడం మనకు తెలిసిందే. అదే విధంగా రాజస్థాన్ లోని జాన్సగర్ లో పావురాల పేరిట దాదాపు 80 ఎకరాల పాలం, 27 పాపులు, రూ.30 లక్షల డిపాజిట్లు ఉన్నాయి. ఆ ఊళ్లోని కబూతరన్ బ్రహ్మ... పావురాలను సొంత బడ్డల్లా సంరక్షిస్తోంది. అందులో భాగంగానే 27 పాపులను కట్టించి స్థానికులకు తక్కువ ధరకే అద్దెకి ఇచ్చారు బ్రహ్మ సభ్యులు. అలా వచ్చే డబ్బులతో పాటు పాలాల కౌలును కూడా ప్రతినెలా పావురాల పేరుమీదే బ్యాంకులో జమ చేస్తారు. ఈ డబ్బుతో గ్రామాభివృద్ధి చేయడంతో పాటు వట్టిపోయిన 400 ఆవుల కోసం 8 గోశాలలను నిర్వహిస్తోంది కబూతరన్ బ్రహ్మ. పావురాలకు రోజూ ధాన్యం, నీళ్లు అందిస్తుంటారు. కొందరు రైతులు పావురాలకోసం ప్రత్యేకంగా ధాన్యం కూడా పండిస్తుంటారు. దాదాపు 30 ఏళ్లుగా ఆ ఊళ్లో పావురాలను చక్కగా సాకడంతోపాటు వాటికొచ్చే ఆదాయాన్నీ రెట్టింపు చేస్తున్నారు.

ఆఫీసు ఖర్చుతో ఆకాశ వీధిలో...

ఆఫీసు పని మీద విమానాల్లో ప్రయాణించే వారుంటారు. విమానాల్లోనే ఆఫీసులకు వెళ్లే ఆగర్భ శ్రీమంతులూ ఉంటారు. అయితే ఆఫీసు ఖర్చులతో విమానం ఎక్కి ఎంజాయ్ చేసేవాళ్లను ఎక్కడైనా చూశారా? దేశవ్యాప్తంగా సేవలందించే ఆర్డీసీ కాంక్రీట్ సంస్థకు వెళితే అలాంటి ఉద్యోగులు కనిపిస్తారు. రాణెకు చెందిన ఈ సంస్థ.. రెడీమేడ్ కాంక్రీట్ వ్యాపారంలో ఉంది. విమానం ఎక్కాలని చాలామంది ఆశపడతారు. కొందరికి మాత్రమే ఆ కల సాకారమై గాల్లోకి ఎగిరిన క్షణాలను ఆస్వాదిస్తుంటారు. జీవితాంతం గుర్తుండిపోయే డ్రిల్లింగ్ అనుభవమిది. కానీ, ఆ కోరిక తీరని ఉద్యోగులను గుర్తించి మరీ సంస్థ ఖర్చులతో వారిని విమానం ఎక్కిస్తోంది ఆర్డీసీ కాంక్రీట్. 'మేరీ పెష్టా ఉడాన్' పేరుతో విమానం ఛార్జీలతోపాటు హోటల్, స్థానిక రవాణా ఖర్చుల్నీ భరిస్తోంది. ఇందుకు అన్ని విభాగాల్లో పనిచేసేవారిని పరిగణనలోకి తీసుకుంటారు. కాకపోతే, కనీసం ఏడాదిపాటు ఆ సంస్థలో ఉద్యోగం చేసి ఉండాలి. అలాంటి వారు ఎవరైనా ఇంతకు ముందు విమానం ఎక్కి ఉండకపోతే- హాయిగా ఆకాశ వీధుల్లో విహరించే అవకాశం కల్పిస్తోంది ఆర్డీసీ కాంక్రీట్.

కదంబం

కూలీకి గార్డుల భద్రత!

రాజకీయ నాయకులకీ, ధనవంతులకీ, సెలబ్రిటీలకీ బాడీ గార్డులు ఉండటం మనకు తెలుసు. పట్నా రైల్వేస్టేషన్ లోని ఓ పోర్టర్ కూడా ఇద్దరు సెక్యూరిటీ గార్డుల భద్రత నడుమ ప్రయాణీకుల సామాన్లు మోస్తుంటాడు. బతుకుతెరువు కోసం సామాన్లు మోస్తున్న ధర్మనాథ్ కు రక్షణ కల్పించడం వెనక ఓ విషాదగాథే ఉంది. పదేళ్ల క్రితం నరేంద్రమోడీ పట్నాలో ఎన్నికల ప్రచారానికి వెళ్లినప్పుడు ఉగ్రదాడి జరిగింది. ఆ సమయంలో రైల్వేస్టేషన్లోనూ దాడులు చేసి పారిపోతున్న ఇంటియాజ్ అనే ఉగ్రవాదిని పోలీసులకు అప్పగించాడు పోర్టర్ ధర్మనాథ్. నేషనల్ ఇన్వెస్టిగేషన్ ఏజెన్సీ(ఎన్ఐఎ) విచారణలో ఆ ఉగ్రవాది ఇచ్చిన సమాచారంతో పలు దాడులను నియంత్రించగలిగారు పోలీసులు. ఆ తరువాత ధర్మనాథ్ పై దాడులు జరిగాయి, బెదిరింపు కాల్స్ వచ్చాయి. దాంతో బిహార్ హైకోర్టు... అతనికి భద్రత కల్పించమని పోలీసులకు ఆదేశించింది. అప్పట్నుంచీ గార్డుల రక్షణలో పోర్టర్ గా పనిచేస్తూ కుటుంబాన్ని పోషించు కుంటున్నాడు. ఈ మధ్య అతని భద్రతను పెంచుతూ పోలీస్ శాఖ ఉత్తర్యులు జారీ చేయడంతో మరో గార్డును కూడా నియమించారు. అంగరక్షకుల మధ్య తన పనేదో తాను చేసుకునే ధర్మనాథ్ ను ఆ స్టేషన్ కి వచ్చిపోయేవారు ఆగి చూస్తుంటారు చిత్రంగా.

చదువు మానేస్తే... పోలీసులు అస్తామస్తా!

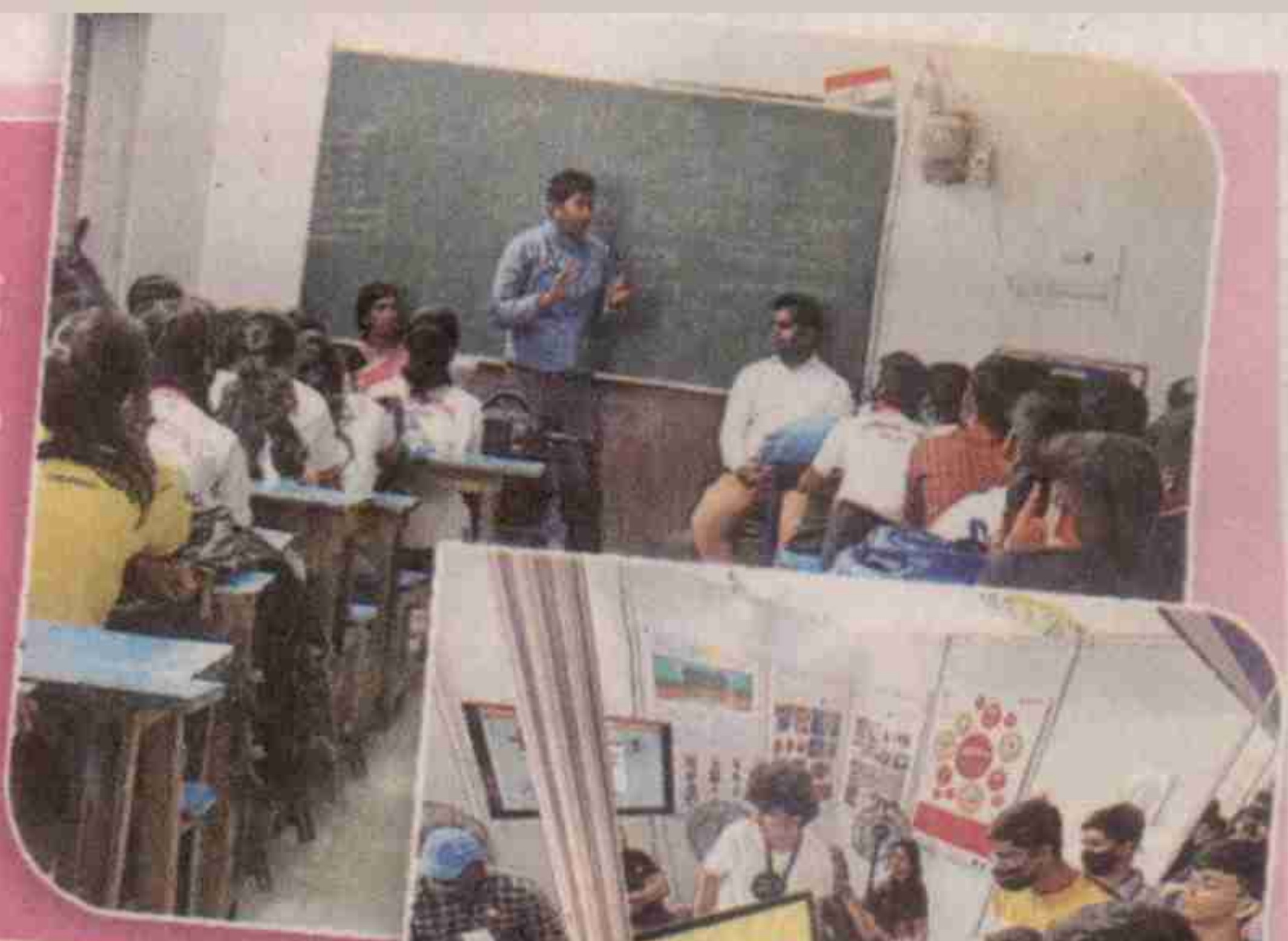
'పోలీసుక్క' అన్నది ఆ పథకం పేరు. పేరుకు తగ్గట్టే మహిళా పోలీసులు ఆ నగరంలోని బడిమానేసిన విద్యార్థుల ఇంటికి వెళ్ళి- పిల్లలకీ వారి తల్లిదండ్రులకీ నచ్చచెప్పి పాఠశాలలకి వెళ్ళేలా చూస్తున్నారు. పేదరికమో, అనారోగ్యమో, చదివించి బుర్రకెక్కక పోవడమో... ఇలా విద్యార్థులు బడి మానేయడానికి కారణం ఏదైనా సరే పోలీసులే వాటికి పరిష్కారం చూపుతున్నారు. పేదరికం కారణమైతే తమకి తెలిసిన కార్పొరేట్ సంస్థల ద్వారా ఆర్థిక సాయం చేయిస్తున్నారు, తల్లిదండ్రులకి ఉపాధి అవకాశాలని కల్పిస్తున్నారు. అనారోగ్యం వల్ల అయితే వాళ్ళకి మెరుగైన చికిత్స అందేలా చూస్తున్నారు. ఒకవేళ చదవడమే కష్టంగా ఉండి బడి మానేస్తే ఉపాధికి హామీ ఇచ్చే ఐటీఐల్లో చేర్చిస్తున్నారు! కోయంబత్తూరులోని పోలీసులు గత ఆరునెలలుగా ఈ పథకాన్ని అమలుచేస్తూ ఇప్పటిదాకా సుమారు 350 మంది పిల్లల్ని మళ్ళీ బడి బాట పట్టించగలిగారు! మగ పోలీసులైతే విద్యార్థులు బెదిరిపోతారని భావించి... ఈ బాధ్యతలని మహిళా పోలీసులకి అప్పగించారు. అందుకే ఈ పథకానికి 'పోలీసుక్క' అని పేరుపెట్టారు. కోయంబత్తూరులో 18 రాణాలుంటే ఒక్కో స్టేషన్ నుంచి ఇద్దరు మహిళా పోలీసులు తమ పరిధిలోని బడిమానేసిన పిల్లల ఇళ్ళకి వెళ్ళి... ఈ సరికొత్త సేవల్ని అందిస్తున్నారు!

పోటీపరీక్షలు పిల్లల్లోని సామర్థ్యాన్ని అంచనా వేసి.. వాళ్లు ఇంకెంత కష్టపడాలనేది తెలియజేస్తాయి. వాటితో పోలిస్తే... జాతీయస్థాయిలో జరిగే ఈ పోటీ పరీక్ష పిల్లల ప్రతిభను అంచనా వేయడంతోపాటూ ఐఐటీ, ఐఐఎం వంటి ప్రతిష్ఠాత్మక సంస్థలకీ తీసుకెళ్తుంది. ఈ నేషనల్ లెవెల్ కామన్

ఎంట్రన్స్ ఎగ్జామ్ (ఎన్ఎల్సీఈఈ)ను ఐఐటీ, ఐఐఎం పూర్వ విద్యార్థుల సౌజన్యంతో ప్రారంభించడం విశేషం.

పరీక్షలో పాల్గొనే...

ఐఐటీకి తీసుకెళ్తారు!

భవిష్యత్తులో ఎంచుకోవాల్సిన కెరీర్ పైన స్పష్టత లేకపోవడం, చదువుల్లో ఎన్నో సందేహాలు ఉండటం, బాగా చదువుకోవాలని ఉన్నా ఆర్థిక పరిస్థితులు అనుకూలించకపోవడం... వంటివాటన్నింటితో పిల్లలు తీవ్ర ఒత్తిడికి లోనవుతారు. ఆ ఒత్తిడితో చిన్నవయసులోనే ఆత్మహత్యలకు పాల్పడుతుంటారు. ఇలాంటి సంఘటనలు చూశాకే ఎన్ఎల్సీఈఈ పేరుతో ఓ కార్యక్రమాన్ని అందుబాటులోకి తెచ్చింది ఎడ్వైజో అనే ఓ విద్యా సంస్థ. ఐఐటీ గువాహాటి పూర్వ విద్యార్థి అయిన రవి నిషాంత్ రకరకాల పోటీ పరీక్షలకు సిద్ధమయ్యే విద్యార్థులకు శిక్షణ ఇచ్చేందుకు కొన్నాళ్లక్రితం ఈ సంస్థను ప్రారంభించాడు. దాన్ని నిర్వహించే క్రమంలోనే విద్యార్థులకు చదువుల్లో ఎదురయ్యే ఒత్తిడి, కెరీర్ పట్ల ఉన్న గందరగోళం, అపోహలూ వంటివన్నీ అర్థంచేసుకుని... తన వంతుగా పరిష్కారాన్ని చూపించాలనుకున్నాడు. అలా ఐఐటీ, ఐఐఎం, ఎన్ఐటీల్లో చదువుకున్న పూర్వ విద్యార్థుల సౌజన్యంతో జాతీయస్థాయిలో నిర్వహించే ప్రవేశపరీక్షను 2018లో అందుబాటులోకి తెచ్చాడు. ఈ పరీక్ష ద్వారా పిల్లలు చదువుల్లో తమకు ఉన్న సామర్థ్యాన్ని అంచనా వేసుకోవడంతోపాటూ... ఐఐటీ, ఐఐఎం, ఎన్ఐటీ వంటివాటిని చూసే అవకాశాన్ని అందుకుంటారు. వాటన్నింటికీ అయ్యే ఖర్చును సంస్థే భరిస్తుంది.

పరీక్ష ఎవరికంటే...

‘ఒక జాతి - ఒకే పరీక్ష’ నినాదంతో నిర్వహించే ఈ ప్రవేశపరీక్షను తొమ్మిదో తరగతి నుంచి ఇంటరు రెండో ఏడాది చదువుతున్న విద్యార్థులూ... నీట్, జేఈఈ,

బ్యాంకింగ్, రైల్వే, సివిల్స్ వంటివాటికి సిద్ధమవుతున్నవారూ రాయొచ్చు. పిల్లల్లోని సృజనాత్మకత, సామర్థ్యాన్ని తెలుసుకునేందుకు నిర్వహించే ఈ అర్హత పరీక్షలో ప్రతిభ చూపే విద్యార్థులకు కొంత ఉపకారవేతనంతోపాటూ మొదటి వెయ్యిమందికి బహుమతులూ ఉంటాయి. వారిని దేశవ్యాప్తంగా ఉన్న ఐఐటీలు, ఐఐఎంలు వంటి సంస్థలకూ తీసుకెళ్తారు. దానివల్ల ఈ పిల్లలు ఆ సంస్థల్లో విద్యావిధానం ఎలా ఉంటుందో తెలుసుకోవడంతోపాటూ, అక్కడి ప్రొఫెసర్లతోనూ, విద్యార్థులతోనూ మాట్లాడి చదువుల్లో తమకు ఉన్న సందేహాలనూ నివృత్తి చేసుకోగలుగుతారు. ఇప్పుడున్న విద్యావకాశాలు, కెరీర్ పైన ఓ స్పష్టత, పోటీపరీక్షలకు సిద్ధమయ్యే విధానం... వంటి విషయాల్లో ఉన్న సందేహాలనూ అడిగి తెలుసుకునే అవకాశం ఉంటుంది. అరవై నుంచి ఎనభైమంది వరకూ విద్యార్థులను తీసుకెళ్లే ఈ క్యాంపు మూడు నుంచి పదిహేను రోజుల వరకూ ఉంటుంది. కేవలం పిల్లల్ని మాత్రమే కాక వాళ్ల తల్లిదండ్రుల్నీ తీసుకెళ్తుందీ సంస్థ. వాటన్నింటికీ అయ్యే ఖర్చులన్నీ సంస్థే పెట్టుకుంటుంది.

నామమాత్రపు ఫీజుతో...

ఏడాదికోసారి నిర్వహించే ఈ పోటీ పరీక్షకు హాజరు కావాలనుకునే విద్యార్థులకు ఎలాంటి షరతులూ ఉండవు. కేవలం నామమాత్రపు రుసుముతో దరఖాస్తు చేసుకుని ఆన్లైన్లోనే రాయొచ్చు. ఈ పరీక్షలో ప్రతిభ చూపే విద్యార్థుల్ని ప్రోత్సహించేందుకు లాప్ టాప్, ట్యాబ్, ఐఫోన్ వంటివి కానుకలుగా ఇస్తారు. ‘చాలామంది పిల్లలకు

ప్రముఖ విద్యాసంస్థలను చూడాలని ఉన్నా చూడలేరు. కొందరికి సరైన దిశనిర్దేశం చేసేవాళ్లు ఉండకపోవచ్చు. వీటన్నింటితో పిల్లలు తమ ఆలోచనల్ని ఎవరితో పంచుకోవాలో తెలియక మౌనంగా ఉండిపోతారు. అలాంటివారందరికీ మంచి అవకాశాన్ని కల్పించాలనే ఉద్దేశంతోనే ఈ కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించాం. ఇప్పటివరకూ మా దగ్గర పరీక్ష రాసిన విద్యార్థుల్లో నిరుపేదలూ ఉన్నారు. అలాంటివాళ్లంతా ఐఐటీ, ఐఐఎంలకు వెళ్లి.. అక్కడివారితో మాట్లాడుతూ, బృంద చర్చల్లో పాల్గొంటూ, ఇతర కార్యక్రమాల్లో భాగం అయినప్పుడు... వాళ్లలో కనిపించే ఆనందం అనిర్వచనీయం. ఇప్పటివరకూ దేశవ్యాప్తంగా సుమారు 1200కు పైగా పట్టణాల నుంచి దాదాపు తొమ్మిది లక్షలమంది పైగా విద్యార్థులు ఈ పోటీ పరీక్షలో పాల్గొంటే.. వాళ్లలో 86 వేల మందికి స్కాలర్షిప్లను అందించాం. ఇదే స్ఫూర్తితో మరింత మందిని ప్రోత్సహించేందుకు సిద్ధమవుతున్నాం..’ అని వివరిస్తారు ఎన్ఎల్సీఈఈ నిర్వాహకులు.

రవి నిషాంత్

బల్లను తీసి పెట్టొచ్చు

చిన్నపిల్లలు కిందపడిపోకుండా ఉండేందుకు... కుర్చీలు రకరకాల డిజైన్లలో, సదుపాయాలతో చాలానే ఉన్నాయి. ఇప్పుడు వాటికి కొనసాగింపుగా ఈ 'మల్టీఫంక్షన్ సేఫ్టీ టేబుల్' వచ్చింది. కావాల్సినప్పుడు ఉపయోగించుకుని ఆ తరువాత తీసి పెట్టే విధంగా డిజైను చేసిన ఈ టేబుల్కు రెండువైపులా పట్టీలు ఉంటాయి. పిల్లల్ని కూర్చోబెట్టే కుర్చీకి ఈ బల్లను జతచేసి పట్టీలు పెట్టేస్తే చాలు... వాళ్లకు సంబంధించిన ఆటవస్తువుల్ని దానిపైనే పెట్టుకుని ఆడుకోవచ్చు. ఆహార పదార్థాలను తినేందుకు డైనింగ్ టేబుల్ తరహాలోనూ వాడుకోవచ్చు. పిల్లల్ని కార్లో తీసుకెళ్తున్నప్పుడు కూడా ఆ సీటుకు దీన్ని జత చేసుకునే విధంగానూ ఉంటుంది. వాటర్ప్రాఫ్ గానూ పనిచేసే ఈ టేబుల్కు ఉండే స్ట్రాప్స్ను అవసరాన్ని బట్టి వదులుగా లేదా బిగుతుగానూ మార్చుకోవచ్చు. అదేవిధంగా సెల్ఫోన్, పిల్లలకు సంబంధించిన నీళ్లసీసా, బొమ్మలు, రంగు పెన్సిళ్లు, పుస్తకాల్లాంటివి పెట్టుకునేందుకు ఈ బల్ల చుట్టూ అరలా ఉంటాయి. కుర్చీ, కారు సీటు, స్ట్రాల్ ఇలా దేనికైనా జతచేసే ఈ టేబుల్ ఎన్నో రంగులూ, డిజైన్లలో దొరుకుతుంది.

సోఫాకే ఓ ట్రే

ఇంటిపనులన్నీ అయిపోయాక తీరిగా కాసేపు సోఫాలో కూర్చుని ఓ కప్పు కాఫీ తాగుతూనే లేదా స్నాక్స్ తింటూనే టీవీ చూస్తూన్నా... ఏదైనా పుస్తకం చదువుతున్నా భలే ఉంటుంది కదూ...

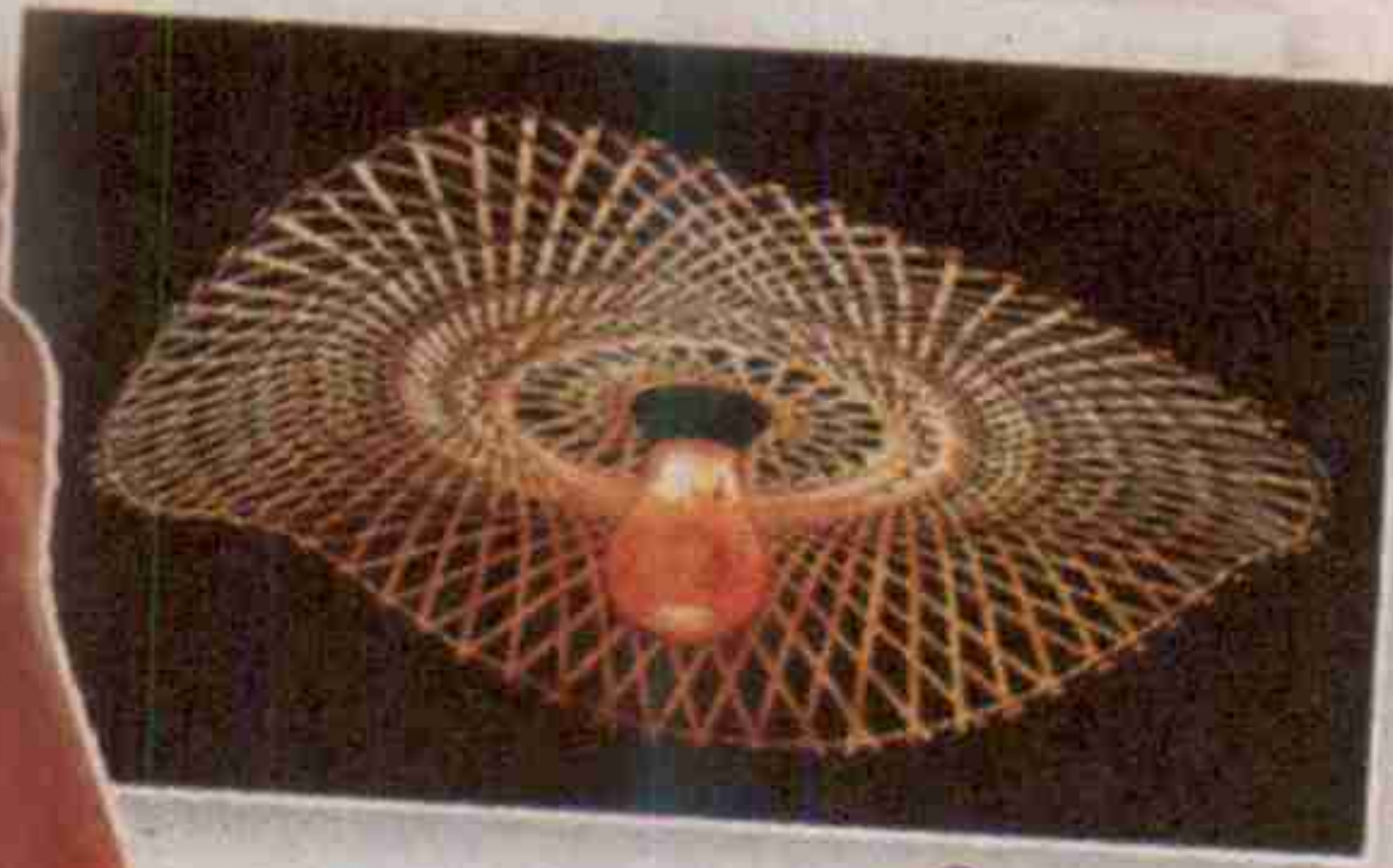
కానీ ఏ మాత్రం అజాగ్రత్తగా ఉన్నా కాఫీ కప్పు సోఫాలో ఒలికిపోవడం, రిమోట్ కిందపడిపోవడం వంటివి తప్పవు. అలా కాకుండా ఉండాలంటే ఈ 'ఆర్ట్ ఛెయిర్ సోఫా ఆర్గనైజర్ ట్రే'ను సోఫా పైన పెడితే సరి. ఈ ట్రేలో కాఫీ కప్పు, మంచినీళ్ల గ్లాసు పెట్టినా కిందపడిపోవు. అదేవిధంగా తినే పదార్థాలు, రిమోటు, కళ్లజోడు, పుస్తకాలు, ట్యాబ్ లాంటివి పెట్టుకునేందుకు వెడల్పాటి ట్రే కూడా ఉంటుంది. దీనికి అదనపు అరలు కూడా ఉంటాయి కాబట్టి వినియోగదారుల అవసరానికి అభిరుచికి అనుగుణంగా నచ్చిన డిజైన్లలో ఎంచుకోవచ్చు.

కాత్తగా...

తురుము కింద పడదు

కూరగాయలు, కొబ్బరి, పనీర్... వంటివి తురిమేందుకు రకరకాల డిజైన్లలో ఫ్లేట్లు, స్టాండ్లు ఇప్పటికే ఉన్నాయి. అయితే... వాటిని ఏదయినా ఫ్లేటుపైనే, గిన్నెలోనో పెట్టుకుని జాగ్రత్తగా తురిమినా... ఎంతోకొంత పక్కకు పడిపోతుంటుంది. ఆ ఇబ్బంది లేకుండా చేసేందుకే ఇప్పుడు 'గ్రేటర్ బాక్సు'లను తీసుకొచ్చారు తయారీదారులు. మూత ఉన్న డబ్బాల్లా కనిపిస్తూ... పైన తురిమేందుకు గ్రేటర్ ఉండటమే వీటి ప్రత్యేకత. ఆ రంధ్రాలు కూడా రెండుమూడు సైజుల్లో ఉండటంతో మరీ సన్నగా లేదా కాస్త లావుగా, సైసుల్లా... ఇలా కావాల్సినట్లుగా తురుముకోవచ్చు. అలా తురిమిన పదార్థం కూడా డబ్బాలోనే పడుతుంది కాబట్టి తరువాత తీసుకోవడమూ తేలిక. ఒకవేళ దాన్ని అప్పటికప్పుడు వాడుకోవద్దనుకుంటే... ఆ డబ్బాను నేరుగా ఫ్రిజ్లోనే పెట్టుకోవచ్చు. బాగున్నాయి కదూ...

ఈ బల్బులో ఉప్పు ఉంటుంది

ఇంట్లో వెలిగించే బల్బు వెలుతురుతో పాటు అదనపు ప్రయోజనాల్ని అందిస్తే భలే ఉంటుంది కదూ... ఈ కోణంలో ఆలోచించే ఇప్పుడు 'పింక్సాల్ట్ ఎల్ఈడి లైట్ బల్బు'ను తీసుకొచ్చారు తయారీదారులు. హిమాలయన్ పింక్ సాల్ట్ను నింపిన ఈ బల్బులను హాలు, పడకగది, వంటిల్లు ఇలా ఎక్కడైనా పెట్టుకోవచ్చు. దీన్ని వెలిగించినప్పుడు వచ్చే వెలుతురు చాలా తక్కువగా ఉండటం ఒకేతరుతే ఈ బల్బుతో అదనపు ప్రయోజనాలు ఉండటం మరొకేత్తు. ఎలాగంటే... ఈ బల్బును వెలిగించినప్పుడు దానిపైన ఉండే చిన్న రంధ్రాల ద్వారా పింక్సాల్ట్ నుంచి వచ్చే ఆవిరి డియోడరైజర్గా పనిచేసి ఇంట్లోని దుర్వాసనల్ని తొలగిస్తుంది. గాలిని శుద్ధి చేసి, అలర్జీలను నివారించే ఈ పింక్సాల్ట్ బల్బులు ఎక్కువ కాలం మన్నుతాయి కూడా.

చందమామ మీదికి వెళ్లారంటే అర్థమైంది. అంగారకుడి మీద పరిశోధనలు చేయడమూ అవసరమే. ఎందుకంటే భూమిలాగే అవీ మట్టి అందులో విలువైన ఖనిజాలూ ఉన్న ప్రదేశాలు కాబట్టి. ఓ వందేళ్ల తర్వాతైనా అవసరమైతే మనిషి కొన్నాళ్లు మకాం వేసే అవకాశం ఉండక్కడ. కానీ... నిప్పుల కొలిమిలా మండే సూర్యుడితో మనకేం పనీ? వేలకోట్లు ఖర్చుపెట్టి నానా నుంచి ఇస్రో వరకూ అంతరిక్ష పరిశోధనా సంస్థలు అందనంత దూరాన ఉన్న సూర్యుడి మీద దృష్టి పెట్టాయి ఎందుకూ? ఈ ప్రశ్నలకు సమాధానాలు తెలియాలంటే కొంచెం గతంలోకి వెళ్లాలి. (ప్రపంచ అంతరిక్ష చరిత్రలు... అక్టోబరు 4-10)

'ఆపరేషన్ ఆదిత్య' ఆ రక్షణ శోసమే!

1859 సెప్టెంబరు ఒకటి. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా టెలిగ్రాఫ్ వ్యవస్థ ఒక్కసారిగా అస్తవ్యస్తమైపోయింది. ఆ పరికరాలను ముట్టుకున్న ఆపరేటర్లకు పాక్ కొట్టడమే కాదు, సందేశాలను ప్రింట్ చేయాల్సిన పేపర్లు ఉన్నపళంగా కాలి బూడిదైపోయాయి. దాంతో వారు కంగారుపడి బ్యాటరీలను తీసేసి డిస్కనెక్ట్ చేశారు. అయినా టెలిగ్రాఫ్ సందేశాలు యధాతథంగా ప్రసారమై ఉద్యోగుల్ని అయోమయానికి గురి చేశాయి. ఆ మర్నాడు తెల్లవారుఝామున ఇంకా చిమ్మచీకట్లు ముసురుకుని ఉండగానే హఠాత్తుగా ఆకాశంలో కనిపించిన రంగు రంగుల వెలుగులు ప్రజల్ని ఆశ్చర్యపరిచాయి. ఎరుపూ ఆకుపచ్చా ఊడా... నిండు రంగుల్లో మెరిసిపోయిన ఆకాశం పట్టపగలును తలపించింది. క్యూబా, బహమాస్, హవాయ్, జమైకా లాంటి ప్రాంతాల్లో ఈ సుందర దృశ్యం ఎంతగా కనువిందు చేసిందో అంతగా కలవరపరిచింది.

1989 మార్చి 13న కెనడాలోని క్యుబెక్ జలవిద్యుత్కేంద్రంలో ఉన్నట్టుండి కరెంటు సరఫరా వ్యవస్థ విచ్ఛిన్నమైంది. అరవై లక్షల జనాభా 72 గంటలపాటు కరెంటు లేకుండా గడపాల్సి వచ్చింది. అదే సమయంలో న్యూజిల్లాండ్లోనూ కొన్ని ట్రాన్స్‌ఫార్మర్లు కాలి వైర్లన్నీ కరిగిపోయాయి.

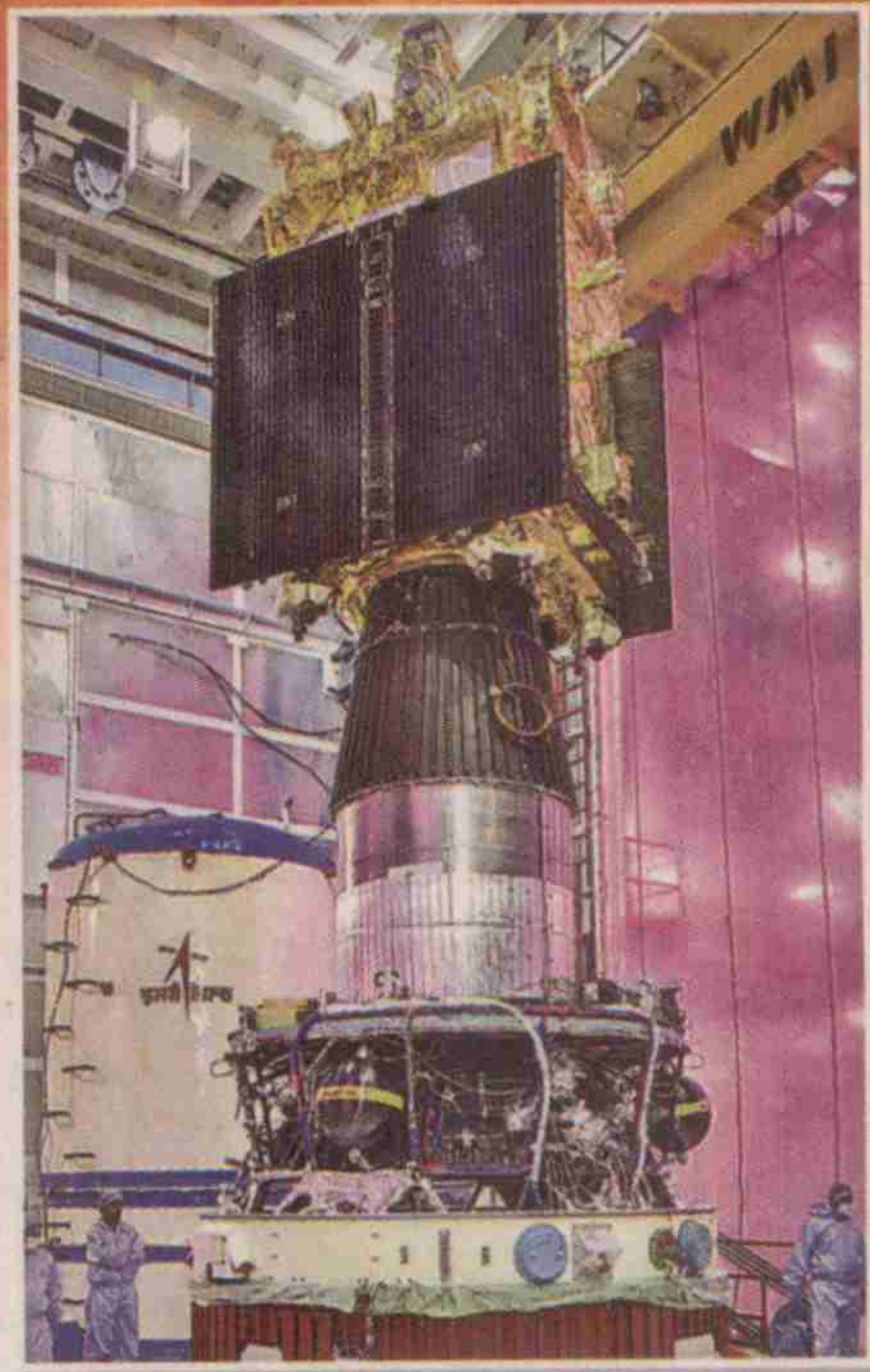
2006 డిసెంబరులో కొన్నిచోట్ల శాటిలైట్ కమ్యూనికేషన్ వ్యవస్థా జీపీఎస్ నేవిగేషన్ సిగ్నల్స్... పది నిమిషాలపాటు

పనిచేయలేదు. 2017లో జ్యూరిక్ విమానాశ్రయంలో 15 గంటలపాటు సేవలు స్తంభించిపోయాయి.

... చెబుతూ పోతే ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నో.

టెలిగ్రాఫ్ వ్యవస్థ చెడిపోయి కారణం తెలియక నిపుణులంతా కిందామీదా పడిన రోజు ఉదయం రిచర్డ్ కారింగ్టన్ అనే బ్రిటిష్ ఖగోళ శాస్త్రవేత్త ప్రయోగశాలలో ఎప్పటిలాగే టెలిస్కోప్‌లో సూర్యుడిని గమనిస్తున్నాడు. అంతకుముందు ఎప్పుడూ చూడని కొన్ని నల్లని మచ్చలు కనిపించడంతో గబగబా కాగితంమీద వాటిని చిత్రించాడు. కొద్ది నిమిషాల వ్యవధిలోనే ఆ మచ్చల మీదికి కళ్లు బైర్లు కమ్మేటంత తెల్లని వెలుగుతో రెండు గుండ్రని పూసల్లాంటి ఆకృతులు వచ్చి, చూస్తుండగానే వాటి ఆకారం రకరకాలుగా మారడం మొదలయింది. ఆశ్చర్యపోయిన అతడు పక్కవాళ్లకి చూపిద్దామని ఒక్క క్షణం అటు తిరిగేసరికల్లా మొత్తంగా దృశ్యమే మారిపోయింది.

టెలిస్కోపులో కారింగ్టన్ చూసిన ఆ పరిణామాన్ని సూర్యుడి మీద 'అయస్కాంత విస్ఫోటనం లేదా తుపాను' అంటారు. మొట్టమొదటిసారిగా దాన్ని గుర్తించినందుకు ఆ సంఘటనకు 'కారింగ్టన్ ఈవెంట్' అని పేరు పెట్టారు. ఆకాశంలో కన్పించిన రంగుల కాంతులూ దాని ఫలితమే. వాటిని 'నార్తర్న్ లైట్స్' అనీ 'అరోరాస్' అనీ అంటున్నారు. క్యూబెక్ విద్యుత్కేంద్రంలో సమస్యకీ ఈ

మ్యాగ్నెటిక్ తుపానే కారణం. 2006లో జీపీఎస్ సిగ్నల్స్ ఆగిపోవడానికి సూర్యుడి నుంచి వెలువడిన ఎక్స్ కిరణాల ప్రభావం కారణమట. జీపీఎస్ అలా అకస్మాత్తుగా పనిచేయకపోతే దాని ఆధారంగా ప్రయాణం చేసే విమానాలూ ఓడలూ ఏమై పోవాలి? కారింగ్టన్ సంఘటన నాటికి టెలిగ్రాఫ్ వ్యవస్థే గొప్ప టెక్నాలజీ. కానీ ఇప్పుడు...? శాస్త్రవేత్తలు అంతరిక్షంలో ఉండి పరిశోధనలు చేస్తున్నారు. ఎన్నో కృత్రిమ ఉపగ్రహాలను అంతరిక్షంలోకి పంపి కమ్యూనికేషన్ వ్యవస్థల్ని నిర్వహించుకుంటున్నాం. పైన చెప్పిన సమస్యలు వీటికీ వస్తే... మన వ్యవస్థలన్నీ తలకిందులైపోవూ! జనజీవితం స్తంభించిపోదూ!

సూర్యుడు ఎప్పుడూ ఒకేలా ఉండడనీ, అక్కడ నిరంతరం రకరకాల మార్పులు జరుగుతూ ఉంటాయనీ గమనించిన ఖగోళ శాస్త్రవేత్తలకు- ఆ మార్పుల ఫలితమే మనకి భూమిమీద కనిపిస్తోందనీ సాంకేతిక

వ్యవస్థలు దెబ్బతింటున్నాయనీ గుర్తించడానికి చాలాకాలమే పట్టింది. ఎక్కడో 15కోట్ల కిలోమీటర్ల దూరాన ఉన్న సూర్యుడి వల్ల ఇవి జరుగుతాయని ఎవరు మాత్రం ఊహించగలరు? కానీ సూర్యుని మీద మార్పుల ప్రభావం భూమి మీద అయినో స్పియర్ని చేదించి వచ్చి రేడియో కమ్యూనికేషన్ వ్యవస్థల్ని చెడగొడుతోంది. అతినీలలోహిత రేడియేషన్ భూవాతావరణపు ఉష్ణోగ్రతల్ని పెంచడంతో అది వ్యాకోచిస్తోంది. దాని ఫలితం భూమికి ఎగువ కక్ష్యలో తిరుగుతున్న శాటిలైట్స్ మీద పడుతోంది. వాటి కక్ష్య మారుతోంది, జీవిత కాలం తగ్గిపోతోంది. సాంకేతికంగా రోజురోజుకీ అభివృద్ధి సాధిస్తూ అన్నిటికీ ఆ సాంకేతికతపైనే ఆధారపడుతున్న మానవాళికి ఇలాంటి అవాంతరాలు కలిగించే నష్టం మాటల్లో చెప్పలేనిది.

అందుకే అసలు సూర్యుడి వాతావరణం గురించి లోతుగా తెలుసుకోవడం అవసరమవుతున్నాడు శాస్త్రవేత్తలు. వాళ్ల పరిశోధనల్ని అర్థం చేసుకోవాలంటే అసలు సూర్యుడు ఎలా ఉంటాడో మనకి తెలియాలి.

చిన్న నక్షత్రం

అంతాదరీ లేనట్లు కన్పించే ఈ అనంత విశ్వంలో సూర్యుడూ, సూర్యుడి చుట్టూ తిరిగే గ్రహాలూ మాత్రమే కాదు... కొన్ని కోట్ల నక్షత్రాలున్నాయి. ఊహకందనంత దూరాన ఉండడం వల్ల అవి మనకు చుక్కల్లా చిన్నగా కనిపిస్తున్నాయి. సూర్యుడు కూడా వాటిల్లో ఒకటైనప్పటికీ మనకి దగ్గరగా ఉండబట్టి పెద్దగా కన్పిస్తాడు. నిజానికి ఇతర నక్షత్రాలతో పోలిస్తే సూర్యుడు చాలా చిన్న నక్షత్రం. కాకపోతే బాగా ధైర్యమిక్. నిరంతరం మారుతూ బోలెడంత శక్తిని అంతరిక్షంలోకి పంపుతూ ఉంటాడు. సూర్యుడికి ఉన్న బలమైన గురుత్వాకర్షణ శక్తి ఎనిమిది గ్రహాలనూ, 170 ఉపగ్రహాలనూ, బోలెడన్ని డ్వార్ఫ్ ప్లానెట్స్నీ, లెక్కలేనన్ని తోకచుక్కల్ని గ్రహ శకలాల్ని సూర్యుడి చుట్టూ స్థిరమైన కక్ష్యలో తిరిగేలా చేస్తోంది. అదే లేకపోతే ఇవన్నీ అడ్రసు లేకుండా చెల్లా చెదురయ్యేవి. సూర్యుడికున్న మరో ముఖ్యమైన లక్షణం అయస్కాంతక్షేత్రం. హీలియోస్పియర్ అనే ఈ శక్తి సౌర కుటుంబాన్ని హానికరమైన కాస్మిక్ రేడియేషన్ నుంచి కాపాడుతోంది. నిజానికి సూర్యుడు మనకి కనిపిస్తున్నట్లు బంతిలాంటి ఘనరూపం కాదు. సూర్య గోళం ఆరుపొరలుగా ఉంటుందట. అన్నిటికన్నా పైన కొరోనా, ఆ తర్వాత ఫోటోస్ఫియర్, క్రోమోస్ఫియర్ లాంటివి ఉంటాయి. 91శాతం హైడ్రోజెన్, 8.9శాతం హీలియం, 0.1 శాతం కార్బన్, నైట్రోజెన్ లాంటి భారమూలకాలు... కలిసి సూర్యు

డయ్యాడు. విపరీతమైన వేడి వల్ల ఈ మూలకాలన్నీ వాయురూపంలాంటి ప్లాస్మా అనే దశలో ఉంటాయి. సూర్యుడి కేంద్ర భాగంలో కోటిన్నర డిగ్రీల ఉష్ణోగ్రత ఉంటుంది. ధర్మోన్యూక్లియర్ ఫ్యూజన్ అనే చర్యవల్ల సూర్యుడి నుంచి నిరంతరం రేడియేషన్, ఎలక్ట్రసిటీ, సోలార్ విండ్... రూపాల్లో శక్తి వెలువడుతుంటుంది. వంద భూగ్రహాలు కలిసినంత వెడల్పుండే సూర్యుడిలో అక్కడక్కడా నల్లని మచ్చలు (సన్ స్పాట్స్) ఉంటాయి. వీటిలో తేడాలే భూమిమీద ప్రభావం చూపుతుండవచ్చున్న అనుమానం 17వ శతాబ్దం నుంచీ ఉంది. అప్పటినుంచీ ఖగోళ శాస్త్రవేత్తలు పరిశీలిస్తూనే ఉన్నప్పటికీ అంతరిక్షంలోకి కృత్రిమ ఉపగ్రహాలను పంపడం మొదలెట్టిన తర్వాతగానీ ఈ విషయంలో స్పష్టత రాలేదు. షికాగో యూనివర్సిటీకి చెందిన భౌతిక శాస్త్రవేత్త యూజీన్ పార్కర్ సూర్యుడి బాహ్యవలయంలో సోలార్ విండ్, అయస్కాంత క్షేత్రాల గురించి 1950ల్లో ప్రతిపాదించాడు. అప్పటినుంచే సూర్యుడిమీద పరిశోధనలు ఊపందుకున్నాయి. అందుకే నాసా 2018లో ప్రయోగించిన సోలార్ మిషన్ కి ఆయన పేరు మీదుగా 'పార్కర్ సోలార్ ప్రోబ్' అని పేరు పెట్టింది.

సూర్యుడిని తాకింది!

సూర్యుడి దగ్గరికి ఒక అంతరిక్ష నౌకని పంపాలన్న కోరిక 1958 నాటిది. కానీ అందుకు తగిన సరంజామా సిద్ధం చేసుకుని కార్యరంగంలోకి దిగడానికి అరవయ్యేళ్లు పట్టింది. మేరీలాండ్ లోని జాన్ హాప్కిన్స్ అప్లైడ్ ఫిజిక్స్ లేబొరేటరీలో అత్యంత అదునాతన సాంకేతికతతో తయారైన పార్కర్ సోలార్ ప్రోబ్ అద్భుతమైన ఫలితాల్ని సాధించింది. సూర్యుడిని తాకి చరిత్ర సృష్టించింది. ఎన్నో రికార్డుల్ని చేదించింది. సూర్యుడికి సన్నిహితంగా వెళ్లిన తొలి మానవ నిర్మిత వస్తువు అదే. అత్యంత వేగంగా ప్రయాణించేదీ అదే. 2021 డిసెంబరులోనే ఇది సూర్యుడి వాతావరణంలోకి(కొరోనా) ప్రవేశించింది.

ఇక్కడో విషయం చెప్పుకోవాలి. సూర్యుడిలో మనకు కన్పించే భాగాన్ని ఫోటోస్ఫియర్ అంటారు. అక్కడ 5500 డిగ్రీల సెంటీగ్రేడ్ ఉష్ణోగ్రత ఉంటుందట.

సెంటు కూడా వేసుకోలేదు!

మంగళ్యాన్, చంద్రయాన్, ఆదిత్య ఎల్-1... ఇలా ఒక్కో మిషన్ లోనూ కొన్ని వందల కంపెనీలు తయారుచేసిన విడిభాగాలను ఉపయోగించింది ఇస్రో. వందలాది శాస్త్రవేత్తలు బృందాలుగా కృషిచేశారు. ఆ కృషి ఎంత అంకితభావంతో ఎంత సునిశితమైన జాగ్రత్తలతో ఉంటుందో తెలియడానికి ఒక చిన్న ఉదాహరణ...

ఆదిత్య ఎల్-1లోని ఏడు పేలోడ్ లలో ఒక ముఖ్యమైన పేలోడ్(విజి బుల్ ఎమిషన్ లైన్ కొరోనాగ్రాఫ్-విఇఎల్ సి అంటారు)ని ఇండియన్ ఇన్ స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఆస్ట్రోఫిజిక్స్ కి చెందిన శాస్త్రవేత్తల బృందం తయారు చేసింది. సూర్యుడికి సంబంధించిన ఎంతో కీలక సమాచారాన్ని సేకరించే బాధ్యత ఈ పేలోడ్ ది. బెంగళూరు దగ్గర హోస్కొటలో దానిలోని అత్యంత సున్నితమైన విడిభాగాల అమరిక జరిగింది. ఆ పని ఎంత పరిశుభ్రమైన వాతావరణంలో చేయాలంటే ఆస్పత్రిలోని ఐసీయూ కన్నా లక్ష రెట్లు శుభ్రంగా ఉండాలి. కంటి నలుసులో వెయ్యోవంతు కన్నా చిన్న పదార్థం కూడా బయటినుంచి ఆ గదిలోకి రాకూడదు. శాస్త్రవేత్తలూ ప్రత్యేకంగా తయారుచేసిన దుస్తుల్నే ధరించాలి. సెంటూ డియోడరెంట్ లాంటివే కాదు, ఏ నడుమో నొప్పిగా ఉందని మందు (స్ప్రే) చేసుకుని వెళ్లినా కొంపలంటుకుంటాయి. అంతమందిలో ఏ ఒక్కరు చిన్న పొరపాటు చేసినా, అంత ఇబ్బంది ఏముంటుందిలే అని నిర్లక్ష్యంగా వ్యవహరించినా ఏళ్ల తరబడి వందల మంది చేసిన పని బూడిదలో పోసిన పన్నీరవుతుంది. అలా కాకుండా మిషన్ సఫ్లెస్ అయిందంటే ఇలాంటి ఎన్నో బృందాలు మనసా వాచా కర్మణా దానికి అంకితమై పనిచేశాయి కాబట్టే.

గుంటూరు... పేరుంటా!

సూర్యుడి మీద హీలియం ఉందని కనిపెట్టింది ఫ్రెంచ్ శాస్త్రవేత్త జూల్స్ జాన్సన్. 1868లో మనదేశంలో పర్యటిస్తున్న ఆయన ఆగస్టు 18న సూర్యగ్రహణం సంభవించిన పుడు గుంటూరులో ఉన్నాడట. ఆరోజుల్లో సూర్యుడి గురించి తెలుసుకోవడానికి గ్రహణ సమయాన్ని కీలకంగా భావించే వారు. దాంతో అక్కడినుంచే గాజు పట్టకం నుంచి సూర్యుణ్ణి పరిశీలించిన ఆయన క్రోమోస్పియర్ లో ప్రకాశవంతమైన పసుపు రంగులో గీతల్ని చూసి సోడియంగా భావించాడు. ఆ తర్వాత మరికొందరి పరిశీలనలో ఈ కొత్త మూలకం నిర్ధారితమైంది. దానికి వారు 'హీలియం' (గ్రీకు భాషలో సూర్యుడు) అని పేరు పెట్టారు. అందుకే సూర్యుడి గురించి, సౌరకుటుంబంపై సూర్యుడి ప్రభావం గురించి తెలిపే శాస్త్రాన్ని హీలియోఫిజిక్స్ అంటున్నారు. అలా సూర్యుడిపై పరిశోధనల్లో మన తెలుగు నేల పేరూ చరిత్రకెక్కింది.

అంతేకాదు, సూర్యుడి మీద పరిశోధనలకు పలు అబ్జర్వేటరీలూ మనదేశంలో ఏర్పాటయ్యాయి. 1899లో తొలి అబ్జర్వేటరీ కొడైకెనాల్ లో ప్రారంభం కాగా ఆ తర్వాత దేశవ్యాప్తంగా మరో పది సోలార్ ఫిజిక్స్ అబ్జర్వేటరీలను నెలకొల్పారు.

నాలుగో స్థానంలో మనం!

మనకన్నా ముందు సూర్యుడిమీద ప్రయోగాలు మొదలుపెట్టింది అమెరికా, చైనా, యూరప్ దేశాల అంతరిక్ష పరిశోధనా విభాగాలు. 1960-69 మధ్య నాసా ఆరు మిషన్లను నిర్వహించగా ఐదు విజయవంతమయ్యాయి. 1974-97 మధ్య నాసా, జర్మనీ, ఈఎస్ఎల్తో కలిసి, విడివిడిగానూ ఏడు మిషన్స్ నిర్వహించగా అన్నీ సత్ఫలితాన్నిచ్చాయి. 2000 సంవత్సరం నుంచి మరో తొమ్మిది మిషన్లు సూర్యుణ్ణి శోధించడానికి చేపట్టారు. వాటిల్లో కొన్ని గడువు తీరిపోగా... కొన్ని ఇప్పటికీ పనిలో ఉన్నాయి. 2018లో నాసా ప్రయోగించిన పార్కర్ సోలార్ ప్రోబ్ 2025 వరకూ పనిచేయనుంది. 2020లో ఈఎస్ఎ ప్రయోగించిన సోలార్ ఆర్బిటర్ కూడా పనిచేస్తూనే ఉంది. చైనా గతేడాది ప్రయోగించిన 'అడ్వాన్స్డ్ స్పేస్ బేస్డ్ సోలార్ అబ్జర్వేటరీ' సూర్యుడి అయస్కాంత క్షేత్రాన్ని శోధిస్తోంది. ఆదిత్య ఎల్-1తో వాటి సరసన ఇప్పుడు మనదేశమూ చేరింది.

దానికి 8లక్షల కి.మీ.దూరాన ఉండే బాహ్య వలయమైన కొరోనాలో ఏకంగా పదిలక్షల డిగ్రీలకు పైనే ఉంటుంది. ఇంత తేడా ఎందుకన్నది శాస్త్రవేత్తలకు ఇప్పటికీ అతుచిక్కని రహస్యం. పైగా సౌర తుపాన్లు ఏర్పడేది ఈ బాహ్యవలయంలోనే. అలా ఏర్పడినప్పుడు సూర్యుడి నుంచి శక్తిమంతమైన పదార్థం బయటకు వెలువడుతుంది. భూమికి ఉన్న అయస్కాంత క్షేత్రం ఆ పదార్థాలనుంచి మనకు రక్షణ కల్పిస్తోంది. అయితే ఒక్కోసారి ఇవి లక్షలాది అణుబాంబులకు సమానమైన శక్తిని కలిగి ఉంటాయట. అప్పుడే రక్షణ సరిపోదు. ఆ సౌరతుపాన్ల వల్ల భూమి మీద రేడియేషన్ పెరగకుండా, మన వ్యవస్థలు దెబ్బతినకుండా చూసుకోవాలంటే- ముందు అసలు ఆ తుపాన్లు ఎందుకు వస్తున్నాయో, ఎలా వస్తున్నాయో తెలుసుకోవాలి. పార్కర్ ప్రోబ్ ఆ దిశగా పనిచేస్తోంది. సూర్యుడి చుట్టూ ఇప్పటికే పలుమార్లు తిరిగి, సూర్యుడి గురుత్వాకర్షణకి లోనవకుండా శుక్రుడి గురుత్వాకర్షణతో బ్యాలన్స్ చేసుకుంటూ కొరోనాని చేదించుకుని లోపలికి వెళ్లిపోయిన ఈ పార్కర్ ప్రోబ్ 2025 నాటికి సూర్యుడిని నేరుగా తాకనుంది. మానవాళి ప్రగతి కథను మరింత ఎత్తుకు తీసుకెళ్లుతుంది.

పదిలక్షల డిగ్రీల వేడిని దాటుకుని ఒక అంతరిక్ష నౌక ఎలా వెళ్లింది, ఆ వేడికి మాడి మసైపోకుండా ఎలా నిలిచింది... అన్నది ఆసక్తికరం. కొరోనాలో టెంపరేచర్ ఎక్కువే కానీ సాంద్రత చాలా తక్కువ. కాబట్టే పార్కర్ ప్రోబ్ దూసుకుపోయింది. ప్రోబ్ ముందుభాగాన్ని థర్మల్ ప్రొటెక్షన్ సిస్టమ్ అనే ప్రత్యేక పద్ధతిలో లోపలి పరికరాలకు ఏమాత్రం నష్టం కలగకుండా అత్యంత ఆధునిక సాంకేతికతతో తయారుచేశారు. ప్రయోగానికి ముందే ఎన్నో రకాలుగా పరీక్షించి చూశారు. సూర్యుడి ఆనుపానుల గురించి ఇప్పటికే ఎంతో తెలుసుకున్నారు కాబట్టే శాస్త్రవేత్తలు దాన్ని అంత పకడ్బందీగా తయారుచేయగలిగారు.

మన 'ఆదిత్య ఎల్-1'

ఇస్రో ప్రయోగించిన ఆదిత్య ఎల్-1 నాసా వాళ్ల పార్కర్ సోలార్ ప్రోబ్ లాగా సూర్యుడి దగ్గరకు వెళ్లుదు.

భూమికి 15 లక్షల కి.మీ. దూరంలో ఉండి సూర్యుడిని నిరంతరాయంగా శోధిస్తుంది. నిమిషానికి ఓ ఫోటో తీసి పంపిస్తుంది. అంత దూరానే ఎందుకూ అంటే- భూవాతావరణ ప్రభావం సూర్యుడి ఉష్ణోగ్రతని

రేడియేషన్ నీ బాగా తగ్గించేస్తుంది కాబట్టి సూర్యుణ్ణి ఉన్నదున్నట్లుగా చూడడం సాధ్యం కాదు. అందుకే భూవాతావరణానికి దూరంగా వెళ్లాల్సి వచ్చింది. ఇక, అంతరిక్షంలో ఏ వస్తువైనా బలమైన గురుత్వాకర్షణ శక్తి ఎటు ఉంటే అటు లాగబడుతుంది. అలా అటు సూర్యుడూ ఇటు భూమీ మధ్య ఏ గురుత్వాకర్షణ శక్తికీ లోను కాకుండా ఉన్న ఐదు స్థానాలను ఇటలీ గణిత శాస్త్రవేత్త లూయీ లాగ్రాంజ్ కనిపెట్టాడు. వాటినే ఆయన పేరు మీదుగా ఎల్1, ఎల్2... అని వ్యవహరిస్తున్నారు. ఇప్పటికే ఈ స్థానాలన్నిటిలోనూ వేర్వేరు మిషన్లను ఏర్పాటు చేశారు. ఆదిత్య జనవరి మొదటివారంలో ఎల్-1కి చేరుకుంటుంది.

ఆదిత్య ఎల్-1 కాలపరిమితి ఐదేళ్లే అయినా పాతికేళ్లవరకూ పనిచేయగల సత్తా ఉంది. దాని దగ్గర ఉన్న పరికరాలు సూర్యుడిని ఎక్స్రే, అల్ట్రావయోలెట్, విజిబుల్ లైట్ స్పెక్ట్రమ్... లాంటి వేర్వేరు వేవ్ లెంగ్థలలో చూసి అధ్యయనం చేస్తాయి. మొత్తం ఏడు పేలోడ్ (పేలోడ్ అంటే ఒక ప్రత్యేకమైన పనికోసం రూపొందించిన సాధనం)లలో ప్రధానమైనవి ఎస్యూఐటీ, వీఈఎల్సీ...

రెండిటినీ పూర్తిగా భారతీయ శాస్త్రవేత్తలే నిర్మించారు. ఒకటేమో సూర్యుడి కేంద్ర భాగాన్ని శోధిస్తే ఇంకోటి కొరోనాని శోధిస్తుంది. అర్జునుడు బాణం వేయడానికి పక్షి కంటిని మాత్రమే చూసినట్లు ఈ పరికరాల్ని కూడా తాము చూడాల్సిన భాగం తప్ప మిగతాభాగం కనపడకుండా తయారుచేయడం విశేషం. ఇప్పటివరకు సూర్యుడి మీద పరిశోధనకు పంపిన ఉపగ్రహాలకు భిన్నంగా ఆదిత్య ఎల్-1 కొరోనా వలయాన్ని ఆరంభం నుంచి చూడగలదు. సూర్యుడిచుట్టూ ఉండే అయస్కాంత క్షేత్రంలో మార్పులను నిశితంగా పరిశీలించగలదు. సౌర తుపాన్లు సంభవించినప్పుడు శక్తిమంతమైన పదార్థాలు వెలువడేది ఇక్కడినుంచే కాబట్టి ఆదిత్య పరిశీలనలు మనకు ఎంతగానో ఉపయోగపడగలవనడంలో సందేహం లేదు. అంతరిక్షంలో ఉపగ్రహాల రూపంలో మనకిప్పుడు కోట్లాది రూపాయల విలువ చేసే ఆస్తులున్నాయి. వాటి ఆధారంగా భూమి మీద పనిచేసే వెలకట్టలేని వ్యవస్థలున్నాయి. వాటన్నిటికీ అండాదండాకాబోతోంది ఆదిత్య ఎల్-1 పరిశోధన. అందుకే ఇస్రో విజయాన్ని దేశమంతా అభిలషించింది... ఆశీర్వాదించింది! ★

ఈ అద్దం వేడెక్కడు!

వెలుతురు ధారాళంగా వచ్చేందుకు ఈమధ్య ఆఫీసులతోపాటు నివాస భవనాలకీ భారీ సైజులో అద్దాల కిటికీలు పెడుతున్నారు. అయితే వాటినుంచి వెలుతురుతోపాటు వేడి వస్తుంది. కానీ అన్నివేళలా ఈ రెండింటి అవసరం ఉండకపోవచ్చు. అందుకే నార్త్ కెరోలినా స్టేట్ యూనివర్సిటీకి చెందిన పరిశోధకులు మూడు రకాల

మోడ్స్ లోకి మారే అద్దాలను రూపొందించారు. టంగ్స్టన్ ఆక్సైడ్ తో పూత పూసిన అద్దాల్ని గతంలోనే రూపొందించారు. ఎలక్ట్రోక్రోమిజం విధానంతో పనిచేసే ఈ అద్దాలు, స్విచ్ వేసినప్పుడు పారదర్శకంగా ఉండి వెలుతురునీ వేడినీ ప్రసరింపజేస్తాయి. స్విచ్ వేసినప్పుడు పాక్షిక పారదర్శకంగా మారి వెలుతురుని అడ్డుకుంటాయి. కానీ ఉష్ణోగ్రతని పూర్తిగా అడ్డుకోలేవు. అందుకే తాజా పరిశోధనలో- ఈ టంగ్స్టన్ ఆక్సైడ్ కి నీటిని జోడించి టంగ్స్టన్ ఆక్సైడ్ హైడ్రేట్ గా మార్చారు. దాంతో ఇది మూడు రకాలుగా పనిచేస్తుంది. స్విచ్ వేసినప్పుడు పారదర్శకంగా ఉండి, కాంతినీ వేడినీ లోపలకు ప్రసరింపజేస్తాయి. ఇక, స్విచ్ వేయడం ద్వారా కేవలం వెలుతురు మాత్రమే ఉండి, వేడెక్క కుండా చేయవచ్చు. మరో మోడ్ లోకి వెళ్లి వెలుతురునీ వేడినీ కూడా నిరోధించవచ్చు అంటున్నారు. అంటే- దృశ్యకాంతినీ పరారుణకాంతినీ రెండింటినీ నియంత్రించగలిగే అద్దాలు అమర్చగలిగే రోజు మరెంతో దూరంలో లేదన్నమాట.

దోమలకే వ్యాధి వస్తే..!

ఏటా లక్షలాది మంది డెంగీ, ఎల్లో పీవర్, చికెన్ గున్యా జికా వైరస్ ల కారణంగా మరణిస్తున్నారు. ఇందుకు కారణం దోమలే అన్నది తెలిసిందే. వైద్యశాస్త్రం ఎంత అభివృద్ధి చెందినప్పటికీ ఈ వ్యాధుల్ని పూర్తిస్థాయిలో నిరోధించగలిగే యాంటీవైరల్ చికిత్సలూ

టీకాలూ ఇంకా పూర్తిస్థాయిలో రాలేదనే చెప్పాలి. అందుకే వీటిని తగ్గించేందుకు మరో మార్గాన్ని కనుగొన్నారు జాన్ హాఫ్మన్స్ బ్లూమ్ బర్గ్ స్కూల్ ఆఫ్ పబ్లిక్ హెల్త్ కు చెందిన పరిశీలకులు. అదేమంటే- దోమ మనిషిని కుట్టి వైరస్ ను శరీరంలోకి పంపించగానే జబ్బుపడుతున్నాడు. కానీ ఆ వైరస్ ల వల్ల దోమలకు ఎందుకు జ్వరాలు సోకడం లేదు... అవెలా

ఆరోగ్యంగా ఉండగలుగుతున్నాయి... అని పరిశోధించారట. అందులో భాగంగా- ఈ వైరస్ లను వ్యాపింపజేస్తున్న ఈడెస్ ఈజెప్టి అనే దోమని క్షుణ్ణంగా పరిశీలించారట. లోపల వైరస్ ఉన్నప్పటికీ అది ఏమాత్రం నీరసించకుండా హాయిగా తింటూ తిరుగుతుందట. అందుకు కారణం వాటిల్లోని ఆర్గోనాటె-2 అనే ప్రొటీన్ అనీ దానివల్లే అవి వైరస్ ను సమర్థంగా ఎదుర్కొంటూ చురుకుగా తిరుగుతున్నాయనీ గుర్తించారు. దాంతో దానికి సంబంధించిన ఆ జన్యువును నిర్వీర్యం చేయగా అవి కూడా ఆ వైరస్ ల కారణంగా జబ్బుపడి చనిపోతున్నాయట. దీనివల్ల ఆయా వ్యాధుల వ్యాప్తి తగ్గుతుంది అంటున్నారు సదరు పరిశోధకులు. కాబట్టి ఆ జన్యుపదార్థం లేని దోమల ఉత్పత్తిని పెంచడం ద్వారా ఆయా వ్యాధులకు అడ్డుకట్ట వేయచ్చునీ ఇదే పద్ధతిలో మలేరియా వ్యాప్తిని అడ్డుకోవచ్చునీ భావిస్తున్నారు.

ఆ రెండు జన్యువుల వల్లే...

మగవాళ్లలో ముప్పై నుంచి యాభై శాతం మందికి యాభై ఏళ్లు రావడం ఆలస్యం... జుట్టు రాలిపోయి బట్టతల రావడం చూస్తుంటాం. దీనికి 80 శాతం కారణం వంశపారంపర్యంగా వచ్చే జన్యువులే అని గత పరిశోధనలు స్పష్టం చేస్తున్నాయి. ఎక్స్ క్రోమోజోమ్ ద్వారా సంక్రమించిన 350కి పైగా జన్యువులు ఇందుకు కారణమవుతున్నట్లు ప్రాథమికంగా గుర్తించారు. తాజాగా జర్మనీకి చెందిన బాన్ యూనివర్సిటీ హాస్పిటల్ కు చెందిన పరిశోధకులు- హెచ్ ఇపి హెచ్, ఈడిఎ2ఆర్ అనే రెండు సాధారణ జన్యువైవిధ్యాలే ఈ సమస్యకు మూలకారణమని పేర్కొన్నారు. ఇందుకోసం వీళ్లు 39 నుంచి 82 ఏళ్లలోపు ఉన్న 73 వేలమందిని ఎంపికచేసి వాళ్ల జన్యు నమూనాలను క్షుణ్ణంగా పరిశీలించారట. ఈ పరిశీలన ఆధారంగా ఎవరికి వాళ్లకు ప్రత్యేకంగా చికిత్సను రూపొందించవచ్చనేది నిపుణుల అభిప్రాయం.

జాజిఫలంలో... జాజికాయ, జాపత్రి!

లవంగం... ఓ పూమొగ్గ. దాల్చినచెక్క... చెట్టు బెరడు. కుంకుమపువ్వు... పువ్వులోని కేసరం. ఇవన్నీ వేర్వేరు సుగంధద్రవ్యాలే. ఒక్కోటి ఒక్కో చెట్టు లేదా మొక్క నుంచి వస్తుంది. అలాగే జాజికాయ, జాపత్రి కూడా విభిన్నమైన మసాలాద్రవ్యాలే. కానీ ఈ రెండూ ఒకే చెట్టు నుంచి రావడమే వీటి ప్రత్యేకత. వేర్వేరు ప్లేవర్లున్న రెండు మసాలాద్రవ్యాల్ని ఇచ్చే చెట్టు ప్రపంచంలో ఇదొక్కటే. అసలే మిటివి... ఎందులో వాడతాం... వాటి ఔషధగుణాలేంటి అని చూస్తే..!

ఆహా... బిర్యానీ రుచి అదిరింది, వావ్... ఈ కేకు ఫ్లేవర్ సూపర్, చికెన్ కర్రీ అద్భుతం... అన్నారంటే అందులో కాస్త జాజికాయ పొడి, జాపత్రి ఉండే ఉంటాయి. అవునుమరి... పోపుల పెట్టెలో కొన్నీ... మసాలా డబ్బాలో మరికొన్నీ... ఇలా రోజువారీ వంటల్లో సుగంధద్రవ్యాలెన్నో వాడుతుంటాం. మాంసాహార వంటల్లోనూ బిర్యానీల్లోనూ కొన్ని మసాలాద్రవ్యాలు తప్ప నిసరిగా పడాల్సిందే. అప్పుడే ఆ వంటకాలు రుచిస్తాయి, గుబాళిస్తాయి. ఆ కోవకే చెందుతాయి ఈ జాజికాయా జాపత్రి.

అసలేమిటివి..!

జాజికాయ... చిన్నసైజు ఆపిల్లా ఉండే జాజిఫలంలోని గట్టి విత్తనం. జాపత్రి... చూడ్డానికి ఓ పువ్వులా కనిపిస్తుంది. కానీ జాజికాయని ఓ లేసుపొరలా చుట్టుకుని ఉండే సుగంధ ద్రవ్యం. అలాగని రెండింటి రుచీ ఒకేలా ఉండదు. జాజికాయ మట్టి రుచితో కూడిన ఘాటైన తీపి వాసనతో ఉంటే, జాపత్రి మిరియం ఘాటు కలిసిన తీపి రుచితో గుబాళిస్తుంది. దేని ఫ్లేవర్ దానిదే. అందుకే ఇవి రెండు రకాల మసాలాద్రవ్యాలుగా వాడుకలోకి వచ్చాయి. రెండింటినీ మసాలా వంటకాలతోపాటు స్వీట్లు బేకరీ ఉత్పత్తులూ సాసేజ్లూ పుడ్డింగుల తయారీలో వాడుతుంటారు. అలాగే వీటినుంచి తీసిన గాఢతైలాన్నీ జాజికాయ నుంచి తీసిన వెన్ననీ ఔషధాలు, పెర్ఫ్యూమ్స్, కాస్మెటిక్స్ తయారీ

లోనూ వాడతారు. నిజానికి జాజికాయ చెట్టు ఒకప్పుడు ఇండోనేషియాలోని బాండా దీవుల్లోనే కనిపించేవి. క్రమంగా శ్రీలంక, మలేషియా, సింగపూర్లకు చేరిన జాజికాయను కేరళ, తమిళనాడు, కర్ణాటకలోనూ పండిస్తున్నారు. ప్రపంచ ఎగుమతుల్లో రెండో స్థానంలో ఉంది భారత్.

వీటికింత డిమాండ్ ఎందుకంటే- ఖనిజాలూ విటమిన్లూ యాంటీఆక్సిడెంట్లూ ఉన్నాయనీ వీటిల్లోని మిరిస్టిసిన్, మేస్లిగ్నన్ అనే పదార్థాలు శక్తిమంతమైనవనీ అంటున్నారు ఆధునిక, సంప్రదాయ నిపుణులు. ఆయుర్వేదం డయేరియా, వాంతులు, పొట్టనొప్పి, గ్యాస్ సమస్యలతో పాటు నిద్రలేమి, మూత్రపిండ సమస్యలు, దగ్గు... ఇలా ఎన్నో వ్యాధుల చికిత్సలో ఈ రెండింటినీ వాడుతోంది.

జాజికాయతో..!

జాజికాయ రక్తప్రసరణనీ క్లోమగ్రంథి పని తీరునీ మెరుగుపరుస్తుందనీ, రక్తంలో చక్కెర స్థాయిల్ని నియంత్రిస్తుందనీ, వృద్ధాప్య సమస్యల్ని నివారిస్తుందనీ, గుండె, కాలేయ, క్యాన్సర్ వ్యాధుల్ని నిరోధిస్తుందనీ, జీర్ణసమస్యల్ని బ్యాక్టీరియల్ ఇన్ఫెక్షన్లనీ తగ్గిస్తుందనీ అంటారు సంప్రదాయ వైద్యులు. ఇందులోని మిరిస్టిసిన్- మెదడు చురుకుదనాన్ని పెంచడంతోపాటు ఆల్జీమర్స్, డిప్రెషన్లను తగ్గిస్తుందని పరిశోధనలూ చెబుతున్నాయి.

కీళ్లనొప్పులతోపాటు కొలెస్ట్రాల్, ట్రైగ్లిజరైడ్స్ను తగ్గించే సామర్థ్యం జాజికాయకు ఉందట. ఇది పురుషుల్లో లైంగిక శక్తిని పెంచి శుక్రకణాల వృద్ధికి తోడ్పడు

తుంది. చలికాలంలో బద్ధకాన్ని తగ్గిస్తుంది. తలనొప్పిని మాత్రకన్నా ఇదే బాగా తగ్గిస్తుందన్నది ఓ పరిశోధన. రాత్రిపూట ఆహారంలోగానీ పాలల్లోగానీ చిటికెడు పొడి వేసుకుంటే మంచి నిద్ర పడుతుందట.

జాపత్రితో...

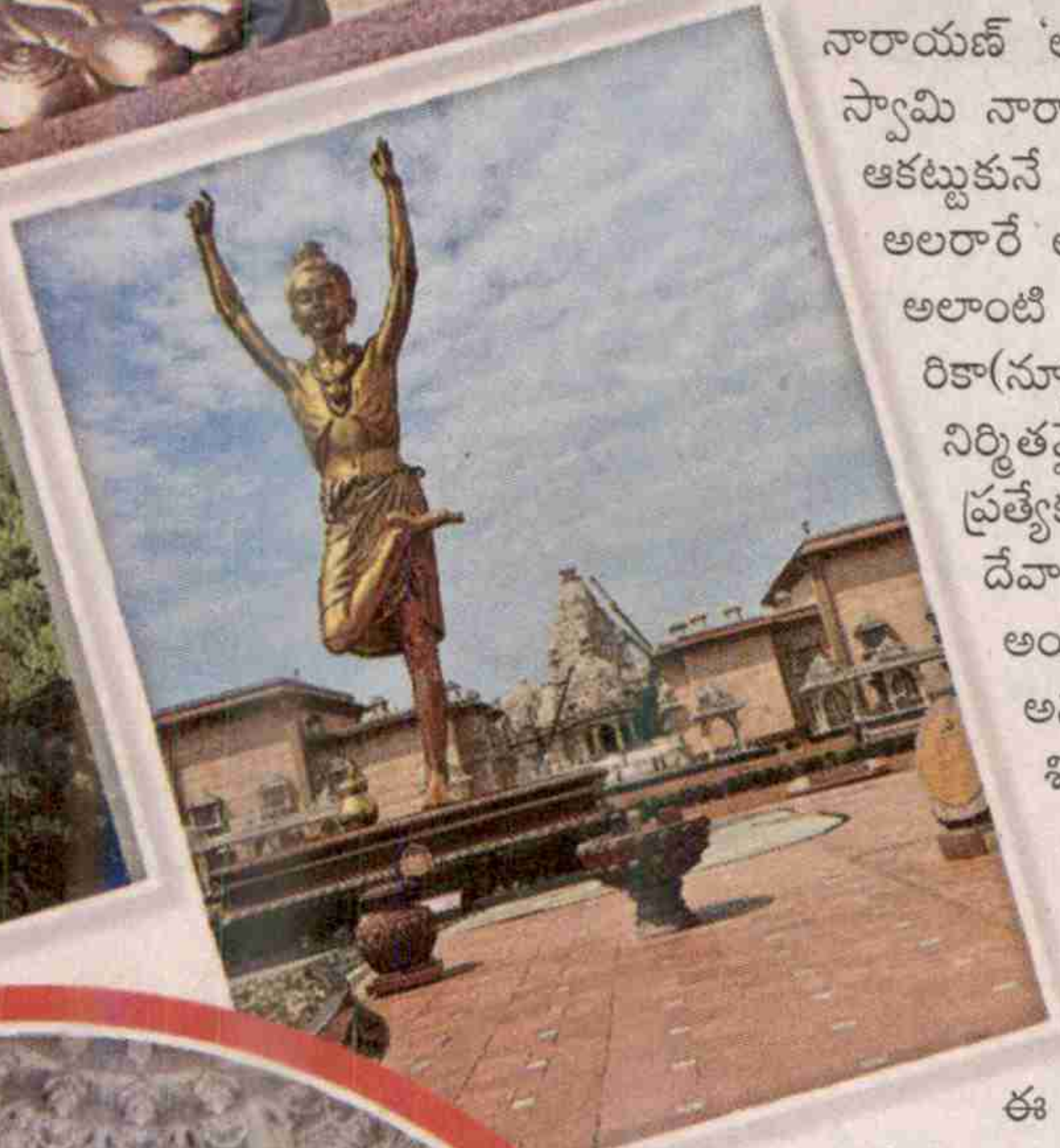
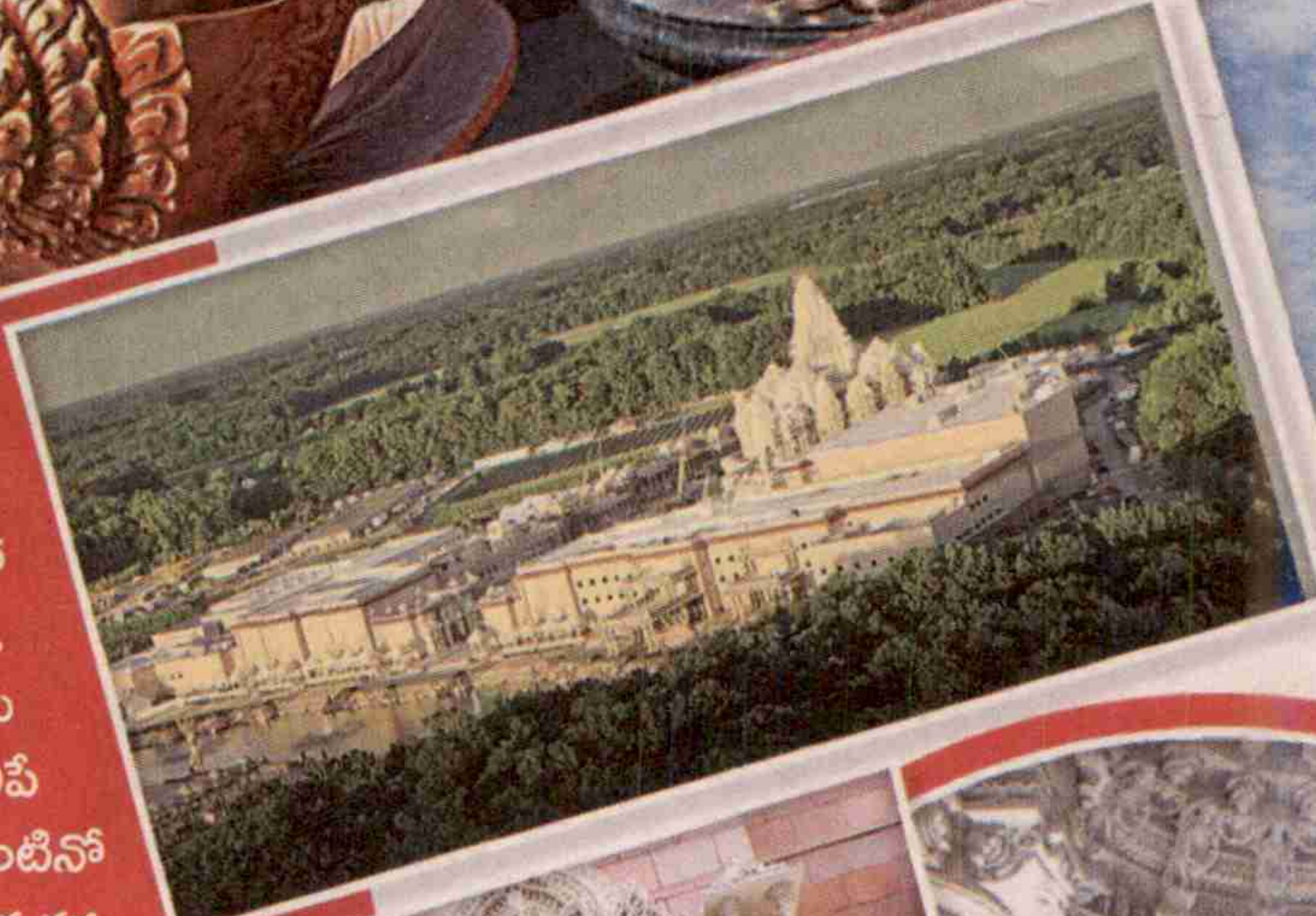
ఎరుపు నుంచి నారింజ రంగులో దారపు పోగుల్లా ఉండే జాపత్రినే జాపత్రి అనీ అంటారు. ఆస్తమా, జలుబు, దగ్గు ప్లూజ్విరా లకి కారణమైన వైరస్లతో పోరాడే గుణం ఉండటంతో దీన్ని ఆయా టూనిక్సుల్లో వాడతారు. బీపీనీ తగ్గించడంతోపాటు గుండె ఆరోగ్యానికీ జాపత్రి ట్యాబ్లెట్లా పనిచేస్తుంది. కిడ్నీల్లోని రాళ్లను కరిగించే గుణమూ దీనికి ఉంది. జాపత్రిలోని యూజెనాల్ పంటినో ప్రికి మంచి మందు. ఇందులోని మేస్లిగ్నన్ నాడీకణాలను ప్రేరేపించడం ద్వారా ఏకాగ్రతనీ జ్ఞాపకశక్తిని పెంచుతుంది. అందుకే ఈ రెండింటినీ పొడి రూపంలో సూప్లూ టీ కాఫీల్లోనూ, పండ్లమీద చల్లుకునీ తినొచ్చు. అయితే పావు లేదా అర టీస్పూనుకి మించ కూడదు. ముఖ్యంగా- జాజికాయ మోతాదు ఎక్కువైతే ఇది బ్రూంతులకు గురిచేస్తుంది. మోతాదుకి మించితే విషంగా పరిణమిస్తుంది. కాబట్టి జాగ్రత్త సుమా!

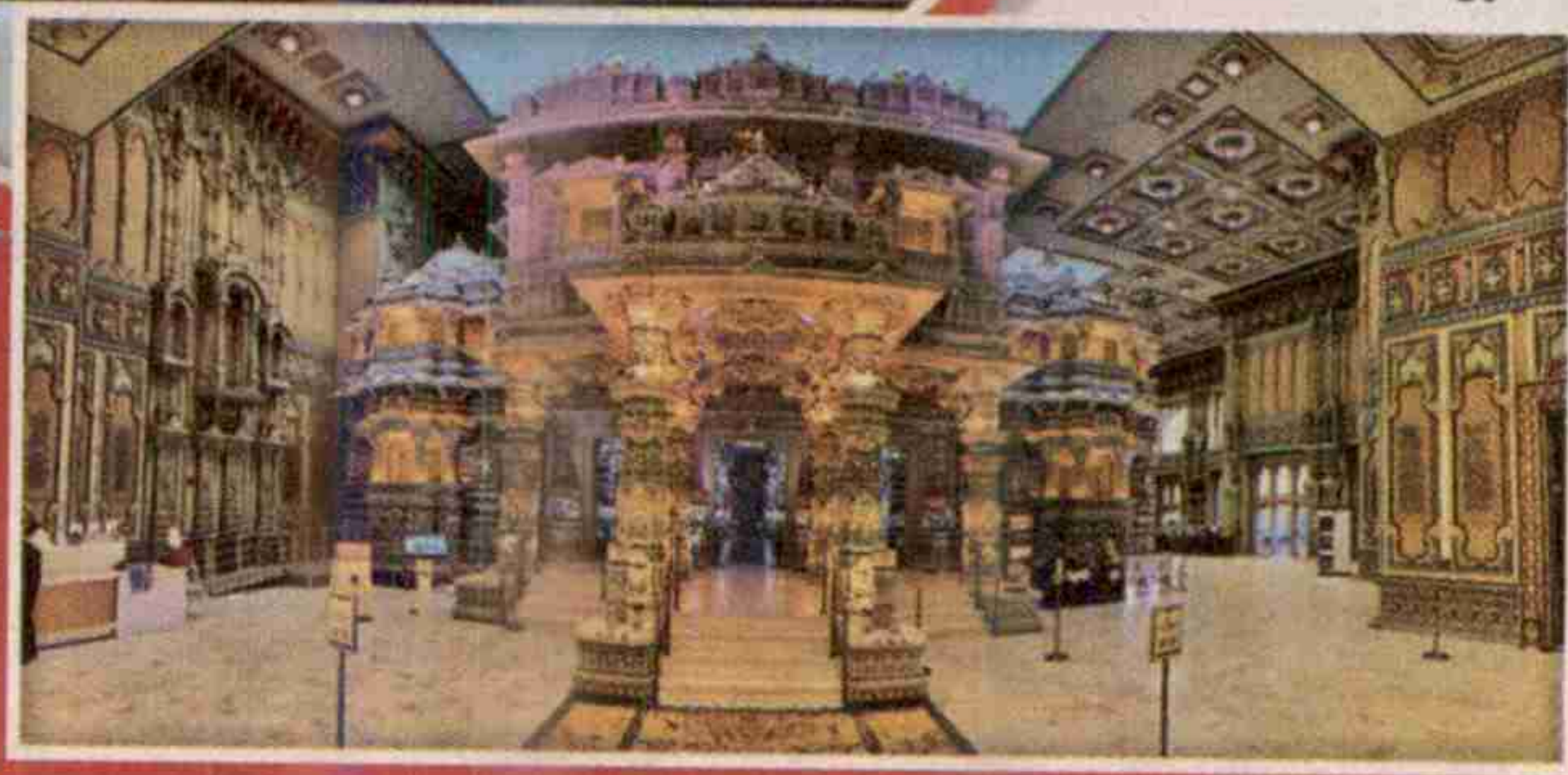
దేవతల
కోసం
అతిసుందర
నగరాలూ,
కళ్లు మిరు
మిట్లుగొలిపే
భవనాలెన్నింటినో
దేవశిల్పి విశ్వకర్మ
సృష్టించాడట!
శ్రీకృష్ణుడి అంశగా
భావించే 'స్వామి
నారాయణ్' కోసం
భూమీద్ధ అటువంటి
అత్యద్భుత ఆలయాన్ని
నిర్మించింది 'బీపీఎస్'
సంస్థ. అమెరికాలోని
రాజన్స్ విల్లేలో ప్రారంభోత్స
వానికి సిద్ధమైన ఈ గుడి...
ప్రపంచంలోని అతిపెద్ద హిందూ
ఆలయాల్లో రెండోది...
అక్షరధామంలో మొదటిది!

నారాయణ్ 'అ
స్వామి నారా
ఆకట్టుకునే
అలరారే ఆ
అలాంటి
రికా(న్యూ
నిర్మితమైన
ప్రత్యేక
దేవాలయ
అయిన
శివ

ఈ
ఇనుమూ వా
చెదరని విధంగా
చూపుతిప్పుకోని
బీపీఎస్ మన
ఆస్ట్రేలియా త
లను నిర్మించి
స్వామి మహ
లని పాతికే
రూపం దా
రాయి పడిం
కళకు శై
రాతి స్తంభా
కథలూ భక్తు
శాలనూ వర్ణి
భారతీయ సం
ఆ ఆలయంలో
రమణీయంగా చె
ణంలో సున్నపురా

ప్రపంచంలోనే అతి పెద్ద అక్షరధామ్!

ఆధ్యాత్మికతను

పంచుతూ... ఆహ్లా

దానికి నెలవైన ఆ ఆల

యాలెన్నో మన చుట్టూ

ఉన్నాయి. దేని అద్భుత కళ

దానిదే... అలాంటి వాటిల్లో

కంగా చెప్పుకోవాల్సింది మాత్రం స్వామి

గురించి. శ్రీకృష్ణుడి అంశగా ఆరాధించే

లుష్ణ దీనిన ఆలయమే 'అక్షరధామ్'.

లి... అబ్బురపరిచే కళావైభవంతో

యారు దేశవిదేశాల్లో దర్శనమిస్తాయి.

ది సేవాలయాల్లో- అమె

రాబిన్స్విల్లే టాన్షిప్లో 182 ఎకరాల్లో

మినారాయణ్ అక్షరధామ్ మాత్రం ఎంతో

అమెరికాలోని అతి పెద్ద హిందూ

మొదటిదీ, ప్రపంచంలోనే రెండోది

ఆలయాన్ని- రాజస్థానీ సంప్రదాయాలకు

గా చూపుతున్నోనివ్వని అందమైన

నూ, భారీ గోపురాలతోనూ, అట్టహాసమైన

లతోనూ కళ్లు చెదిరిపోయేలా తీర్చి

గుజరాత్కు చెందిన బోచాసన్వాసి

పురుషోత్తమ్ స్వామినారాయణ్

బీపీఎస్) ఆధ్వర్యంలో రూపుదిద్దుకున్న

నిర్మాణంలో ఇసుమంతైనా ఉక్కు

నే వేలాది సంవత్సరాలపాటు చెక్కు

డం విశేషం.

శిల్పకళ

పాటు, కెనడా, యూకే, కెన్యా, దక్షిణాఫ్రికా,

శాల్లో దాదాపు 1400 వందల ఆలయా

ఈ సంస్థకు గురువుగా ఉన్న ప్రముఖ్

రాబిన్స్విల్లేలో అతిపెద్ద గుడిని నిర్మించా

మీ సంకల్పించారు. 2011లో అది కార్య

ఈ అక్షరధామ్ నిర్మాణానికి పునాది

క్షరధామ్ ఆలయాలంటేనే పురాతన శిల్ప

రు. ఆలయం లోపలా, బయటా ఉన్న

డలపైన చెక్కిన- చిత్రాలూ, స్ఫూర్తిదాయక

స్వామి నారాయణ్ జీవిత చరిత్రనూ సందే

యి. పదివేలకుపైగా శిల్పాలూ, విగ్రహాలూ,

త్యరూపాలతో సహా పురాతన సంస్కృతి

పగునా ప్రతిబింబిస్తుంది. రాతిని అంత

పుతిప్పుకోనివ్వకుండా తీర్చిదిద్దిన ఈ నిర్మా

ంక్ శాండ్ స్టోన్, పాలరాయి, గ్రానైట్లను

వినియోగించారు. ఈ రాళ్లను భారత్, బల్గేరియా, తుర్కీయే, గ్రీస్, ఇటలీ, చైనా నుంచి సేకరించారు.

చెక్కింది రాజస్థాన్లో...

రాబిన్స్విల్లే అక్షరధామ్ని నిర్మించింది అమెరికాలోనే అయినా చాలా వరకూ ఆ పనులు జరిగింది మాత్రం మనదేశంలోనే.

రాజస్థానీ చెక్కుళ్లు, నగిషీలూ అచ్చుగుద్దినట్టు తీసుకురావాలనే ఉద్దేశంతో సేకరించిన రాళ్లను మొదట కంటైనర్ల సాయంతో

షిప్పుల్లో ముంబయికి, తరవాత రాజస్థాన్కు తీసుకెళ్లారు. అక్కడ వందల మంది శిల్పులు ఆ రాళ్లను అందమైన శిల్పాలుగానూ,

విడిభాగాలుగానూ, పలు కళాకృతులుగానూ చెక్కారు. గుడి నిర్మాణ ప్లాన్ ప్రకారం శిల్పులు చెక్కిన శిల్పాలకూ, పిల్లర్లకూ,

ఇతర కళాకృతులకూ నంబర్లు వేసి... ఏదీ ఎక్కడ పెట్టాలో వివరాలను జత చేసి మళ్లీ కంటైనర్లలో అమెరికాకు తీసుకెళ్లేవారు.

ఆ వివరాల ఆధారంగా నిపుణులు వాటిని అమర్చి నిర్మించేవారు. దాదాపు ఆలయనిర్మాణం ఆ విధంగానే పూర్తిచేయడం విశేషం.

అద్భుత పనితీరుతో ఆకట్టుకునేలా చెక్కిన దేవీదేవతల విగ్రహాలూ, గురువుల ప్రతిమలూ, నెమలి తోరణాలూ, ఆకర్షణీయంగా

తీర్చిదిద్దిన డోమ్ల వంటివాటితో భూలోక స్వర్గంగా దర్శనమిచ్చే స్వామి నారాయణ్ మందిరం- పన్నెండు ఉపాలయాలు, తొమ్మిది

శిఖరాలు, రెండు పెద్ద-ఎనిమిది చిన్న గుమ్మటాల(డోమ్లు)తో కూడిన భారీ ఆలయ సముదాయం. 42 అడుగుల ఎత్తు, 133

అడుగుల పొడవు, 87 అడుగుల వెడల్పు ఉండే మహామందిరాన్ని అయితే పూర్తిగా ఇటాలియన్ కరారా మార్బుల్తో కట్టారు.

అందుకే అదాటున చూడగానే వెండి వెలుగుల్లో మెరిసిపోతూ ఆలయం అంతటినీ వెండితోనే నిర్మించారనే భ్రమను కలిగిస్తుంది.

లైట్లు వెలుతురులో అయితే గాజు నిర్మాణాన్ని తలపించే ఈ ఆలయ నిర్మాణ పనుల్లో శిల్పాలూ, ఇతర నిపుణులతోపాటు వలం

టీర్లు కూడా పాలుపంచుకోవడం విశేషం. దాదాపు 12,500 మంది భక్తులు స్వచ్ఛందంగా ముందుకొచ్చి తలో చేయి వేశారు. పనులు

జరుగుతున్న ప్రదేశాలను శుభ్రం చేయడం- శిల్పాలూ, ఇతర కార్మికులకు భోజనాలు వడ్డించడం వంటి పనుల్లో భాగస్వాముల

య్యారు. ఇలా వేలాది మంది దాదాపు పన్నెండేళ్లపాటు సుమారు 47లక్షల పనిగంటలు శ్రమించి ఆవిష్కరించిన అందాల అక్షరధామ్

ప్రాంగణంలోనే ఓ జలాశయం ఉంటుంది. మతాచార కార్యక్రమాల నిమిత్తం ఈ జలాశయాన్ని 'బ్రహ్మకుండ్' పేరిట నిర్మించారు.

ఆలయం మాదిరే దానికి ఓ ప్రత్యేకత ఉండాలనే ఉద్దేశంతో ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఉన్న దాదాపు మూడొందల నదుల నుంచి

నీళ్లను తెప్పించి బ్రహ్మకుండ్ను నింపారు. అందుకోసం వేలాది మంది స్వామి నారాయణ్ భక్తులు దేశవిదేశాలకు వెళ్లి ఈ నీటిని సేకరించారు.

ఆ బ్రహ్మకుండ్ పక్కనే బాలుడి రూపంలో ఆధ్యాత్మిక తతో అలరారే స్వామినారాయణ్ శిల్పం సాక్షాత్కరిస్తుంది. మహా

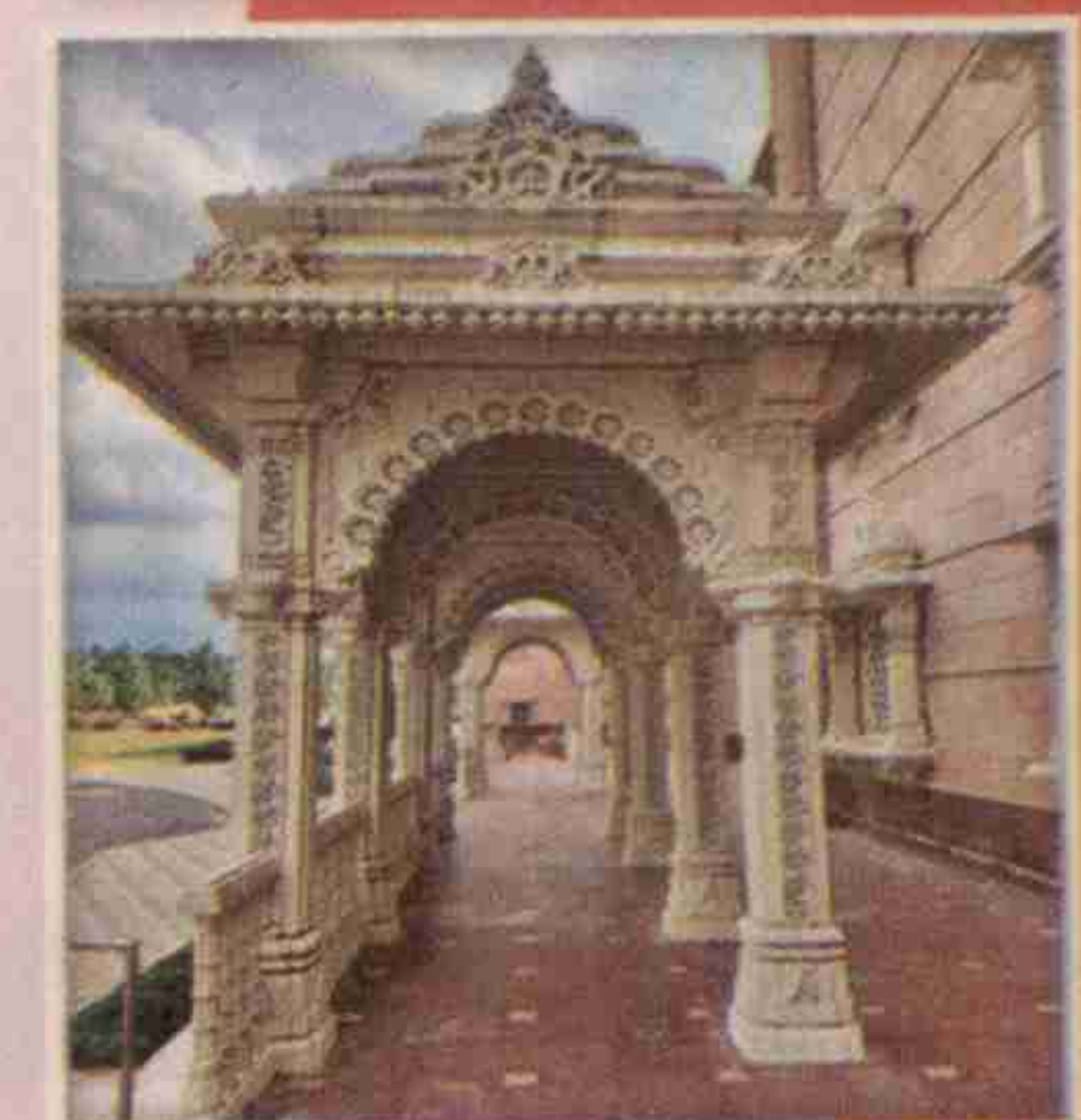
మందిరంలో రాధాకృష్ణలూ, సీతారాములూ, శివపార్వతులూ తదితర దేవీ దేవతలెందరో దర్శనమిస్తారు. అలానే పరమగురువులూ,

యోగులూ, స్వామిజీల శిల్పాలు కూడా సజీవ శోభతో కనిపిస్తాయి. ఎంతో వైభవోపేతంగా శిల్ప సౌందర్యంతో అలరారే ఈ మందిరం

నిర్మాణానికి బీపీఎస్ దాదాపు రూ.150 కోట్లు ఖర్చుపెట్టింది. రాబిన్స్విల్లే అక్షరధామ్ అణువణువు అత్యున్నత భారతీయ శిల్ప

కళకు, హైందవ ఆధ్యాత్మిక సంపదకు ప్రతిరూపమైనది. ఖండాలకు ఆవల ఎక్కడో సుదూర ప్రాంతంలో మన దేశ సాంస్కృతిక

సౌరభాన్ని అది దివ్యంగా వెదజల్లుతోంది.

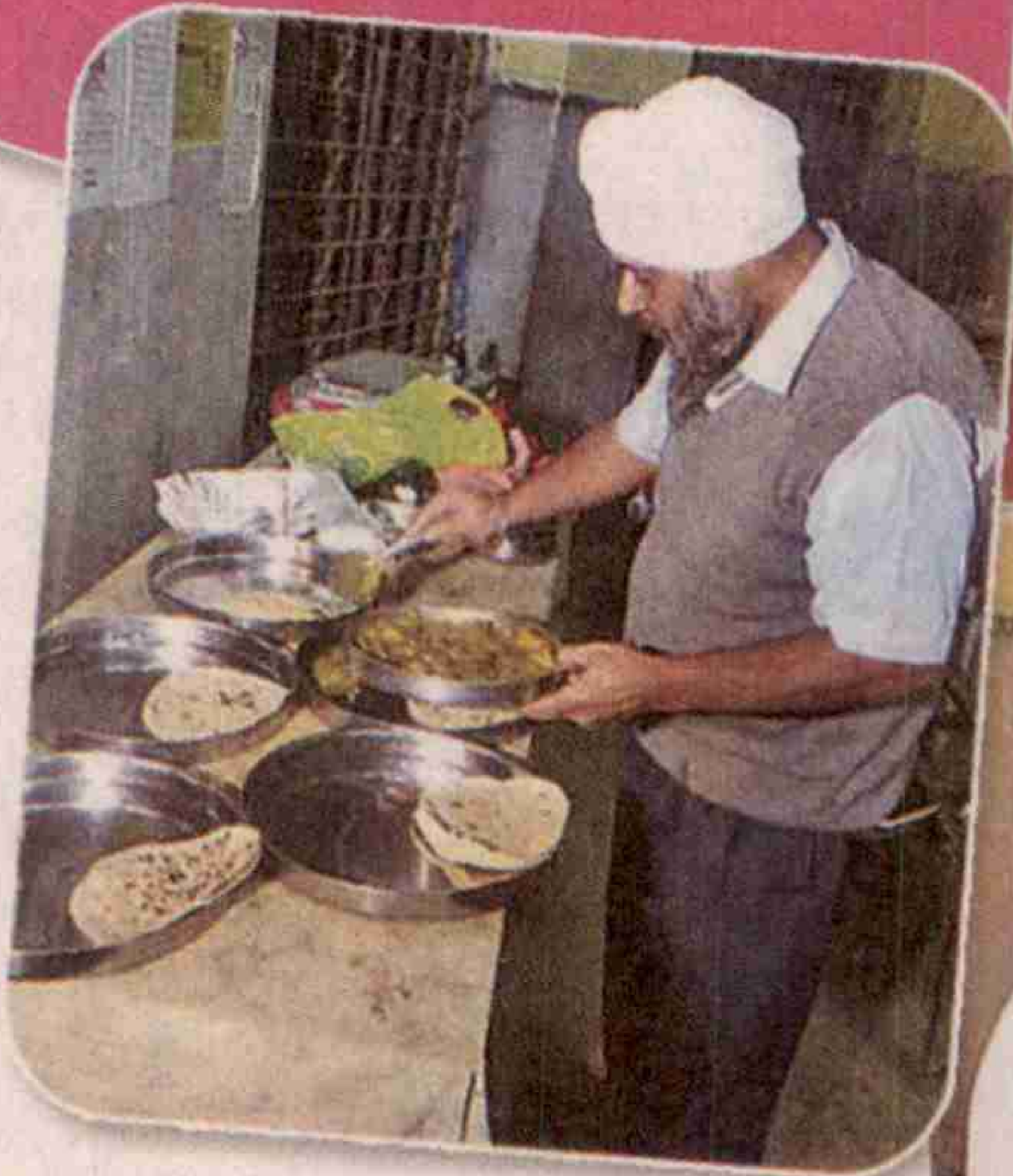
అభాగ్యులకు ఆత్మబంధువు

పట్నా మెడికల్ కాలేజీ హాస్పిటల్ లో ఒక పక్కన 'లావారిస్' అనే వార్డు ఉంటుంది. 'లావారిస్' అంటే 'వదిలేసిన', 'అనాథ' అని అర్థం. ఆ వార్డులో- దిక్కుమొక్క లేని వందలాది మంది చికిత్స పొందుతుంటారు. నా అనేవారెవరూ లేని అలాంటి అభాగ్యులకు ముప్పై ఏళ్లుగా అన్నం పెడుతున్నాడు... ఆపుడిగా దగ్గరై ప్రేమను పంచుతున్నాడు గుర్మీత్ సింగ్. అనాథ రోగులకు ఆత్మబంధువైన ఆయన సేవా ప్రస్థానం ఎలా మొదలైందంటే...

ప్రమాదాల్లో కాళ్ళూ చేతులూ కోల్పోయి నవరూ, గాయాలపాలైనవారూ, వయసుపై బడి పలు సమస్యల్ని ఎదుర్కొంటున్నవారూ, అనాథ గర్భిణులూ చిన్నారులూ... ఇలా చికిత్స పొందుతున్న అభాగ్యులెందరో కనిపిస్తారు 'లావారిస్' వార్డులో. నా అనేవారెవరూ లేని రోగులను చూడడానికి రోజుకు రెండు సార్లు డాక్టర్లు, భోజనం అందించడానికి నర్సులు వచ్చి వెళుతుంటారు. ఆ అపరిశుభ్ర పరిసరాల్లో అక్కడ పని చేసే వారు కూడా కాసేపు నిల్చోలేరు. వాళ్ళ తప్ప మరెవరూ రాని ఆ భయానక వాతావరణంలో భోజనాన్ని తినగలిగిన వాళ్ళు తింటారు, తినలేనివారి పరిస్థితి అంతే! అక్కడ బతుకీడే అభాగ్యులు రాత్రి తొమ్మిది ఎప్పుడెప్పుడు అవుతుందా అని చూస్తుంటారు. మనసు నిండా ప్రేమతోనూ, సంచి నిండా పండ్లూ- ఆహారంతోనూ వచ్చే గుర్మీత్ సింగ్ కోసమే ఆ ఎదురుచూపులు.

ప్రేమను పంచుతాడు

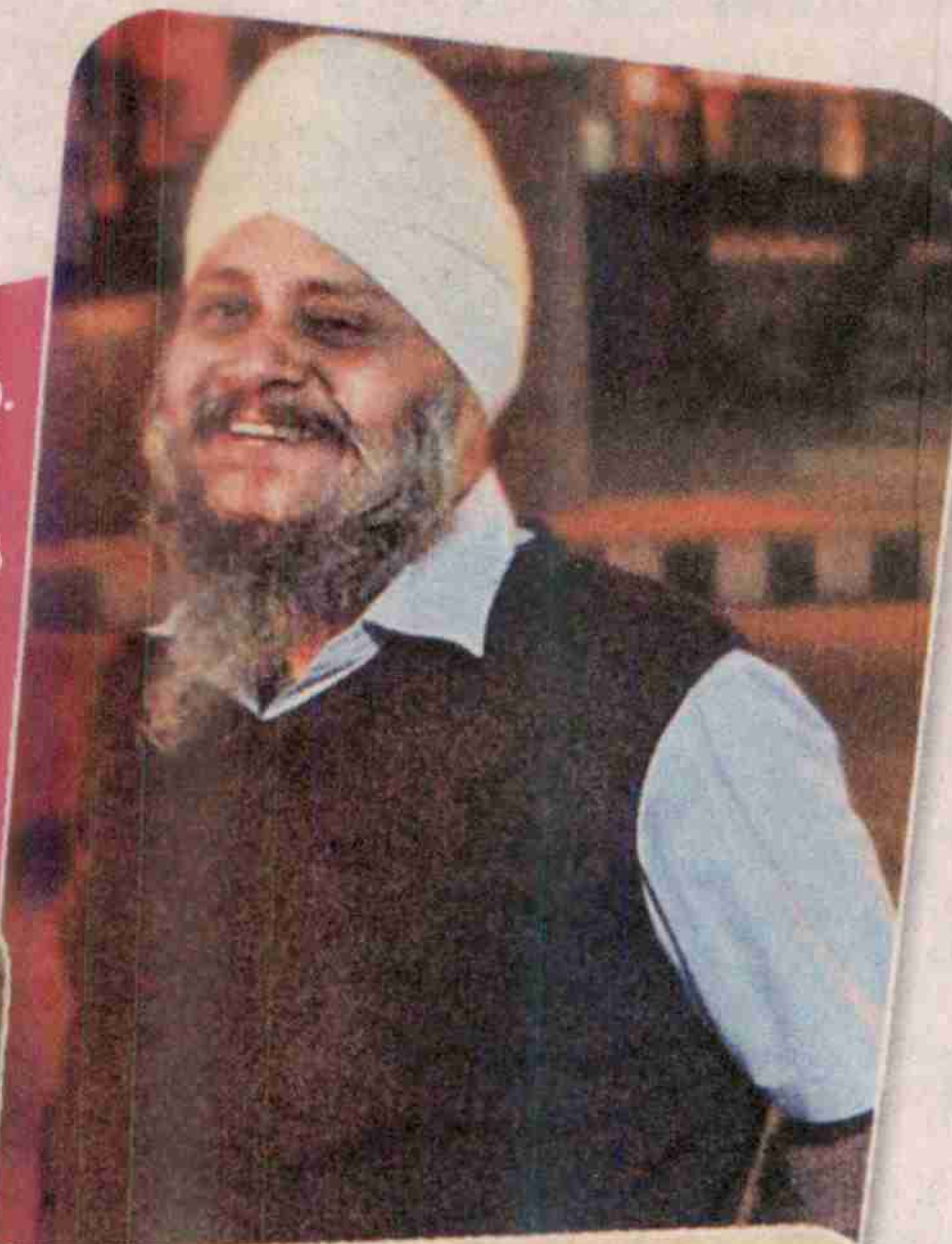
ముప్పై ఏళ్లుగా ప్రతిరోజూ రాత్రి తొమ్మిది గంటలకు పండ్లూ, రొట్టెలూ, పప్పు, అన్నం తీసుకెళ్లి 'లావారిస్'లోని అభాగ్యులకు వడ్డిస్తుంటాడు గుర్మీత్. తినలేని వారికి తినిపిస్తాడు. అందరూ తిన్నాక ఆ ప్లేట్లను శుభ్రం చేస్తాడు. రోగులకు మందులు వేస్తాడు. ఒకవేళ మందులు అయిపోతే తనే

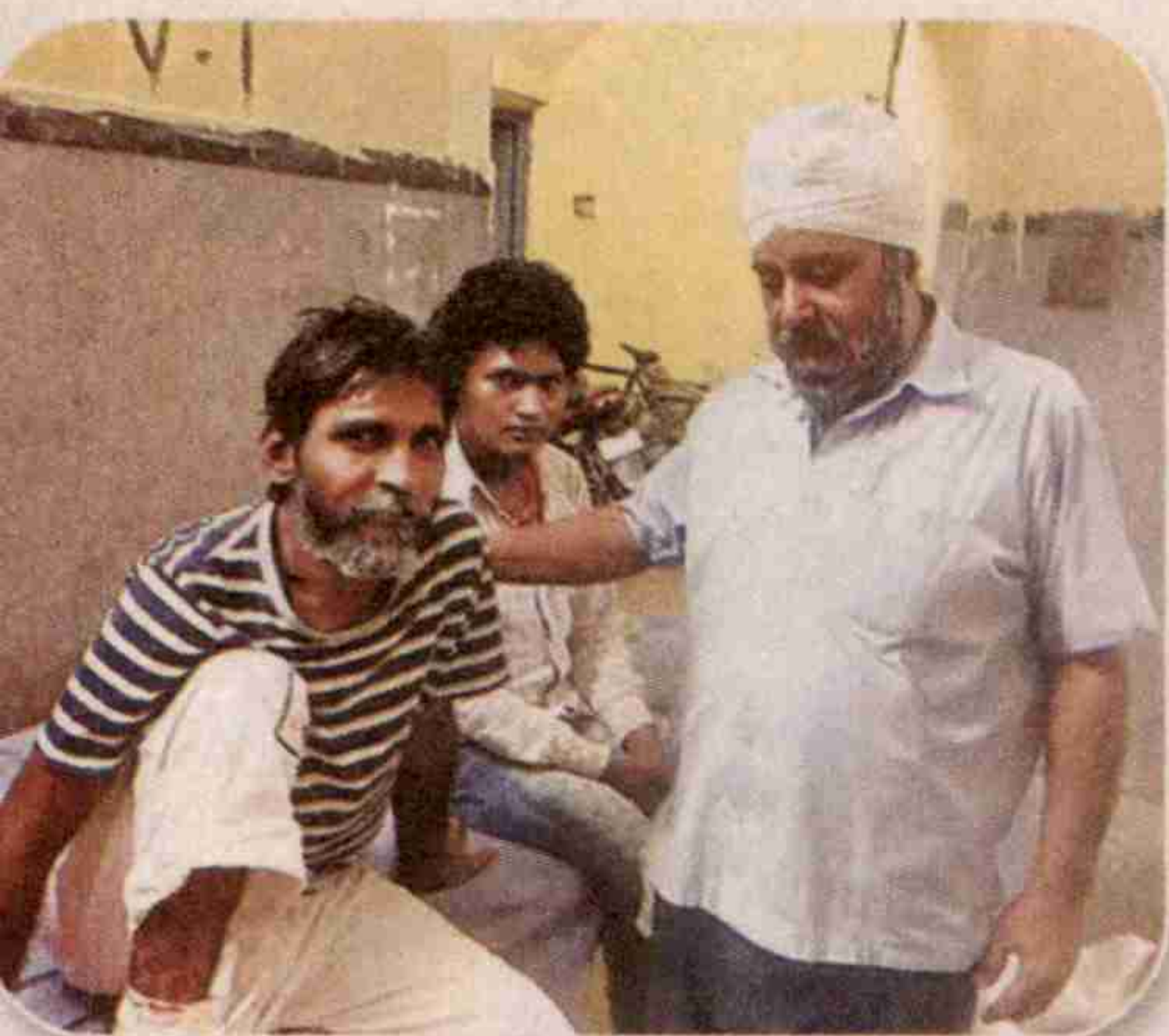
వెళ్లి తీసుకొస్తాడు. అవి మెడికల్ కాలేజీ ఫార్మసీలో దొరక్కపోతే బయట కెళ్లి కొనుక్కొస్తాడు. మందులు వేశాక అందరితోనూ కాసేపు మాట్లాడి క్షేమసమాచారం తెలుసుకుంటాడు గుర్మీత్. ఎవరికైనా ఎమర్జెన్సీ అయితే డాక్టర్లకు చెప్పి వెంటనే వైద్యం అందేలా చూస్తాడు. వాళ్లలో ఎవరికైనా రక్తం ఎక్కించాల్సి వస్తే అందుకు ఏర్పాటు చేస్తాడు. మెడికల్ కాలేజీలో అందుబాటులో లేని పరీక్షలూ, కీమో థెరపీ వంటి వాటిని సొంత ఖర్చులతో చేయిస్తుంటాడు. జీవచ్చు వాల్లా బతుకీడుస్తున్న వారికి అంతటి ప్రేమను పంచుతున్న గుర్మీత్ ధనవంతుడేమీ కాదు. పట్నాలో ఓ చిన్న బట్టల దుకాణాన్ని నడిపిస్తున్న మధ్యతరగతి మనిషి.

పట్నా దాటివెళ్ళడు

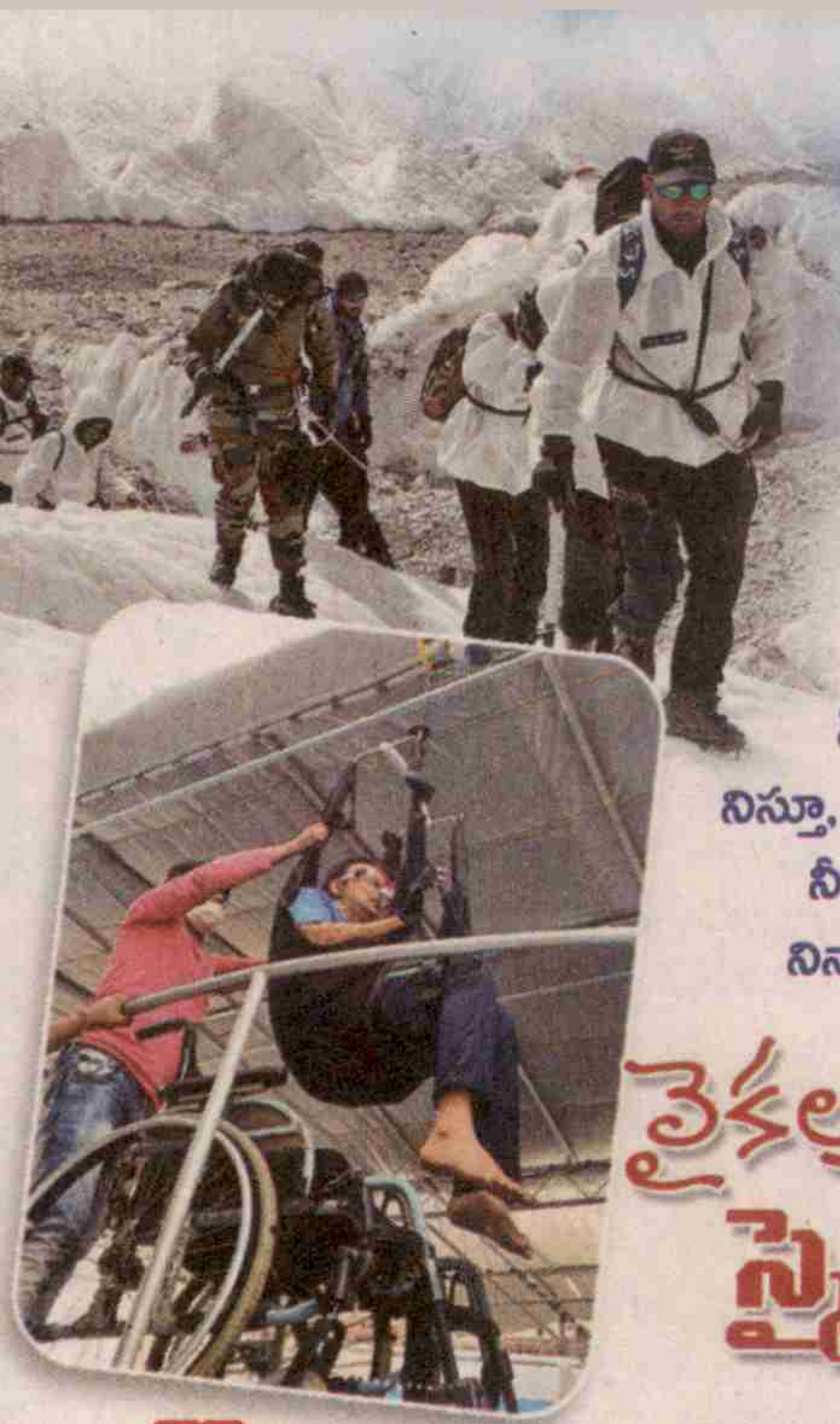
ఒకసారి కాలిన గాయాలతో చావు బతుకుల్లో ఉన్న బిడ్డతో రోడ్డు పక్కన ఏడుస్తున్న ఓ మహిళ గుర్మీత్ కు కనిపించింది. వైద్యుల సమ్మె కారణంగా ఏ ఆసుపత్రిలోనూ ఆ బిడ్డకు వైద్యం అందలేదని తెలిసి పట్నా మెడికల్ కాలేజీకి తీసుకెళ్లాడు. అప్పుడు మొదటిసారి లావారిస్ వార్డులోకి వెళ్లిన అతనికి అక్కడి రోగుల పరిస్థితి చూసి ఏడుపొచ్చింది. దేవుడే దిక్కుగా బతుకుతున్న వారికి అండగా ఉండాలని అప్పుడే నిర్ణయం

చుకున్నాడు. అలా 2003 నుంచి ఇప్పటి వరకూ ఒక్కరోజు కూడా మానకుండా లావారిస్ కు వెళుతున్నాడు. మొదట్లో గుర్మీత్ రోగులకోసం ఆహారం తీసుకురావడాన్ని వైద్యులు అడ్డుకున్నారు. దాంతో కలెక్టర్ ఆనుమతితో సేవా కార్యక్రమాలు కొనసాగిస్తున్న గుర్మీత్ ఇంట్లో ఓ డొనేషన్ బాక్సును ఏర్పాటు చేశాడు. తన భార్య, పిల్లలు- పుట్టిన రోజులూ, పండుగలూ జరుపుకోకుండా ఆ డబ్బును కూడా డొనేషన్ బాక్సులోనే వేస్తుంటారు. అతని అన్నదమ్ములూ, వారి పిల్లలు సైతం తమ వంతుగా దానం చేస్తుంటారు. దుకాణం నడపగా వచ్చే ఆదాయంలోనూ సగభాగాన్ని రోగులకే వెచ్చిస్తుంటాడు గుర్మీత్. తన మానవత్వాన్ని మెచ్చుకుంటూ దేశవిదేశాలకు చెందిన స్వచ్ఛంద సంస్థలెన్నో అవార్డులు ప్రకటిస్తే వాటిని అందుకోవడానికి వెళ్లేందుకూ ఇష్టపడలేదు. తను ఒక్కరోజు లేకపోయినా లావారిస్ వార్డులో రోగులను ప్రేమగా పలకరించేవారెవరూ ఉండరేమో అన్నదే అతని భయం. అందుకే పట్నా వదిలి ఎక్కడికీ వెళ్లడు... గుర్మీత్ గ్రేట్ కదా!

ఆ బృందంలో ఒకతనికి చూపు లేదు... అయినా సరే మంచు పర్వతాన్ని అధిరోహించేందుకు సిద్ధమయ్యాడు. నడుము కింది భాగం చచ్చుబడిపోయి, కొన్నేళ్లుగా చక్రాల కుర్చీకే పరిమితమైన ఇంకో వ్యక్తి తనకెంతో ఇష్టమైన స్కూబా డైవింగ్ చేసి.. చిరకాల కోర్కెను నెరవేర్చుకున్నాడు. చేతులూ, కాళ్లూ లేకపోయినా... ఏ సాహసం చేయడా నికైనా మేం సిద్ధం అనేస్తున్నారు మరికొందరు ఔత్సాహికులు. ఇలాంటి వాళ్లందరికీ సాహస క్రీడల్లో శిక్షణ నిస్తూ, వాళ్ల జీవితానికి కొత్త అర్థం చెబుతూ... భూమి, నీరు, వాయువు - దేన్నయినా జయిద్దాం అనే నినాదంతో ప్రోత్సహిస్తున్న సంస్థే 'క్లా గ్లోబల్'.

వైకల్యం ఉండేనేం... స్క్వాడ్ డైవింగ్ చేసేస్తాం..!

కొం దరికి వైకల్యం జన్మతః రావచ్చు. మరికొందరికి ఏదైనా ప్రమాదం కారణంగా వైకల్యం సంభవించవచ్చు. అదొక చిన్న లోపమే తప్ప దేనికీ అవరోధం కాదనీ వాళ్లు సంకల్పించుకుంటే ఎలాంటి సాహస క్రీడలలో నైనా పాల్గొనగలరని సమాజానికి తెలియజేయడంతోపాటు... అలాంటి వారి చిరకాల కోరికల్ని నెరవేర్చేందుకు ప్రారంభమైందే 'క్లా గ్లోబల్'. ఆర్మీ మేజర్ అయిన వివేక్ జాకోబ్ ఆలోచన నుంచి ఊపిరిపోసుకున్న ఈ సంస్థ ఏర్పాటు వెనుక ఆసక్తికరమైన కథనం ఉంది. మేజర్ వివేక్ సైన్యంలో సుమారు పదిహేనేళ్లపాటు సేవలందించాడు. తన విధుల్లో భాగంగా ఎన్నోసార్లు చావు అంచులవరకూ వెళ్లొచ్చిన సందర్భాలు కూడా ఉన్నాయి. అలా 2015లో ఓ ప్రమాదానికి గురికావడంతో వెన్నెముకకు గాయమై మిలటరీ ఆసుపత్రిలో చేరాడు. ఆ సమయంలో అక్కడ ఫ్లైట్ లెఫ్టినెంట్గా పనిచేసిన భదూరియాతో పరిచయం ఏర్పడింది. భదూరియా కూడా విధులు నిర్వహించే క్రమంలోనే ప్రమాదానికి గురై నడుము కింది భాగం చచ్చుబడిపోయి చక్రాల కుర్చీకే పరిమితమయ్యాడు. స్కూబా డైవింగ్ను ఇష్టపడే భదూరియా... ఆ కోరికను నెరవేర్చుకోలేక బాధపడేవాడు. అది గుర్తించిన వివేక్ అతడికి సాయం చేయాలనుకున్నాడు. చివరకు సైన్యం నుంచి స్వచ్ఛంద పదవీవిరమణ తీసుకుని అయిదేళ్ల క్రితం 'క్లా గ్లోబల్' పేరుతో సంస్థను ఏర్పాటు చేశాడు.

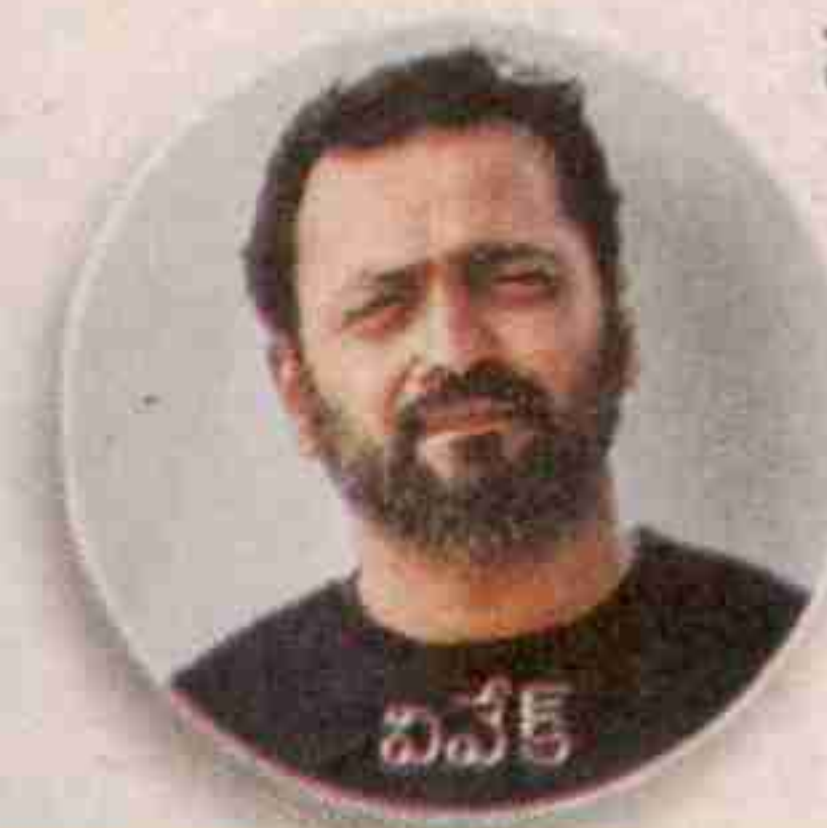
క్రీడల దిశగా ప్రోత్సహించి వాళ్ల చిరకాల కోరికల్ని నెరవేర్చి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని పెంచుతుంది.

శిక్షణతోపాటు లైఫ్ స్కిల్స్ కూడా...

దివ్యాంగులు మొదటిసారి సాహస క్రీడల్లో పాల్గొనడం అంత సులువు కాదని అర్థంచేసుకున్న వివేక్ బృందం వివిధ ప్రాంతాలకు వెళ్లి వాళ్లకు ముందుగా శిక్షణ ఇచ్చేందుకు సిద్ధమైంది. తద్వారా వాళ్ల ఆలోచనలూ, సాహస క్రీడల పట్ల ఉండే ఇష్టాన్ని అర్థంచేసుకోవచ్చనే ఉద్దేశంతో దిల్లీ, చండీగడ్, లక్నో, తదితర ప్రాంతాలకు వెళ్లి 200 మందికి పైగా శిక్షణ అందించింది. దాంతోపాటు అత్యవసర సమయంలో ఉపయోగపడే లైఫ్ స్కిల్స్, ప్రాథమిక చికిత్సలోనూ తర్ఫీదు ఇచ్చి వారిలో ఆత్మవిశ్వాసాన్ని, సానుకూల దృక్పథాన్నీ పెంచింది. ఆ తరువాత లాండ్ వరల్డ్ రికార్డ్, సోల్ ఆఫ్ స్పీడ్ పేరుతో కొందరి చేత స్కూబా డైవింగ్, సియాచిన్ గ్రేసియర్స్ తీసుకెళ్లి పర్వతారోహణం చేయించింది. 'చాలా మంది వీళ్లను జాలిచూపుల్లో చూస్తారు. కానీ మా బృందం మాత్రం వాళ్లు ఏం చేయగలరు అనే కోణంలో ఆలోచించి ప్రోత్సహిస్తుంది. నిజానికి దివ్యాంగులకు శిక్షణ ఇవ్వడం అనేది కష్టమైన పనే కానీ అసాధ్యం అయితే కాదు. వాళ్లలో కాస్త స్ఫూర్తిని పెంచితే ఏదయినా చేయగలరు. ఉదాహరణకు హిమాచల్ ప్రదేశ్కు చెందిన ఇరవై ఏడేళ్ల చాన్ జోన్ ఎంగ్మోకు చూపు లేదు. కానీ ఆమెకు సాహస క్రీడలంటే ఇష్టం. ఆ ఇష్టంతోనే మమ్మల్ని సంప్రదించిన ఆమెకు

ముందుగా శిక్షణను అందించి సియాచిన్కి తీసుకెళ్లాం. ఆ తరువాత ఆమెలో ఆత్మవిశ్వాసం పెరిగింది. ఇలా వీళ్లను తీసుకెళ్లేందుకు మా సంస్థ కొంత ఫీజును వసూలు చేసినా... ఆ తరువాత వారిలో కనిపించే ఆనందం అనిర్వచనీయం. భారత ప్రభుత్వంతోనూ, ఆర్మీతోనూ అనుసంధానమైన మా సంస్థ గురించి ప్రధానమంత్రి మనోజీ బాత్లో ప్రస్తావించడం విశేషం. అన్నట్లు.. నా స్నేహితుడైన భదూరియా తోనూ ఎట్టకేలకు స్కూబా డైవింగ్ను చేయించగలిగాం...' అంటూ వివరిస్తాడు మేజర్ వివేక్ జాకోబ్.

క్రితం 'క్లా గ్లోబల్' పేరుతో సంస్థను ఏర్పాటు చేశాడు. 'భూమి, నీరు, వాయువు దేన్నయినా జయిద్దాం రండి' అనే స్ఫూర్తితో ప్రారంభమైన ఈ సంస్థ దివ్యాంగులను సాహస

“గు

డికి వెళదామండీ” భర్తకి టీ ఇస్తూ నెమ్మదిగా అడిగింది సావిత్రి.

కప్పు అందుకుంటూ భార్య వైపు చూశాడు శేఖరం. సావిత్రి చదువూ సంస్కారం గల స్త్రీ. మృదుభాషిణి. నిజానికి ఆమెని అడుగడుగునా సాధించేదీ వేధించేదీ తన తల్లే! పదేళ్ళ నుంచీ నోరెత్తకుండా అత్తగార్ని భరిస్తోంది సావిత్రి. నిట్టూర్పు అణచుకుంటూ సరేనన్నట్టు తలూపాడు.

పావు గంటలో ఇద్దరూ దగ్గరే ఉన్న శివాలయానికి వెళ్ళారు. దైవదర్శనం చేసుకున్న తర్వాత, “కాస్తేపు అలా కూర్చుందాం” అంటూ మండపం వైపు దారి తీసింది సావిత్రి. కాస్తేపుండి, “మీ అమ్మగారు చీటికిమాటికి నన్ను నానామాటలూ అంటున్నారండీ” అంది బాధపడుతూ.

భార్య నిజం చెబుతోందని శేఖరానికి

తెలుసు. తల్లి ఇరుగు పొరుగుతో సావిత్రి మీద చెప్పడం అతను స్వయంగా విన్నాడు. కానీ, తనేం మాట్లాడినా తల్లి ఊరూ వాడూ ఏకం చెయ్యడం ఖాయం. అందుకే నోరు మూసుకుని ఊరుకుంటున్నాడు.

నిజం ఒప్పుకోలేక “అయితే అమ్మతో జట్టి ఆడమంటావా?” అన్నాడు కటువుగా.

శేఖరం గొంతులో ధ్వనించిన కారిన్యానికి సావిత్రి కళ్ళలో నీళ్ళు తిరిగాయి.

“నేనా మాట అనడం లేదండీ. అత్త గారు ఊరుకోరని నాకూ తెలుసు. ఊరికే నా మనసులో బాధ విని కాస్త సానుభూతి చూపించమంటున్నానంతే. మీరు ‘అయ్యో ఊరుకో’ అంటే చాలు నాకు. కనీసం నా భర్త నా పక్షాన ఉన్నాడన్న దైర్యం వస్తుంది” అంది కన్నీళ్ళతో.

శేఖరం ఇంక ఆగలేకపోయాడు. చప్పున చెయ్యి చాచి సావిత్రి చేతిమీద వేస్తూ

“నువ్వెలాంటిదానివో నాకు తెలుసు సావీ. మా అమ్మ నోటి దురుసుతనమూ తెలుసు. కానీ, నేను ఏమైనా అన్నానా... ఆవిడ ఇల్లు పీకి పందిరే స్తుంది. అంచేత ఇదంతా మౌనంగా భరించక తప్పదు మనకి” అన్నాడు.

సావిత్రి మొహం వికసించింది.

“చాలండీ. ఈ మాత్రం ఓడార్పు చాలు నాకు” అంది.

కాలచక్రంలో పదేళ్ళు గడిచాయి.

సావిత్రి అత్తమామలు స్వర్గస్తులయ్యారు. పిల్లలు పెద్ద చదువుల్లోకొచ్చారు.

ఓ రోజు సాయంత్రం సావిత్రి శేఖరం దగ్గరకొచ్చి “గుడికి వెళదామండీ” అంది.

“సడన్ గా దేవుడి మీద ధ్యాస మళ్ళిం దేమిటి?” నవ్వుతూనే తయారయ్యాడు శేఖరం.

గుళ్ళో దైవదర్శనం చేసుకున్నాక, సావిత్రి మండపం వైపు దారి తీస్తూ ఉంటే అప్పుడు గుర్తొచ్చింది శేఖరానికి పదేళ్ళ కిందటి సంగతి.

ఇప్పుడు మాట్లాడుకోవడానికి ఏముంది... అనుకుంటూ వచ్చి కూర్చున్నాడు. ఒక్క క్షణం ఆగి, సావిత్రి “మరో మూడేళ్ళు పొతే మీకు యాభై నిండుతాయి.

ఈ వయసులో మీరు చేస్తున్న పని ఏమైనా బావుందా?” అంది మృదువుగానే.

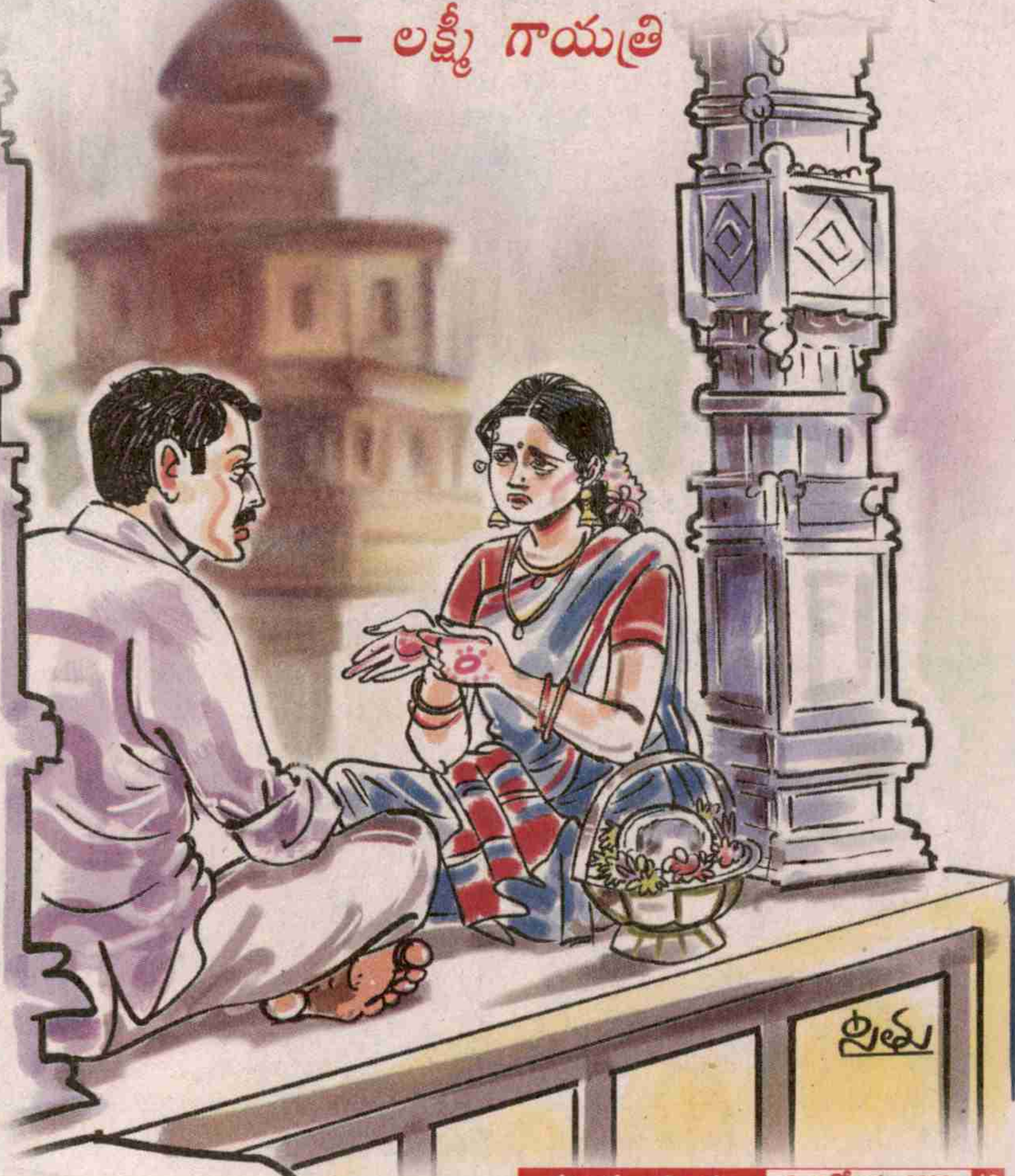
“ఏం చేశానూ...” ఆశ్చర్యంగా అన్నాడు శేఖరం.

“నిజానికి ఇంట్లో నాలుగు గోడల మధ్యా మాట్లాడుకోవలసిన మాటలివి. కానీ, మీకు కోపం వచ్చి గొంతు పెంచుతారేమోనని భయపడి ఇక్కడికొచ్చాను. మన పక్క వాటా...” అర్థోక్తిలో ఆపేసింది సావిత్రి.

శేఖరానికి వెంటనే అర్థమైపోయింది. పక్క వాటాలో కొత్తగా ఎవరో దిగారు. వాళ్ళమ్మాయి వసంతకి ముఖై దాటాయి. ఏ కారణం చేతనో ఇంకా పెళ్ళి కాలేదు. సావిత్రిని ‘అక్కా’ అంటూ రోజుకి పదిసార్లు తమ ఇంటికి వస్తూంటుంది. శేఖరానికి స్త్రీ లోలత్వం లేకపోయినా, ‘బావగారూ’ అంటూ వసంత తనవైపు చూసే చూపులో తేడా అతనికి ఇట్టే తెలిసింది. ఆ వయసులో సరదాగానూ అనిపించింది. శేఖరం సరదా పసిగట్టిందేమో, సిగ్గులోలకబో య్యడం, ‘చాల్లే బావా...’ అంటూ భుజం మీద ఓ దెబ్బ వెయ్యడం దాకా ఎదిగింది. తమ ప్రవర్తనని మిగతావాళ్ళు గమనిస్తున్నారన్న స్పృహ ఇద్దరికీ లేకుండా పోయింది. ఇంక తను కల్పించుకోకపోతే లాభం లేదని

గుడికి వెళదామా...

— లక్ష్మీ గాయత్రి

నిశ్చయించుకుని శేఖరాన్ని గుడికి తీసుకొచ్చింది సావిత్రి.

భార్య నేరుగా అడక్కుపోయినా తన దోషాన్ని ఎత్తి చూపించినట్టే ఫీలయ్యాడు శేఖరం.

“ఆ పిల్లోచ్చి మీద పడుతూ ఉంటే నన్నేం చెయ్యమంటావ్? అయినా నేనిప్పుడు నిన్నొదిలేసి ఆ పిల్లతో లేచిపోబోవటం లేదు కదా” అన్నాడు కోపంగా.

“ఆ పిల్లతో లేచిపోతే మాత్రమేనా తప్పు? ఎదిగిన పిల్లల ఎదురుగా సరసా లాడితే తప్పు కాదా? ఇది వాళ్ళ ప్రవర్తన మీద ప్రభావం చూపదా? వాళ్ళు దారి తప్పురా? అప్పుడా పాపం ఎవరిదవుతుంది? ప్రపంచమంతా ఎలా ఉన్నా తల్లీ తండ్రీ మాత్రం ఎంతో గొప్పగా ఉండాలని ప్రతి పిల్లలూ కోరుకుంటారు. వాళ్ళ కళ్ళెదురుగానే చీప్ గా ప్రవర్తిస్తూంటే వాళ్ళ దృష్టిలో మీ విలువ తగ్గిపోదా...? పెళ్ళి కాకుండా మిగిలిపోయిన పాపానికి ఆ పిల్ల తొందర పాటుగా ప్రవర్తిస్తే, బుద్ధి జ్ఞానం ఉన్న మనిషిగా సరిదిద్దాల్సింది పోయి, అవకాశాన్ని దొరకబుచ్చుకోవడం మంచి పనేనా?” సావిత్రి స్వరం మృదువుగానే ఉన్నా మాటలు చాలా పదునుగా ధ్వనించాయి.

శేఖరం మరిక తలెత్తలేకపోయాడు.

సావిత్రి ప్రేమగా భర్త చేతిని తన రెండు చేతుల్లోకి తీసుకుని, “మీరు మంచివారు. మీకు ఆడదాని బలహీనత లేదని నాకు తెలుసు. ఇది మీకొక పరీక్ష అనుకోండి. మీ చెల్లెలి లాంటి పిల్ల దారి తప్పుడానికి మీరు కారణం అవకండి. ఆ పాపం మనకొద్దు” అంది.

శేఖరం మొహం తేటపడింది. అతను సావిత్రి చేతిని సున్నితంగా ముద్దు పెట్టుకుంటూ, “థ్యాంక్స్ సావీ” అన్నాడు.

వాళ్ళు ఇల్లు చేరేసరికి సావిత్రి కూతురితో కబుర్లు చెబుతున్న వసంత, వయ్యారంగా లేచి ఎదురొస్తూ, “బావగారికి వాళ గుడి మీద ధ్యాస మళ్ళిందేమిటి?” అంటూ నవ్వింది.

శేఖరం ఒక్కసారి ఆ పిల్ల వైపు దీర్ఘంగా చూసి, “వసంతా, మా మరదళ్ళు నన్ను ‘బావా బావా’ అని పిలుస్తూనే ఉంటారు. నన్ను ‘అన్నయ్యా’ అని పిలిచేవాళ్ళు మాత్రం ఎవరూ లేరు. నువ్వు నన్ను అన్నయ్యా అని పిలువమ్మా” అన్నాడు.

ఆ మాట వింటూనే వసంత మొహంలో కలవరం కనిపించింది. మరెప్పుడూ శేఖరంతో తేడాగా ప్రవర్తించలేదామె.

మరో పదిహేనేళ్ళు గడిచాయి. శేఖరం రిటైరైపోయాడు. దంపతులిద్దరూ కొడుకూ

కోడలి దగ్గర కాలక్షేపం చేస్తున్నారు. ఓ రోజు సావిత్రి వచ్చి, “గుడికి వెళదామండీ” అంది.

ఇద్దరూ బయల్దేరి ఆలయానికి వచ్చి, శివదర్శనం చేసుకుని మండపం మెట్ల మీద కూర్చున్నాక సావిత్రి అంది... “మీకు కోడలంటే చాలా కోపంగా ఉంది కదూ?”

“అవును. ఆ అమ్మాయి ప్రవర్తన నాకేమీ నచ్చడం లేదు. అయినదానికీ కాని దానికీ ఒకటే విసుగు. భర్తంటే కూడా లక్ష్యం లేదు. ‘మనం ఇక్కడ ఉండటం ఇష్టంలేదేమో... వెళ్ళిపోదాం’ అని నీతో చెబుదామనుకుంటున్నానికా” కోపంగా అన్నాడు శేఖరం.

సావిత్రి నవ్వింది. “అదేమీ కాదు. ఆ అమ్మాయికి మనమంటే చాలా గౌరవం, అభిమానం. సమస్యల్లా మీ కొడుకుతోనే వస్తోంది.”

“అదేమిటి... వాడేం చేశాడు?”

“వాడికి పిల్లలొద్దుట. ఏవేవో కారణాలు చెబుతున్నాడట. ఆ అమ్మాయికి పాపం పిల్లలంటే చాలా ఇష్టం. పిల్లల మాటెత్తితే అసలు దగ్గరకే రావద్దని చెప్పేస్తున్నట్టు... నాతో చెప్పుకుని ఏడ్చింది. ఆ చిరాకులో ఉంది తను” సానుభూతిగా అంది సావిత్రి.

“అయ్యో పాపం, ఆ అమ్మాయి ఎంత బాధపడుతోందో... నువ్వు నాకీ విషయం చెప్పి మంచిపని చేశావు సావీ. లేకపోతే నేను ఆ పిల్ల మీద కోపం పెంచుకుంటూ ఉండేవాణ్ణి” సావిత్రి చేతిని తన చేతిలోకి తీసుకుంటూ అన్నాడు శేఖరం.

మర్నాడు పొద్దున్నే అతను కొడుకుని పిలిచాడు. “ఒరే నాన్నా, నిన్న రాత్రి తాతగారు నా కల్లో కనిపించారా. నాకు మనవడిగా పుట్టాలని ఉందట మా నాన్నకి. ‘వంశం పెరిగితేనే గానీ పితృదేవతలకి విముక్తి లేదురా’ అంటూ బాధపడ్డారు. పాపం ఆయన ఆత్మ ఏం బాధపడుతోందో ఏమిటో... నీ కడుపున ఓ కాయ కాస్తేనే గానీ నాకూ మీ అమ్మకీ కూడా స్వర్గప్రాప్తి

ఉండదు. రేపొద్దున్నే మనం సంతాన వేణుగోపాలస్వామి ఆలయానికి వెళదాం” అన్నాడు.

తండ్రి మాటలకి కొడుకు తెల్లబోతూ అడ్డంగా వాదించాలని చూశాడు. కానీ శేఖరం పితృదేవతల గురించి ఏదేదో చెప్పి కొడుకు నోరు మూయించాడు. కొడుకు మరింక మాట్లాడలేక తల వంచుకుని వెళ్ళి పోయాడు. ఆ మరుసటి నెల కోడలు నెల తప్పింది. ఆనందంతో పొంగిపోయింది. అత్తమామల పాదాలంటింది.

మరో వారం గడిచాక, శేఖరం ఓ రోజు సావిత్రిని పిలిచి, “గుడికి వెళదామా” అన్నాడు.

సావిత్రి ఆశ్చర్యపోతూ, “ఎందుకూ” అని అడిగింది.

“భార్యాభర్తలు ఏకాంతంలో ప్రశాంతంగా మాట్లాడుకుని సమస్యల్ని పరిష్కరించుకోవాలని నువ్వు నాకు మూడుసార్లు ప్రాక్టికల్ గా చూపించావు. ఇప్పుడు మనకి సమస్యలేవీ లేవుగానీ, వారానికోసారి ఇద్దరం ఎవరూ లేని ఏకాంతంలో కబుర్లు చెప్పుకుంటూ ఉంటే మన దాంపత్యం మరింత బావుంటుందనిపించింది నాకు. మనసులోని అనురాగం ఈ మలివయసులో చిగురాకు వేస్తుందనిపించింది. అందుకే...” శేఖరం ప్రేమగా నవ్వాడు.

“అంతకంటేనా... పదండి వెళదాం” అంది సావిత్రి తను కూడా నవ్వుతూ.

కలం
చిరియించండి

సృజనాత్మకత కలిగిన రచయితలకూ రచయిత్రులకూ ఇదే ఆహ్వానం.

మానవ జీవితంలోని విభిన్న

పార్శ్వాలను స్పృశిస్తూ మధురమైన అనుభూతులను పాఠకులకు పంచే కథలకు ‘ఈనాడు’ స్వాగతం పలుకుతోంది. భావం ఏదైనా... కథనంలో వైవిధ్యం, పాఠకులను ఏకబిగిన చదివించగలిగే బిగువూ ఉండాలి. ఆశావహ దృక్పథంతో సాగే కథలకు ప్రాధాన్యం. కథ సాధారణ చేతి రాతలో ఐదు అరరావులకు మించకూడదు.

కథలు పంపాల్సిన చిరునామా

ఆదివారం
అనుబంధం

రామోజీ ఫిలింసిటీ,
అనాజ్ పూర్,
అబ్దుల్లాపూర్ మెట్ (మం),
రంగారెడ్డి జిల్లా,
తెలంగాణ-501 512.

కథలను sunday@eenadu.net కు మెయిల్ చేయవచ్చు కూడా.

తెగుళ్ల బారిన
పడకుండా మంచి దిగుబడి
రావాలంటే పంటలకు పురుగు మందుల
పిచికారీ తప్పనిసరి. అలా చేసే క్రమంలో
ఆ ప్రభావం రైతుల ఆరోగ్యంపైన పడుతుంది-
పెస్టిసైడ్స్ మొక్కలపైన కొంతా నేలపైన కొంతా
పడుతుంటాయి. దానివల్ల అనవసరంగా ఖర్చు
పెరగడంతోపాటు భూసారమూ దెబ్బతింటుంది.
ఆ ఇబ్బందు లేమీ లేకుండా మొక్కలకు
మాత్రమే కావాల్సినంత పిచికారీ చేసి
పెట్టే యంత్రాన్ని తయారుచేశాడు
కర్ణాటకకు చెందిన
జైసింహారావు.

పురుగు మందు వృథా కాదాక!

భూజానికి యంత్రాలను తగిలించుకుని రైతులు పంట పొలాలకు పురుగు మందులు పిచికారీ చేయడం చూస్తూనే ఉంటాం. బరు వైన ట్యాంకు ఒకవైపు... ఆ రసాయనాల ప్రభావం మరోవైపు వారిని ఇబ్బంది పెడు తుంటాయి. ఆ పని చేయడానికి కూలీల కొరత కూడా వేధిస్తుంటుంది. పిచికారీ పనిని కాస్త సులభం చేసేందుకు పలు యంత్రాలు అందుబాటులోకి వచ్చాయి. రకరకాల డ్రోస్లనూ తయారుచేశారు. కానీ వాటివల్ల పంటకు రసాయనాలు ఎంత మేరకు అందు తాయో తెలియదుగానీ, వృధాగా నేల మీద పడేదే ఎక్కువ ఉంటుంది. ఖరీదైన క్రిమిసం హారకాలు అలా మట్టిపాలు కావడం రైతు లకు ఆర్థిక భారమే కదా, పైగా అవి భూసా రాన్ని హరించేసి పంట దిగుబడిని తగ్గి స్తాయి. అన్నదాతకు ఆ నష్టాన్ని తగ్గించాలని కృత్రిమ మేధ(ఏఐ) సాయంతో ఒక యంత్రాన్ని తయారు చేశాడు జైసింహా.

తోటమాలి సమాధానంతో...

కర్ణాటకలోని చిక్కమగళూరు ప్రాంతంలో పుట్టి.. కువైట్, మిడిల్ ఈస్ట్ లో పెరిగిన జైసింహా అమెరికాలో ఇంజనీరింగు పూర్తి చేశాడు. తరవాత ఓ సంస్థలో ఏడేళ్లపాటు పనిచేశాక 2014లో రాజీనామా చేసి బెంగ లూరు వచ్చి స్థిరపడ్డాడు. జైసింహా తండ్రికి చిక్కమగళూరు ప్రాంతంలో కాఫీ తోటలు న్నాయి. ఒకసారి ఆ తోటల్ని చూడడానికి వెళ్లిన అతను.. రసాయనాల్ని పిచికారీ చేస్తున్న తోటమాలిని చూశాడు. ఆ సమ యంలో పెస్టిసైడ్, మొక్కలపై కొంతా నేల పైన కొంతా పడటం గమనించాడు. 'అయ్యో అలా పురుగు మందు కింద పడటం వల్ల పొలానికి నష్టం కదా...' అంటే- యాబై ఏళ్ల నుంచీ తాను ఇలానే చేస్తున్నానని తోటమాలి సమాధానం చెప్పాడు. దాంతో మొక్కజొన్న, మిరప, కంది, పత్తి, పసుపు, వేరుసెనగ తది తర పంటలకు క్రిమిసంహారకాలు ఎలా చల్లు

తున్నారో గమనించడానికి పొలం బాట పట్టాడు జైసింహా. రైతులు మార్కెట్ లో అందుబాటులో ఉన్న యంత్రాలను విని యోగించినా- అక్కడా అదే తీరు, యంత్రాలతో పని వేగంగా జరుగు తున్నా... రసాయనాల వృధా మాత్రం తప్పట్లేదు. అందుకే ఆధునిక వ్యవ సాయ పనిముట్లు తయారు చేయడానికి 2015లో 'నిఖో రోబోటిక్స్' పేరుతో ఓ స్టార్టప్ ను ప్రారం భించి- ఏఐతో నడిచే రోబో టిక్ పిచికారీ యంత్రాన్ని డిజైన్ చేయడం మొదలుపె ట్టాడు. దాదాపు ఎనిమిదేళ్లు కష్టపడి ఈ మధ్యే ఆ ఆవి ష్కరణ పూర్తి చేసి రైతులకు అందుబాటులోకి తీసుకొచ్చాడు.

చీకట్లోనూ పని...

జైసింహా రూపొందించిన యంత్రం ఒకే సారి ఎనిమిది సాళ్లకు పురుగు మందును పిచికారీ చేస్తుంది. దానికి అమర్చిన కెమెరా ఏఐ సాయంతో పొలంలోకి దిగగానే మొదట సాళ్లలో మొక్క ఆకుల్నీ, కాండాన్నీ స్కాన్ చేస్తుంది. ఆ సమాచారాన్ని రసాయనాలు బయటకు వచ్చే ద్వారానికి చేరవేస్తుంది. దాంతో కెమెరా బంధించిన ప్రాంతంలో రంధ్రాలు తెరుచుకుని, నేల కనిపించే భాగంలో మూసుకుపోతాయి. అందుకే కేవలం మొక్కపైన మాత్రమే పురుగు మందు పడుతుంది. నేలపాలు కాకుండా ఓ క్రమపద్ధతిలో జరిగే ఈ పని వల్ల- పురుగు మందు వృధా, రైతుకు ఆర్థిక భారమూ తగ్గు తాయి. అంతేకాదు, రాత్రిపూట కూడా చక్కగా పని చేసే ఈ రోబోటిక్ స్ప్రేయర్ కు ఉన్న కెమెరాలో నైట్ మోడ్ ఆటోమేటిక్ గా ఆన్ అయి చీకట్లోనే మొక్కను స్కాన్ చేస్తాయి. ఈ యంత్రంతో స్కాన్ చేసి కీటకనాశిని చల్ల డానికి ఎక్కువ సమయం పడుతుందనే

సందేహం కూడా అక్కర్లేదు. పని చాలా వేగంగా అయిపోతుంది. పత్తిరైతుల ఆత్మహ త్యలు జరిగే యవత్మల్, అకోలా జిల్లాల్లో దాదాపు ఏడాదిపాటు ప్రయోగాత్మకంగా దీన్ని పరీక్షించి చూశాడు జైసింహా. ఆ సమ యంలో రైతులు వాడే రసాయనాల్లో దాదాపు 60 శాతం ఆదా అవడం- పగలూ, రాత్రి పని జరగడం- తక్కువ సమయంలో పని పూర్తవడం వంటివెన్నో గమనించిన రైతులు ఈ రోబోటిక్ యంత్రాన్ని వినియో గించడానికి ముందుకొచ్చారు. గతనెల్లో యంత్రాలను మార్కెట్ లోకి తీసుకొచ్చిన జైసింహా... మహారాష్ట్ర, కర్ణాటక, ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని వేల మంది రైతులకు వాటిని చేరువ చేశాడు. కొన్ని ప్రాంతాల్లో రోజుకు రూ. 3500కే అద్దెకు ఇస్తున్నాడు. ఆలోచన, టెక్నాలజీ మీద పట్టు ఉంటే జనానికి మేలుచేసే ఎలాంటి ఆవిష్కరణలైనా చేయొచ్చని జైసింహా నిరూపించాడు.

తోటకూర మజ్జిగ చారు

కావలసినవి: తోటకూర తరుగు: ఒకటిన్నర కప్పు, చిక్కని పెరుగు: కప్పు, నూనె: రెండు టేబుల్ స్పూన్లు, మెంతులు: పావుచెంచా, ఆవాలు: చెంచా, సెనగపప్పు: చెంచా, జీలకర్ర: చెంచా, పచ్చి మిర్చి: రెండు, అల్లం తరుగు: చెంచా, కరివేపాకు రెబ్బలు: రెండు, పసుపు: పావుచెంచా, ఉప్పు: తగినంత, **తయారీ విధానం:** స్టవ్ మీద కడాయిని

పెట్టి నూనె వేయాలి. అది వేడెక్కాక మెంతులు, ఆవాలు, సెనగపప్పు, జీలకర్ర వేయించుకోవాలి. తరువాత పచ్చిమిర్చి తరుగు, అల్లం తరుగు, కరివేపాకు వేయించుకుని కడిగిన తోటకూర తరుగు వేసి వేయించాలి. నిమిషమయ్యాక పసుపు, తగినంత ఉప్పు వేసి కలపాలి. తోటకూర మెత్తగా మగ్గాక స్టవ్ ని కట్టేయాలి. ఇందులో గిలకొట్టి, అరకప్పు నీళ్లు కలిపిన మజ్జిగను వేసి మరోసారి కలిపితే చాలు.

సొరకాయ పులుసు

కావలసినవి: చిన్నగా కోసిన సొరకాయ ముక్కలు: రెండు కప్పులు, ఉల్లిపాయ ముక్కలు: కప్పు, పచ్చిమిర్చి: మూడు, కరివేపాకు రెబ్బలు: రెండు, కొత్తిమీర తరుగు: పావుకప్పు, నూనె: టేబుల్ స్పూన్లు, ఆవాలు: చెంచా, జీలకర్ర: చెంచా, అల్లంవెల్లుల్లి ముద్ద: చెంచా, చింత పండు నీళ్లు: అరకప్పు, పసుపు: పావుచెంచా, ఉప్పు: తగినంత, కారం: చెంచా, వేయించిన మెంతిపొడి: చిటికెడు, దనియాలపొడి: టేబుల్ స్పూన్లు, సెనగపిండి: టేబుల్ స్పూన్లు, బెల్లం తరుగు: చెంచా.

తయారీ విధానం: స్టవ్ మీద కడాయిని పెట్టి నూనె వేయాలి. అది వేడెక్కాక ఆవాలు, జీలకర్ర వేయించుకోవాలి. తరువాత ఉల్లిపాయముక్కలు, పచ్చి మిర్చి తరుగు, కరివేపాకు రెబ్బలు, అల్లంవెల్లుల్లి ముద్ద వేసి అన్నింటినీ వేయించుకుని సొరకాయ ముక్కలు వేయాలి. రెండు నిమిషాలయ్యాక చింతపండు నీళ్లు, పసుపు తగినంత ఉప్పు వేసి కలిపి మూత పెట్టాలి. సొరకాయ ముక్కలు మెత్తగా అయ్యాక ఒకటిన్నర కప్పు నీళ్లు పోసి కలిపి కారం, దనియాలపొడి, బెల్లం తరుగు, మెంతిపొడి, కొత్తిమీర తరుగు వేయాలి. తరువాత సెనగపిండిలో కాసిని నీళ్లు కలిపి... ఆ మిశ్రమాన్ని పులుసులో వేసి కలిపి చిక్కగా అవుతున్నప్పుడు దింపేయాలి.

పులుసు, రసం..

ఏం చేసుకుందాం!

ఓ కూర, పచ్చడి, పెరుగు లాంటివి ఉన్నా సరే... పులుసు లేదా చారు లేకపోతే కొందరికి కడుపునిండా భోజనం చేసినట్లుగా ఉండదు. అలాగని అవి ఎప్పుడూ ఒకే రుచిలో ఉంటే ఏం బాగుంటుందని అనుకుంటే... ఇలా మార్చిమార్చి చేసుకుని చూస్తే సరి.

మసాలా పెసరట్టు పులుసు

కావలసినవి: పెసలు: కప్పు, పచ్చిమిర్చి: అయిదు, అల్లం: చిన్నముక్క, ఆవాలు: చెంచా, జీలకర్ర: చెంచా, దనియాలు: రెండు చెంచాలు, లవంగాలు: రెండు, యాలకులు: రెండు, దాల్చినచెక్క: చిన్న ముక్క, చింతపండు: నిమ్మకాయంత, ఉల్లిపాయలు: రెండు, అల్లం వెల్లుల్లి ముద్ద: చెంచా, కారం: చెంచా, కరివేపాకు రెబ్బలు: రెండు, కొత్తిమీర తరుగు: టేబుల్ స్పూన్లు, ఉప్పు: తగినంత, పసుపు: కొద్దిగా, నూనె: తగినంత. **తయారీ విధానం:** పెసల్ని ముందురోజు నానబెట్టుకుని మర్నాడు తగినంత ఉప్పు, మూడు పచ్చిమిర్చి, అల్లంతో కలిపి మిక్సీలో వేసుకుని మెత్తగా చేసుకోవాలి. ఈ పిండిని వేడిపె నంమీద కాస్త మందంగా పెసరట్టు మాదిరి వేసుకుని ముక్కలా కోసుకోవాలి. అలాగే దనియాలు, లవంగాలు, యాలకులు, దాల్చినచెక్కను మిక్సీలో పాడి చేసుకోవాలి. ఇప్పుడు స్టవ్ మీద కడాయిని పెట్టి టేబుల్ స్పూన్లు నూనె వేసి ఆవాలు, జీలకర్ర, కరివేపాకు వేయించుకోవాలి. తరువాత అల్లంవెల్లుల్లి ముద్ద, ఉల్లిపాయముక్కలు, మిగిలిన పచ్చిమిర్చి తరుగు, చేసినపెట్టుకున్న మసాలాపాడి, చింతపండు రసం, కప్పు నీళ్లు, పసుపు, తగినంత ఉప్పు, కారం వేసి కలపాలి. ఇది ఉడుకుతున్నప్పుడు పెసరట్టు ముక్కలు, కొత్తిమీర తరుగు వేసి అయిదు నిమిషాలయ్యాక స్టవ్ ని కట్టేయాలి.

కొబ్బరిపాల రసం

కావలసినవి: టొమాటోలు: రెండు, చింత పండు: నిమ్మకాయంత, పసుపు: పావుచెంచా, కారం: అరచెంచా, ఉప్పు: తగినంత, కొత్తిమీర తరుగు: పావుకప్పు, ఉల్లిపాయ: ఒకటి, వెల్లుల్లి రెబ్బలు: నాలుగు, దనియాలు: చెంచా, మిరియాలు: చెంచా, జీలకర్ర: అరచెంచా, నూనె: రెండు చెంచాలు, ఆవాలు: చెంచా, ఎండుమిర్చి: రెండు, కరివేపాకు రెబ్బలు: రెండు, చిక్కని కొబ్బరిపాలు: పావుకప్పు. **తయారీ విధానం:** ముందుగా ఉల్లిపాయ, వెల్లుల్లి రెబ్బలు, దనియాలు, మిరియాలు, జీలకర్రను మిక్సీలో తీసుకుని మెత్తని పేస్టులా చేసుకుని పెట్టుకోవాలి. స్టవ్ మీద కడాయిని పెట్టి నూనె వేయాలి. అది వేడెక్కాక ఆవాలు, ఎండుమిర్చి, కరివేపాకు రెబ్బల్ని వేయించుకోవాలి. తరువాత ఇందులో సన్నగా తరిగిన టొమాటో ముక్కలు వేసి వేయించాలి. రెండు నిమిషాలయ్యాక చింతపండు రసం, రెండు కప్పుల నీళ్లు, పసుపు, కారం, తగినంత ఉప్పు, చేసినపెట్టుకున్న మసాలాను వేసి కలిపి స్టవ్ ని సిమ్లో పెట్టాలి. చారు మరుగుతున్నప్పుడు అవసరం అనుకుంటే మరో పావుకప్పు నీళ్లు పోయాలి. టొమాటో ముక్కలు ఉడికాయనుకున్నాక కొబ్బరిపాలు, కొత్తిమీర తరుగు వేసి కలిపి అయిదు నిమిషాలయ్యాక దింపేయాలి.

దాగుడుమూతలు

ఈ కిందున్న బొమ్మలో కోన్ ఐస్క్రీం, భూతద్దం, చెత్తబుట్ట, తాళంచెవి, షటిల్ కాక్, ఈక, టూత్ బ్రష్, నారింజపండు ముక్క దాగున్నాయి. ఎక్కడున్నాయో చెప్పండి చూద్దాం?

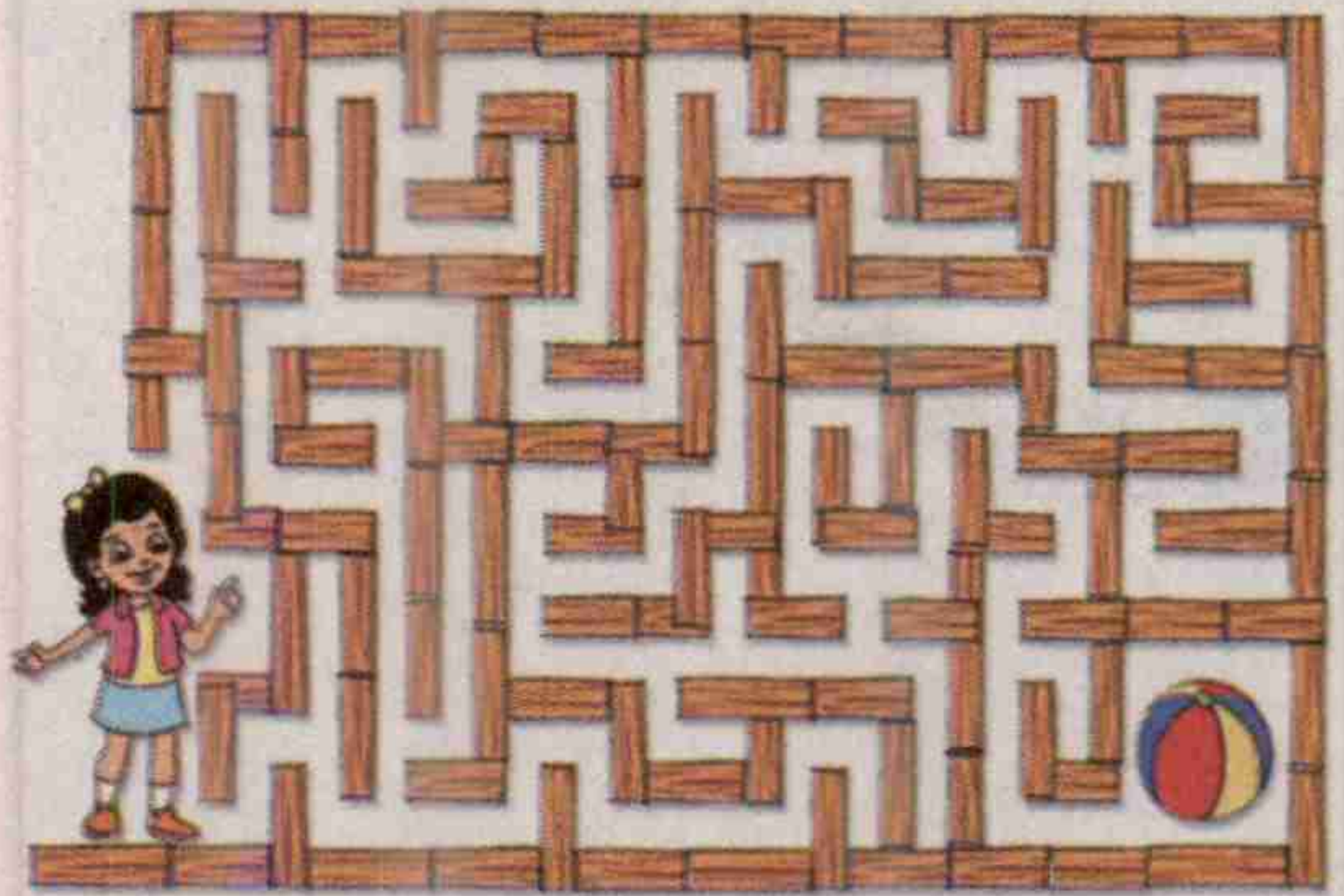
భలే.. భలే.. నూడుల్స్!

నూడుల్స్ అంటే మనందరికీ చాలా ఇష్టం కదూ! నూడుల్స్ అనగానే మనకు చైనా గుర్తుకు వచ్చినా నిజానికి ఇది జర్మనీకి చెందిన పదం. దాంతో మొదట నూడుల్స్ పుట్టింది జర్మనీ అని అంతా అనుకున్నారు. కానీ చైనాలో దాదాపు నాలుగువేల సంవత్సరాల క్రితం నుంచే ఇవి వాడుకలో ఉన్నాయని తర్వాత తెలిసింది. 2005 సంవత్సరంలో చైనాలో దొరికిన కుండలో అప్పటి కాలానికి చెందిన నూడుల్స్ ఉన్నాయి. దీంతో వీటి పుట్టినిల్లు చైనా అని బాహ్యప్రపంచానికి తెలిసింది. మరో విశేషం ఏంటంటే చైనాలో నూడుల్స్ ను దీర్ఘాయువుకు చిహ్నంగా భావిస్తారు. ప్రస్తుతం ఈ ఆహారం చాలా దేశాలకు విస్తరించింది. చైనీస్ నూడుల్స్, ఫిలిప్పీన్స్ నూడుల్స్, ఇండోనేషియన్ నూడుల్స్, జపనీస్ నూడుల్స్, కొరియన్ నూడుల్స్, వియత్నామీస్ నూడుల్స్ ప్రఖ్యాతి గాంచాయి. సాధారణంగా నూడుల్స్ ను నీటిలో ఉడికిస్తారు. కొన్నిసార్లు నూనెలోనూ వండుతారు. ప్రస్తుతం కేవలం చైనాలోనే దాదాపు 1,200 రకాల నూడుల్స్ అందుబాటులో ఉన్నాయి. వీటిని ఇప్పుడైతే గోధుమ, జియ్యం, రాగులు, తదితరాలతో తయారు చేస్తున్నారు. గతంలో అయితే కేవలం సజ్జలతో మాత్రమే చేసేవారు.

దారి చూపండి!

నవ్య తనకిష్టమైన బంతితో ఆడుకోవాలనుకుంటోంది. కానీ అది ఎక్కడుందో తెలియడం లేదు. మీరేమైనా తనకు దారి చూపి సాయం చేయగలరా!

ప్రతిబంబం ఏది?

ఇక్కడున్న ఈ చిత్రానికి సంబంధించిన ప్రతిబింబం ఏదో కనిపెట్టండి చూద్దాం?

పోలికలేంటి?

ఈ బొమ్మల్లో అడ్డం, నిలువు, ఐమూలగా కొన్ని పోలికలున్నాయి. అవేంటో చెప్పగలరా?

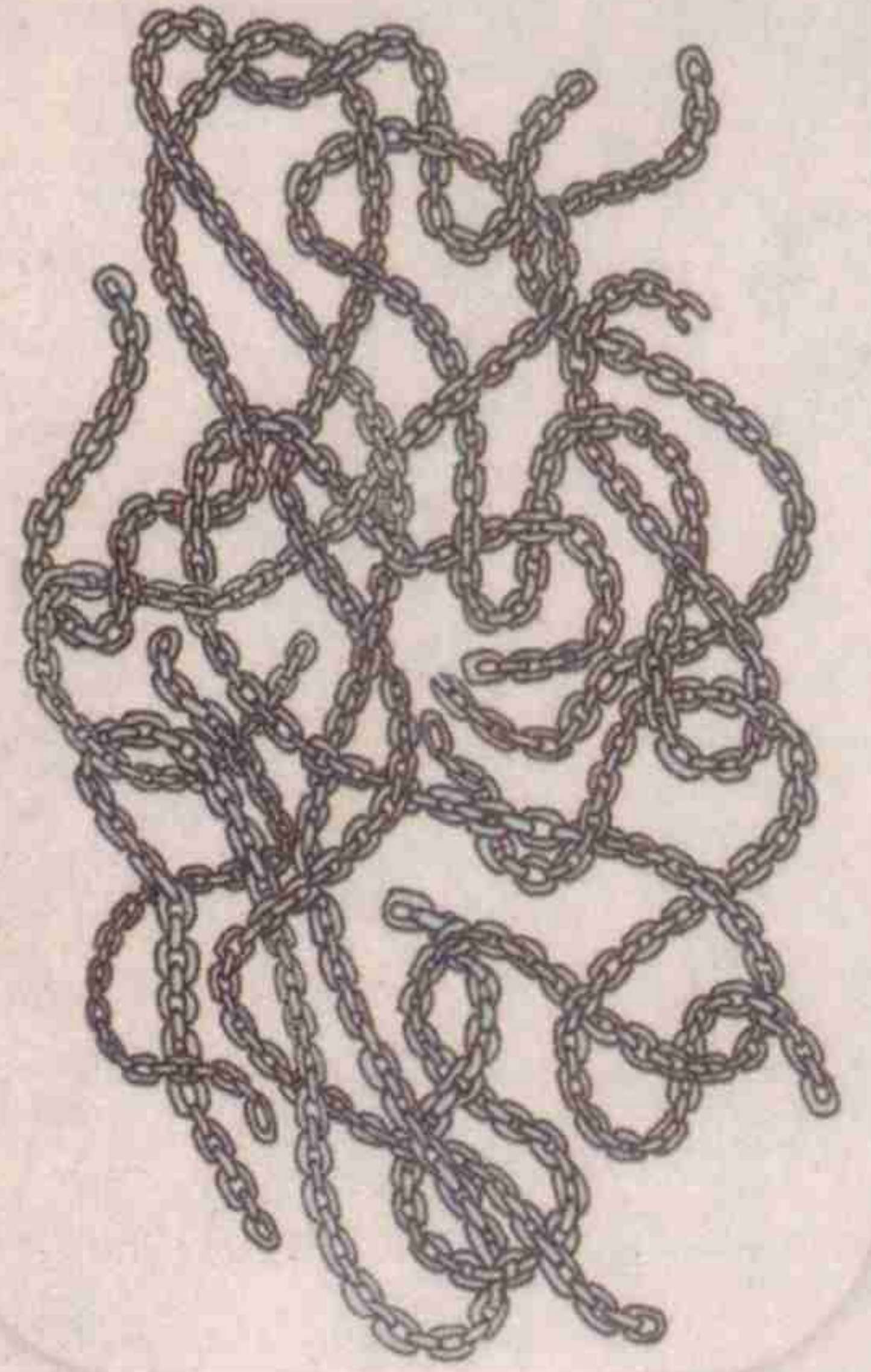
ఓ అడవికి వక్రకేతు అనే సింహం రాజుగా ఉండేది. అది కనిపించిన జంతువులన్నీ చంపడం, చిన్న చిన్న ప్రాణులను భయపెట్టడం వల్ల జంతువులకు రాజు అంటేనే అసహ్యం వేసింది. కానీ తిరగబడే సాహసం చేయలేకపోయాయి. ఒకరోజు వక్రకేతు ఉదయం ఆకలి తీర్చుకుని, అడవిలో తిరుగుతోంది. ఒకచోట జంతువులు మాట్లాడుకోవడం పొదచాటు నుంచి వింది. వాటిలో ఒక లేడి పక్క అడవి నుంచి వచ్చింది. 'చూడండి మిత్రులారా..! ఇక్కడ మీకూ మీ రాజుకూ సఖ్యత లేదు. అందువల్లే మీ మృగరాజు ఒంటరిగా ఉంటోందని మా రాజుకు తెలిసింది. రేపా, మాపా మీ అడవికి తన బలగంతో వచ్చి ఈ అడవిని ఆక్రమించుకోవాలని మా రాజు అనుకుంటోంది. అది మీకు ఇష్టమే కదా!' అంది. 'మిత్రులారా తప్పుడు సమాచారం ఇచ్చారు. మాకూ మా రాజుకూ ఏ విధమైన శతృత్వం లేదు. పైగా ఈ అడవిలో ఉండే అన్ని

అంతా బాగుంటే!

జంతువులూ మా రాజుకు ఎప్పుడూ తోడుగా ఉంటాయి. పొరపాటున మీ రాజు ఇక్కడికి వస్తే అవమానం తప్పదు' అంది కుందేలు. 'అలాగా.. అయితే ఎవరో తప్పుడు సమాచారం ఇచ్చారన్నమాట. ఈ విషయం వెంటనే మా రాజుకు చెప్పాలి' అంటూ వెళ్లిపోయింది లేడి. కాసేపటికి మిగిలిన జంతువులు కుందేలును నిలదీశాయి. 'వక్రకేతు క్రూరుడు అనే విషయం నీకు తెలీదా!' అన్నాయి. 'పక్క అడవి నుంచి వచ్చిన వాళ్లకు మనం ఏ అండా లేకుండా ఉన్నామని చెబితే మనరాజును చంపి ఆ రాజు వస్తాడు. మనమంతా వాళ్ల దగ్గర బానిసలుగా బతకాలి. అంతా బాగుంటే మన రాజులో మార్పు తప్పక వస్తుంది' అంది. 'శభాష్.. మంచి మాట చెప్పావు. ఇన్నాళ్లూ మీ మంచితనం అర్థం చేసుకోక క్రూరంగా ప్రవర్తించాను. నన్ను పెద్ద ఆపద నుంచి కాపాడాలన్న మీ ప్రయత్నానికి నా ధన్యవాదాలు' అంటూ పొదచాటు నుంచి బయటకు వచ్చింది వక్రకేతు. - కూచిమంచి నాగేంద్ర

ఎన్ని గొలుసులు!

ఇక్కడ కొన్ని గొలుసు ముక్కలున్నాయి. అవి ఎన్నో చెప్పగలరా?

అవి ఏవి?

ఇక్కడ ఓ ఆరు పెద్దపులుల చిత్రాలున్నాయి. వీటిలో రెండు మాత్రం ఒకేలా ఉన్నాయి. అవి ఏవో చెప్పగలరా?

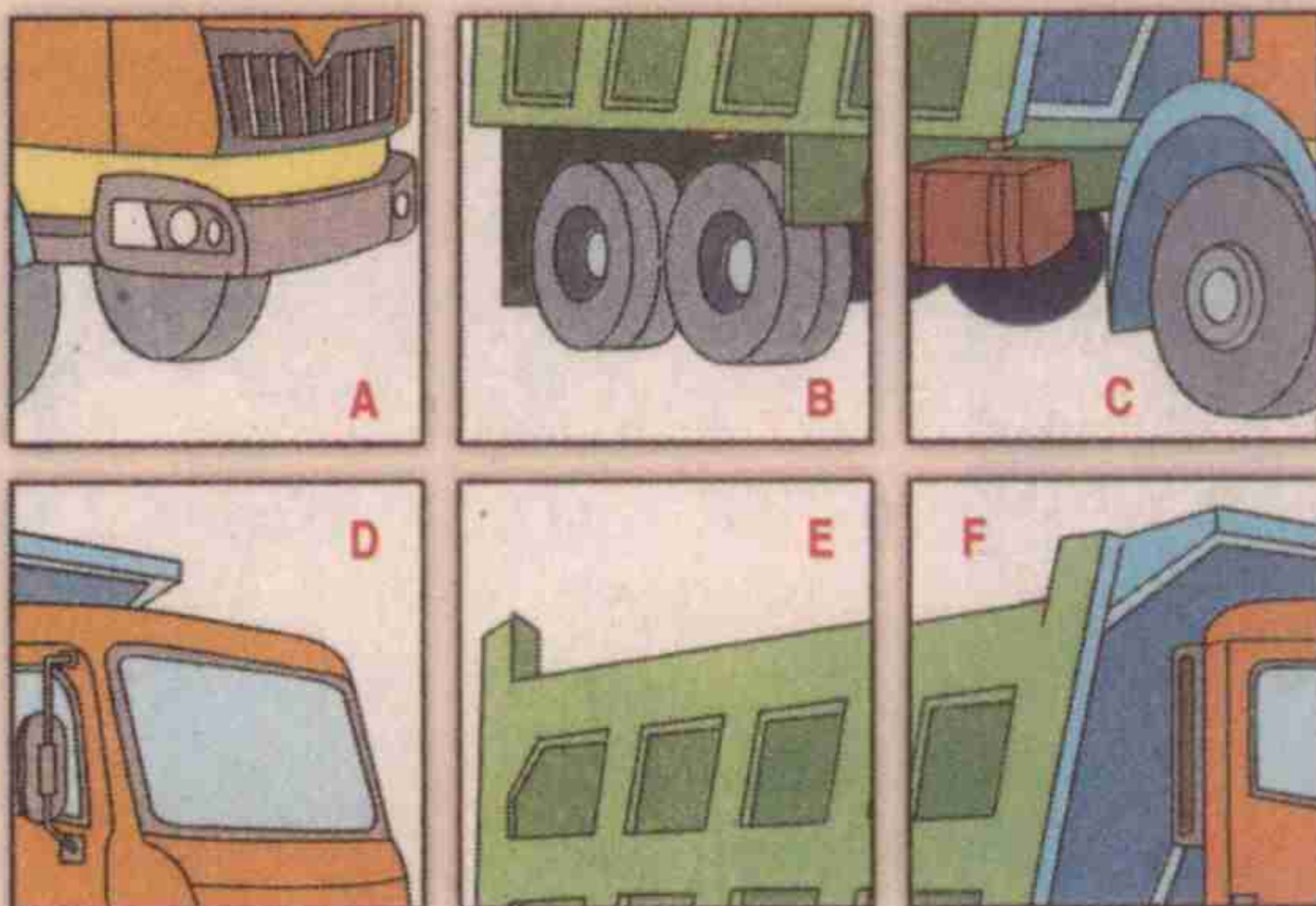

రంగులేద్దాం

సరిచేయండి చూద్దాం?

అక్కర్లే జోమ్మ వచ్చేలా ఇక్కడి భాగాలను క్రమపద్ధతిలో అమర్చండి.

జవాబులు

1. రంగులు: 1. పసుపు, 2. నీలం, 3. పసుపు, 4. నీలం, 5. పసుపు, 6. నీలం. 2. రంగులు: 1. పసుపు, 2. నీలం, 3. పసుపు, 4. నీలం, 5. పసుపు, 6. నీలం. 3. రంగులు: 1. పసుపు, 2. నీలం, 3. పసుపు, 4. నీలం, 5. పసుపు, 6. నీలం. 4. రంగులు: 1. పసుపు, 2. నీలం, 3. పసుపు, 4. నీలం, 5. పసుపు, 6. నీలం. 5. రంగులు: 1. పసుపు, 2. నీలం, 3. పసుపు, 4. నీలం, 5. పసుపు, 6. నీలం. 6. రంగులు: 1. పసుపు, 2. నీలం, 3. పసుపు, 4. నీలం, 5. పసుపు, 6. నీలం.

మేలు కలయిక

తెలుగు రాష్ట్రాల్లోని వివిధ ప్రాంతాలకు ప్రాతినిధ్యం వహించే కథకులకు ఈ సంకలనంలో చోటుదక్కడంతో వస్తువైవిధ్యం, శిల్పవైవిధ్యం కనిపిస్తోంది. రచనకూ, పాక శాస్త్రానికీ పోలిక పెడుతూ మెడికో శ్యామ్ రాసిన 'వంటకం' విభిన్నంగా ఉంటుంది. పాణ్యం దత్తశర్మ కథ 'తింగరి త్రిలింగం' హాస్యంతో సాగి గంభీరంగా ముగుస్తుంది. పేదల బతుకుపుస్తకంలో ఎన్నో పిచ్చి గీతలూ, కొట్టివేతలేనంటూ ఓ బాలిక చదువు సమస్య అనూహ్యంగా ఎలా పరిష్కార

మయిందో ఆసక్తికరంగా చెప్పే కథ పట్నాల ఈశ్వరరావు 'సుజాత'. నిత్యజీవితంలో మొబైల్ ఫోన్ వ్యసనంతో సంభవిస్తున్న దుష్పరిణామాల్ని పదునుగా హెచ్చరిస్తుంది అడపా రామకృష్ణ రచన 'ఎవరికి వారు'. రంగనాయకమ్మ, మల్లాది వెంకట కృష్ణమూర్తి, చాగంటి తులసిలతో పాటు తర్వాతి తరం రచనలతో కొత్త పాతల మేలు కలయికగా రూపొందింది పుస్తకం.

కథా పరిమళాలు (56 కథలు)

సంపాదకులు: ఎన్.కె. బాబు
పేజీలు: 404; వెల: రూ.350/-
ప్రతులకు: ఫోన్- 9440343479

- సీ హెచ్.వేణు

వసంత నవరాత్రుల సందర్భంగా జరిగిన పోటీల్లో నవ యువకులు నిధి, కేసరి తల పడ్డారు. సింహాసనానికి కాబోయే వారసుడైన కేసరిపై అన్నింటా నిధి గెలిచినప్పటికీ అతడు సామాన్యుడైనందున విజేతగా ప్రకటించరు. కానీ అప్పుల్లో కూరుకుపోయిన రాజ్యానికి పర్యతగర్భంలో దాగిన నవనిధుల్ని సంపాదించుకు రావడానికి నిధే దిక్కువుతాడు. ఏం చేయాలా అని ఆలోచిస్తున్న నిధిని ఓ అదృశ్య శక్తి పలకరిస్తుంది. మహాభారతం

సాహస గాథ

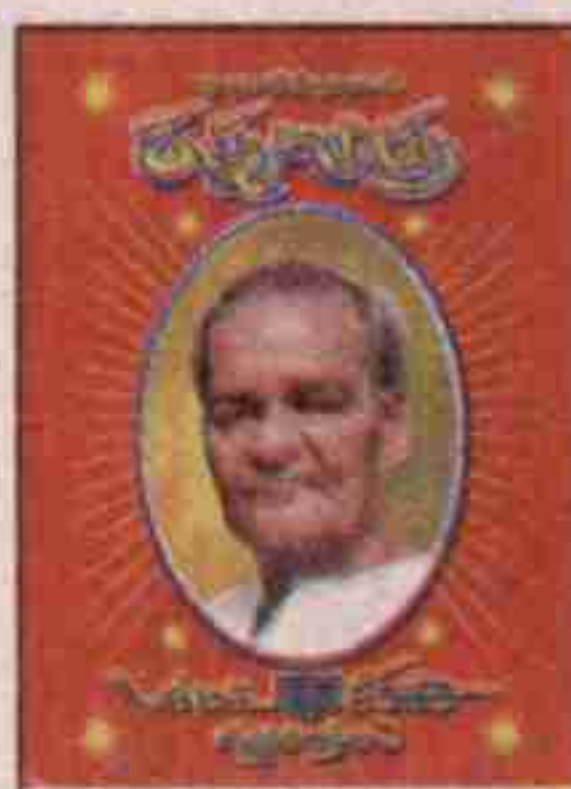
లోని కర్ణుడి ఘట్టాన్ని అడ్డం పెట్టుకుని వాళ్లు నీకు అన్యాయం చేశారు కాబట్టి ఆ మహా భారతానికే చెందిన నేను నీకు సహాయం చేస్తానంటుంది. ఎవరా శక్తి... నిధికి నవనిధులు దొరికాయా... అన్నది కథ. ఆసక్తిగా చదివింపజేసే జానపద నవల ఇది.

నిధి (జానపద నవల)

రచన: వక్కంతం సూర్యనారాయణరావు
పేజీలు: 520; వెల: రూ. 500/-
ప్రతులకు: ఫోన్- 9866115655 - పద్మ

చందమామ, యువ లాంటి పత్రికలను తలచుకో గానే రంగురంగుల కవర్ పేజీలు గుర్తొస్తాయి. భారత, భాగవత చిత్రాలూ భావచిత్రాలూ సామాజిక చిత్రాలూ ఎన్నింటినో తనదైన శైలిలో అద్భుతంగా చిత్రించి వర్ణచిత్రం అంటే వడ్డాది పాపయ్యదే అన్న పేరు తెచ్చు కున్నారు. శ్రీకాకుళంలో ఒక సామాన్య కుటుంబంలో పుట్టి అసాధారణ చిత్రకారుడిగా ఎదిగిన ఆయన వేసిన పౌరాణిక చిత్రాలను

చిత్రబ్రహ్మ

సినిమాల సెట్టింగులకూ కళా కారుల మేకప్పులకూ స్ఫూర్తిగా వాడుకునేవారట. ఆయన అందించిన వేలాది చిత్రాల నుంచి కొన్నిటిని ఎంపిక చేసి, ఆయన జీవితవిశేషాలతో కలిపి ప్రచురించిన ఈ పుస్తకం అభిమానులను అలరిస్తుంది.

రత్నచిత్ర- వపా వర్ణచిత్ర చయనిక

సంపాదకులు: సుంకర చలపతిరావు
పేజీలు: 96, వెల: రూ. 500/-
ప్రతులకు: ఫోన్- 9154688223 - శ్రీ

యువతీ యువకుల కలల్ని ఆవేశాల్ని ప్రతిబింబించే క్యాంపస్ లైఫ్ ఈ నవలకు నేపథ్యం. ఎం.ఏ.లో చేరిన శ్రీధర్ కి తాను లెక్చరర్ కావాలని తండ్రి కన్న కల తెలుసు. దాన్ని నెరవేర్చడానికి వీలుగా గొప్ప విద్యాసంస్థలో సీటు వచ్చినందుకు సంతోషిస్తూ క్యాంపస్ లో ప్రవేశించిన అతడు ఎలాంటి అనుభవాల్ని ఎదుర్కొన్నాడూ, కుల రాజకీయాలూ అవినీతి స్వార్థం అతని ఆశయాల్ని

క్యాంపస్ కథ

నీరు కార్చాయా, నిలబెట్టాయా... అన్నది కథ. అతివాదమూ మితవాదమూ కాకుండా హక్కుల్ని సాధించే ఆచరణాత్మక విధానం ద్వారా ప్రజలకు సుఖసంతోషాలను అందించవచ్చని చెబుతుంది ఈ నవల.

మరో మహాత్మ్య

రచన: డా॥ గుజ్జు చెన్నారెడ్డి
పేజీలు: 368; వెల: రూ.250/-
ప్రతులకు: విశాలాంధ్ర బుక్ హౌస్ - జ్యోతి

బుక్ ఫిల్మ్

శాంతి పాండరం ఎలా

రచన: జె.పి. వాస్యాని
అనువాదం: కేశవ హరినాథరెడ్డి
పేజీలు: 218; వెల: రూ. 250/-
ప్రతులకు: అశోక్ బుక్ సెంటర్

భారతదేశపు వ్యాక్సీన్ చరిత్ర

కౌపాక్స్ నుంచి వ్యాక్సీన్ మైత్రి వరకు
రచన: సజ్జన్ సింగ్ యాదవ్
అనువాదం: కె.బి.గోపాలం
పేజీలు: 203; వెల: రూ.300/-
ప్రతులకు: అశోక్ బుక్ సెంటర్

కౌలూ, వడ్డీ, లాభం, జీతం!

సమాజపు ఉత్పత్తి క్రమంలో రహస్యాలు!
రచన: రంగనాయకమ్మ
పేజీలు: 142; వెల: రూ. 60/-
ప్రతులకు: అరుణా పబ్లిషింగ్ హౌస్

అంతరాతీయ నదీతీరాలలో మా నడక(ట్రావెలర్)

రచన: డా.నర్మదా రెడ్డి
పేజీలు: 224; వెల: రూ. 225/-
ప్రతులకు: 1-92/5, స్ట్రీట్ నం.1, హబ్బిగూడ, హైదరాబాద్.

అచ్చికబుచ్చికలు (తాంబూలాలిస్తున్నా...)

పేజీలు: 328; వెల: రూ. 200/-
వెన్నెల జలపాతం (కవితలు)
పేజీలు: 104; వెల: రూ. 100/-
రచన: ఉమాదేవి ఇల్లెందుల(కల్యణ్ కృష్ణ)
ప్రతులకు: ఫోన్- 9849564591

చైనా జపాన్ ప్రసిద్ధ కథలు

అనువాదం: సూరభత్తుల సుబ్రమణ్యం
పేజీలు: 108; వెల: రూ. 150/-
ప్రతులకు: నవోదయ బుక్ హౌస్

చారిత్రక గాథలు

రచన: యస్.డి.వి.అజీజ్
పేజీలు: 90; వెల: రూ. 100/-
ప్రతులకు: ఫోన్- 9133144138

మనం - మన చట్టాలు

వ్యాసాలు, ప్రశ్నలు- జవాబులు
రచన: జి. గంగాధర్
పేజీలు: 113; వెల: రూ. 290/-
ప్రతులకు: ఫోన్-9346611516

దయాశోకం (దీర్ఘకవిత్యం)

రచన: డా.మాటూరి శ్రీనివాస్
పేజీలు: 144; వెల: రూ. 150/-
ప్రతులకు: ప్రధాన పుస్తకకేంద్రాలు

రాశి ఫలం

గ్రహబలం
(అక్టోబరు 8 - 14)

డా॥ శంకరమంచి రామకృష్ణ శాస్త్రి

మేషం అశ్విని, భరణి, కృత్తిక 1వ పాదం

ఉద్యోగంలో శ్రేష్ఠమైన ఫలితాలుంటాయి. జీవితం శుభప్రదంగా సాగుతుంది. ఆచరణ యోగ్యమైన నిర్ణయాలతో ముందుకు సాగండి. అధికారుల అండదండలు లభిస్తాయి. అవసరాలకు తగినట్లుగా నైపుణ్యాలను పెంచుకోవాలి. వ్యాపారరీత్యా బంగారు భవిష్యత్తు సూచితం. కలహాలకు దూరంగా ఉండాలి. ప్రయాణాల్లో విజయం ఉంటుంది. ఇష్టదేవతను స్మరిస్తే మంచిది.

మృషభం కృత్తిక 2,3,4 పాదాలు; రోహిణి, మృగశిర 1,2 పాదాలు

అంకితభావంతో పనిచేస్తే ఉద్యోగంలో కార్యసిద్ధి లభిస్తుంది. ధైర్యంగా నిర్ణయాలు తీసుకుని అమలు చేస్తే మంచి ఫలితం ఉంటుంది. వ్యాపారంలో జాగ్రత్త అవసరం. అవసరం లేని పనులు చేపట్టవద్దు. చేస్తున్న పనుల్ని వాయిదా వేయవద్దు. నిరుత్సాహం పనికిరాదు. బంధుమిత్రుల సలహాలు పనిచేస్తాయి. విష్ణుసహస్రనామం చదువుకోండి, ఇంట్లో శుభాలు జరుగుతాయి.

మిథునం మృగశిర 3, 4 పాదాలు, ఆర్ద్ర, పునర్వసు 1, 2, 3 పాదాలు

వ్యాపారంలో శుభయోగాలున్నాయి. నూతన ప్రయత్నాలు సఫలమవుతాయి. పెట్టుబడులు కలిసి వస్తాయి. ఉద్యోగంలో మిశ్రమ ఫలితాలున్నాయి. ధైర్యంగా సకాలంలో పనులు ప్రారంభించండి. కార్యాచరణ వడివడిగా సాగాలి. మిత్రుల సహకారంతో మంచి భవిష్యత్తు లభిస్తుంది. గౌరవమర్యాదలు పెరుగుతాయి. సూర్యనారాయణమూర్తిని స్మరించండి, శుభవార్త వింటారు.

కర్కాటకం పునర్వసు 4వ పాదం; పుష్యమి, ఆశ్లేష

ఉద్యోగంలో సకాలంలో పనులు చేసి ప్రశంసలు పొందుతారు. పలుమార్గాల్లో అభివృద్ధి సూచితం. ధనాన్ని వృద్ధిచేసే క్రమంలో కుటుంబ సభ్యుల సలహాలు అవసరం. గృహ, వాహనాది యోగాలు అనుకూలిస్తాయి. బాధ్యతలను సక్రమంగా నిర్వర్తించండి. పట్టుదలతో చేసే పనుల్లో కార్యసిద్ధి లభిస్తుంది. అవరోధాలు తొలగుతాయి. ఇష్టదైవాన్ని దర్శించండి, శుభం జరుగుతుంది.

సింహం మఖ, పుబ్బ, ఉత్తర 1వ పాదం

మంచి వ్యాపార యోగముంది. అద్భుతమైన తెలివితేటలతో రాణిస్తారు. నూతన ప్రయత్నాలు సఫలమవుతాయి. ఎన్నాళ్లుగానో ఎదురుచూస్తున్న పనుల్లో పురోగతి ఉంటుంది. బాధ్యతలను సమర్థంగా నిర్వర్తించండి. భూ గృహ వాహనాది యోగాలు అనుకూలిస్తాయి. ఆనందించే అంశాలున్నాయి. ఇష్టదైవాన్ని స్మరించండి, గొప్ప విజయం లభిస్తుంది.

కన్య ఉత్తర 2, 3, 4 పాదాలు; హస్త, చిత్త 1, 2 పాదాలు

మనోబలంతో పనులు ప్రారంభించాలి. చంచలత్వం పనికి రాదు. నూతన సమీకరణాలు విజయాన్ని సూచిస్తున్నాయి. అవసరమైన ప్రణాళికలు రచించండి. ధైర్య సాహసాలు అవసరం. ఉద్యోగంలో విఘ్నాలు ఎదురవుతాయి, శాంతంగా పరిష్కరించండి. ఒకటికి రెండుసార్లు ఆలోచించి నిర్ణయాలు తీసుకోండి. ప్రతి విషయాన్నీ మనసుకు తీసుకోవద్దు. నవగ్రహశ్లోకాలు చదువుకుంటే మంచిది.

తుల చిత్త 3, 4 పాదాలు, స్వాతి, విశాఖ 1, 2, 3 పాదాలు

సకాలంలో పనులు పూర్తిచేయడం ముఖ్యం. చెడు ఊహించవద్దు. ఉద్యోగంలో శ్రమకు తగ్గ ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. సొంత విషయాలు ఇతరుల వద్ద చర్చించవద్దు. ఆత్మీయుల సహకారంతో విజయం లభిస్తుంది. ఆర్థికంగా శుభయోగముంది. గృహ వాహన విషయాల్లో కలిసివస్తుంది. వ్యాపారంలో మిశ్రమ ఫలితాలున్నాయి. విష్ణుస్మరణతో కార్యసిద్ధి లభిస్తుంది.

వృశ్చికం విశాఖ 4వ పాదం; అనూరాధ, జ్యేష్ఠ

ఉద్యోగంలో పదవీలాభం సూచితం. ఎదురు చూస్తున్న పనుల్లో త్వరగా పురోగతి ఉంటుంది. ఆశయాలు నెరవేరతాయి. మంచి ఆలోచనలతో శ్రేష్ఠమైన భవిష్యత్తుకు పునాది వేసుకోండి. ధర్మమార్గంలో వెళ్లినప్పుడే విజయాలు సిద్ధిస్తాయి. అదృష్టయోగముంది. ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ చెడు ఊహించవద్దు. క్షేత్ర స్థాయిలో సమస్యల్ని గుర్తించి చక్కదిద్దాలి. దుర్గాద్యానం శుభప్రదం.

ధనుస్సు మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ 1వ పాదం

శుభకాలం. సకాలంలో పనులు పూర్తిచేస్తే సత్ఫలితాలుంటాయి. సామర్థ్యానికి తగిన గుర్తింపు పొందుతారు. ధర్మమార్గంలో పనిచేయండి. అభివృద్ధి దానంతట అదే వస్తుంది. జీవితంలో స్థిరత్వం లభిస్తుంది. పలుమార్గాల్లో ధనాదాయం పొందుతారు. మీ వల్ల కొందరికి మేలు జరుగుతుంది. శత్రుదోషం తొలగుతుంది. లక్ష్మీ అమ్మవారిని స్మరించండి, అదృష్టం వరిస్తుంది.

మకరం ఉత్తరాషాఢ 2, 3, 4 పాదాలు; శ్రవణం, ధనిష్ఠ 1, 2 పాదాలు

ఆర్థికంగా అనుకూల ఫలితాలుంటాయి. అవసరాలకు ధనం అందుతుంది. స్వల్ప విఘ్నాలున్నా చివరికి విజయం సొంతమవుతుంది. ప్రయత్నబలం ముఖ్యం. కాలం మిశ్రమంగా ఉన్నప్పటికీ ఓర్పు మిమ్మల్ని లక్ష్యానికి చేరువ చేస్తుంది. సత్యనిష్ఠతో ముందుకు సాగండి. నిజాయితీ మిమ్మల్ని రక్షిస్తుంది. ఇష్టదైవాన్ని స్మరించండి, అద్భుతమైన భవిష్యత్తు లభిస్తుంది.

కుంభం ధనిష్ఠ 3, 4 పాదాలు; శతభిషం, పూర్వాభాద్ర 1, 2, 3 పాదాలు

ధర్మబద్ధంగా పనులు ప్రారంభించండి. ఉద్యోగంలో సమస్యలు ఎదురైనా అధైర్య పడకుండా నిర్ణయాలు తీసుకోండి. మీ నిజాయితీ మిమ్మల్ని కాపాడుతుంది. సమస్యలనుంచి బయటపడతారు. ఆత్మవిశ్వాసం సడలకూడదు. మిత్రుల సూచనలతో వారం మధ్యలో ఒక విజయం లభిస్తుంది. మీ మాటని నలుగురూ గౌరవిస్తారు. ఇష్టదేవతను ధ్యానించండి, కార్యసిద్ధి ఉంటుంది.

మీనం పూర్వాభాద్ర 4వ పాదం, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి

ఉద్యోగ, వ్యాపారాల్లో మిశ్రమ ఫలితాలు ఉంటాయి కాబట్టి అనాలోచితంగా ఏ పనీ చేయవద్దు. సహృదయుల సూచనలు పనిచేస్తాయి. విఘ్నాలను బుద్ధిబలంతో ఎదుర్కోవాలి. బాధ్యతలను సకాలంలో నిర్వర్తించాలి. అపార్థాలకు అవకాశం ఇవ్వవద్దు. ఈర్ష్యాపరులు మీపై నిందలు మోపే అవకాశం ఉంది. మౌనం మేలుచేస్తుంది. నవగ్రహశ్లోకాల పఠనం శుభప్రదం.

కూర్పు:
బాలు

1			2	3		4	5		6		7
		8			9				10	11	
12	13				14			15			
			16	17			18			19	20
21		22				23		24	25		
		26	27		28		29		30		
31	32		33				34	35			36
	37	38			39					40	
41		42		43			44		45		46
	47					48		49			
50			51		52		53		54		
		55					56				

ಆಧಾರಗಳು

అడం:

- అడ్డం:**

  1. రజతం (2)
  2. ద్వేషం, కక్ష (2)
  4. పర్వత రాజపుత్రి...
పార్వతి (4)
  8. దీక్ష, పూనిక (4)
  10. ... అత్త పాత్రలకు
సూర్యకాంతం పెట్టింది
పేరు (3)
  12. ఖడ్గం (4)
  14. పాన్పు, పడక (2)
  15. కెరటం (3)
  16. చేతినిండుగా
గలగల్గాడుతూ ఉండే
ఇవంటే స్త్రీలకు
ఎంతో ప్రీతి (3)
  18. కేరళలో ప్రవహించే
ఒక నది (2)
  19. లోటు,
తరుగుపడింది,
కొరవడింది (2)
  21. గళ్లీలో... (3)
  24. భరించలేని
సణుగుడు! (2)
  26. అధీనం, కైవసం (2)
  28. పర్యదినం (3)
  30. ముత్యాల పేరు,
పూలదండ! (2)
  31. సగం
'మంత్రాలయం' (2)
  33. నియంత్రణ (3)
  34. గెలుపు (3)
  36. అడ్డం 30తో
తిండి (1)
  37. ఇంచుమించు (3)
  39. ఒక ముళ్ళ చెట్టు (2)
  41. అడ్డం 30తో
దెబ్బ (1)
  42. కబడ్డీ (4)
  44. అడ్డం 30తో
మారణం (1)
  45. ఇంద్రుడి కుమార్తె (3)
  47. మార్జాలం (2)
  49. వర్షం (2)
  50. ఊలు (2)
  52. ఎరుక, చైతన్యం (3)
  54. అమ్మాయి పేరు...
పువ్వు అని అర్థం (3)
  55. మంచు పర్వతం (4)
  56. సీతారాములను
నది దాటించిన
కిరాతరాజు (3)

నిలువు:

- నిలువు:**

1. కేశం (3)	9. తీగలు (3)	23. మొక్కుకుని	40. నిశ్చయం, తథ్యం (2)
2. కంచీలో తయారైన	11. యజ్ఞంలో (3)	తలనీలాలు ఇచ్చాక? (2)	43. అశ్వం (2)
పరికిణీ (4)	13. సొమ్ము లేదా వస్తువు	25. సాయం, తోడ్పాటు (3)	45. సీతమ్మవారి తండ్రి (4)
3. దుర్యోధనుడి ఆయుధం (2)	ముట్టినట్లుగా ఇచ్చే చీటీ (3)	27. శివుడు (4)	46. శ్రీనివాస నిలయం! (4)
5. కఠినం, దృఢం (2)	15. తహతహ (3)	28. పాండిత్యం కలిగినవాడు (4)	47. చిన్నమ్మ (2)
6. సత్తు, ఆంగ్లంలో 'టిన్' (3)	17. పాలతో వండే ఒక వంటకం (2)	29. గుహ (2)	48. సోదరుడు (2)
7. మంగళసూత్రం (2)	20. వరుస (2)	32. కాటా, తక్కిన (2)	50. హృదయం (2)
8. మహారాష్ట్రలో కొందరి	21. కలయిక, సమాగమం (3)	35. జడ (2)	51. లక్ష్మి (2)
ఇంటిపేరు... చివరి అక్షరం	22. లోయ (2)	38. 'తను మా తోడబుట్టినది, మాకన్నా చిన్నది!' (1+2)	52. వస్త్రం (2)
			53. నవ్వు, హసించు (2)

సుదొంకు

			5					8
2	8					4		3
	6	9	8	4			7	
8		4	6	1			5	
		1				8		
	5			8	4	9		6
	7			6	1	3	4	
9		3					6	1
1					5			

పదవి నోడం

1	ఉ	ద్వీ	2	గం	3	బెం	డ	4	తం	న	5	న	6	త
7	పై	8	గ	ర	గ	9	నై	గ	10	ర	11	త	నం	
12	న	13	ది	మ్యం	14	శ	15	దు	ము	కు	16	ల	డు	
17	వి	18	ను	19	శ	పం	తు	డు	20	దు	21	గు		
22	బి	23	తు	24	చ	రం	25	బి	26	వ్య	27	రి		
28	వ్య	29	మ్య	30	లు	31	ని	రి	32	త	రు	పు	33	జ
34	న	35	జ	36	న	37	చ	38	ద	స్య	డు	39	డో	లి
40	చ	41	డం	42	శ	43	ప	44	బ	లు	45	జ్ఞ	వి	త
46	ర	ము	47	నం	48	శ	49	చ	50	నో	డ	51	రు	
52	పం	53	మ	54	టు	55	లం	56	చ	57	లి	58	నం	
59	60	61	శ	62	కు	63	లు	64	65	పం	66	ము	67	ది
68	69	70	ర	71	టం	72	73	రి	74	75	76	77	78	79

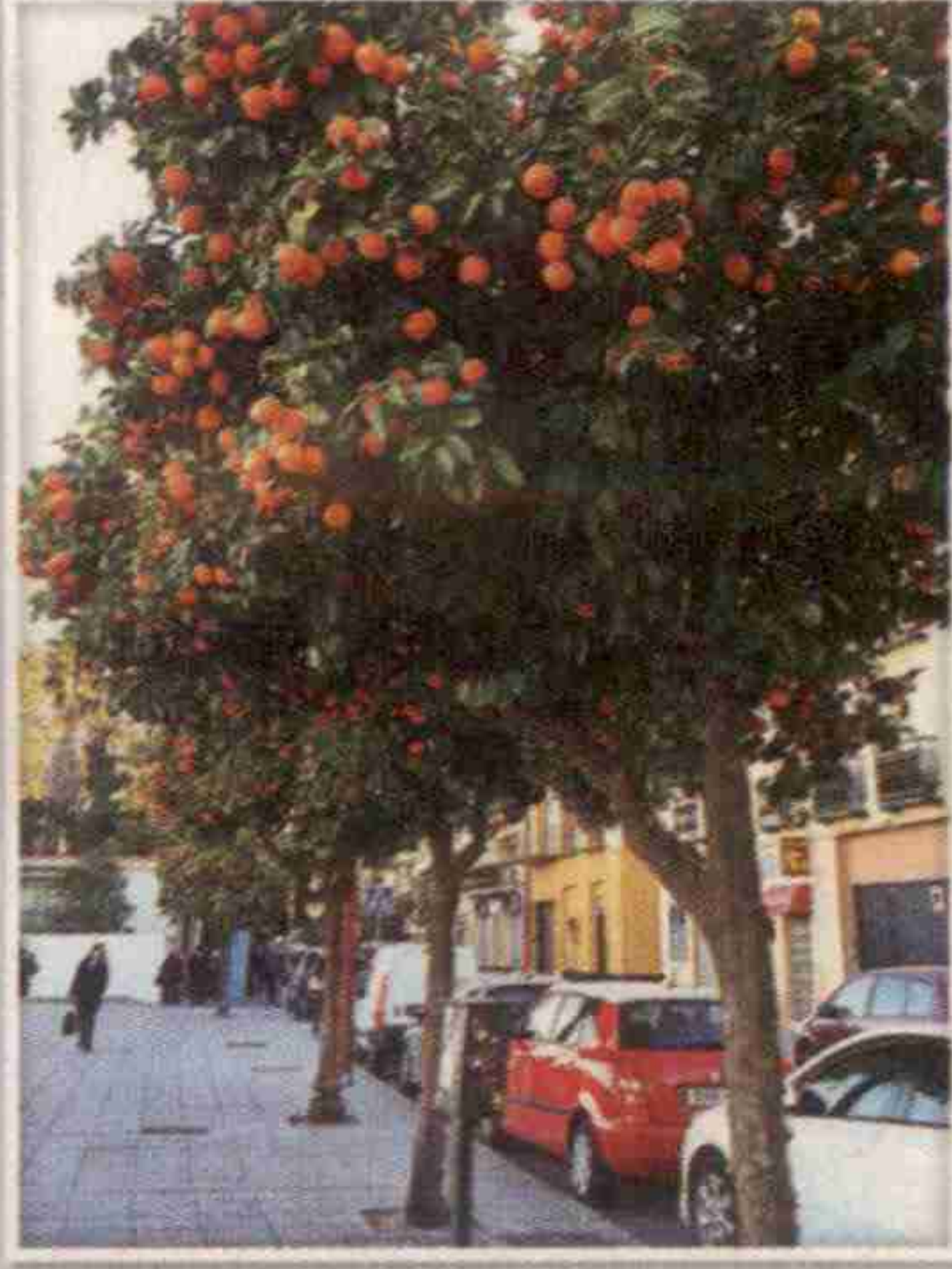
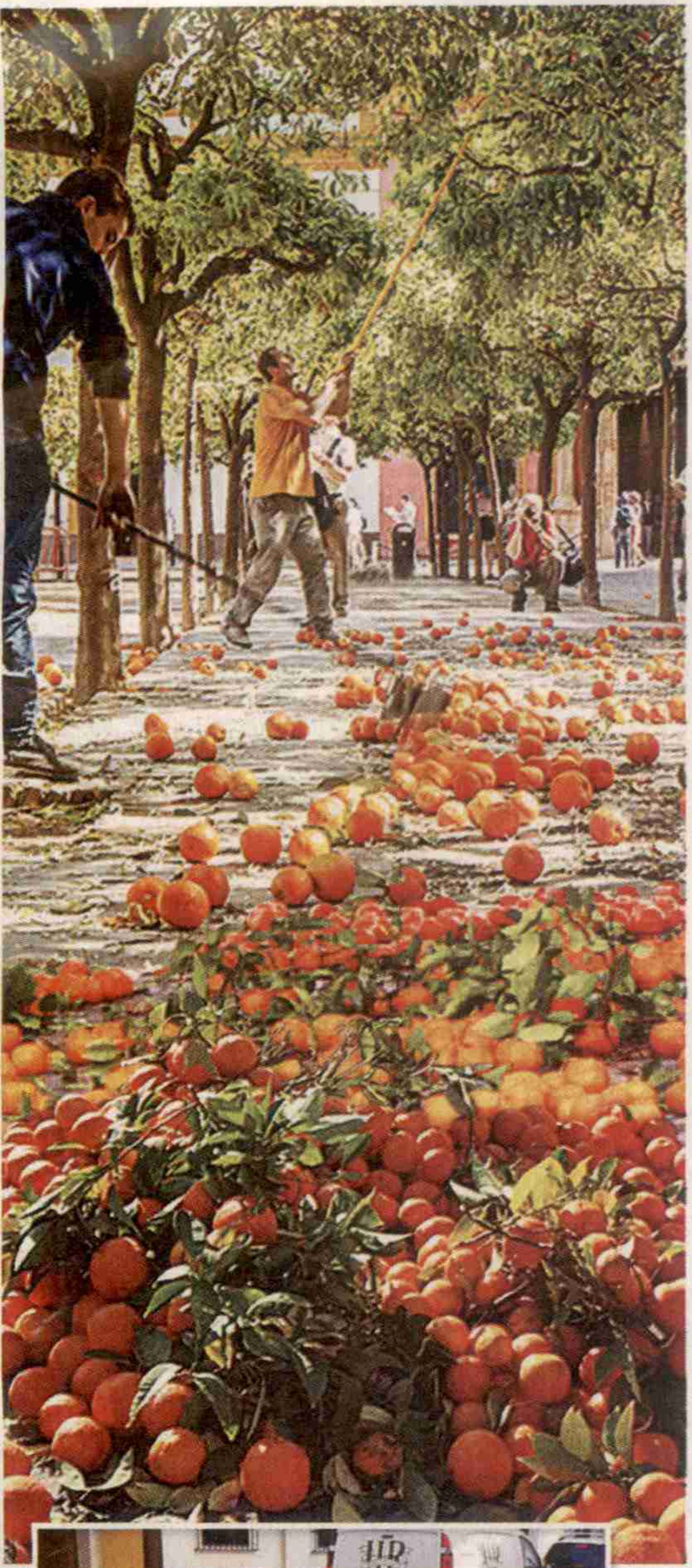
గీతవార్త సమీక్షాసూత్రము

సుదొంకు

8	5	3	4	2	1	6	7	9
6	7	1	3	5	9	8	2	4
4	2	9	8	7	6	3	1	5
2	4	6	5	1	8	9	3	7
1	3	7	9	6	2	5	4	8
5	9	8	7	3	4	2	6	1
7	6	2	1	8	5	4	9	3
3	8	4	6	9	7	1	5	2
9	1	5	2	4	3	7	8	6

1302

రోడ్లనిండా కమలాపండ్లే!

సవిల్... స్పెయిన్లో ఓ సుందర నగరం. దీన్ని 'ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద నారింజ తోట' అనీ పిలుస్తుంటారు. అక్కడ ఏ వీధికెళ్లినా పచ్చగా కళకళలాడే కమలాపండ్లు చెట్లే. చలికాలంలో ఆ చెట్లన్నీ రెమ్మరెమ్మకీ విరిసిన పండ్లతో కళ్లను తిప్పుకోనీయవు. కానీ ఆ అందం ఎంతోకాలం నిలవదు. ఆ పండ్లన్నీ రాలిపడి రోడ్లన్నీ జిగటైపోవడం, రోజూ అదంతా శుభ్రం చేయడం నగరపాలక సంస్థకి పెద్ద తలనొప్పి వ్యవహారం. అక్కడికీ వాటిని పరిపాలేసేందుకు వందలకొద్దీ సిబ్బందీ ఉన్నారు. అయితే నగరంలో దాదాపు యాభై వేలకు పైగా ఉన్న చెట్లకు ఏటా 15 వేల టన్నుల పైచిలుకు కమలాలు కాస్తాయి. అవి కాస్త చిరుచేదుగా ఒకింత పుల్లగా ఉండటంతో వాటిని నేరుగా తినడానికి కాకుండా జామ్లూ పేస్టీలూ వంటి వంటకాలతోపాటు ఆల్కహాల్ తయారీలో వాడుతుంటారు. ఇందుకోసం కోసేవి పోగా ఇంకా బోలెడన్ని పండ్లు చెట్లమీద మిగిలిపోయి, రోడ్లమీద రాలిపడి చెత్తలోకి చేరుతుంటాయి. ఈ సమస్యకు పరిష్కారమేమిటా అని నిపుణులతో కలిసి తెగ ఆలోచించిన మున్సిపాలిటీ అధికారులు ఆ పండ్లన్నిటినీ పిప్పి చేసి పులియబెట్టి... వచ్చిన మీథేన్తో విద్యుత్తును తయారుచేస్తున్నారట. అలా అక్కడి కమలా పండ్లు రుచులతోపాటు వెలుగుల్నీ పంచుతున్నాయన్నమాట!

Dr. CARE

HOMEOPATHY

Health • Healing • Happiness

అధిక మందులతో విసిగిపోయారా?

అడ్వాన్స్డ్ కాన్స్టిట్యూషనల్ పద్ధతితో
తక్కువ మందులతో అత్యుత్తమమైన చికిత్స

డాక్టర్ గారితో మాట్లాడాలనుకుంటున్నారా?

కాల్ చేయండి : **767 200 2000**

ప్రత్యేక చికిత్సలు

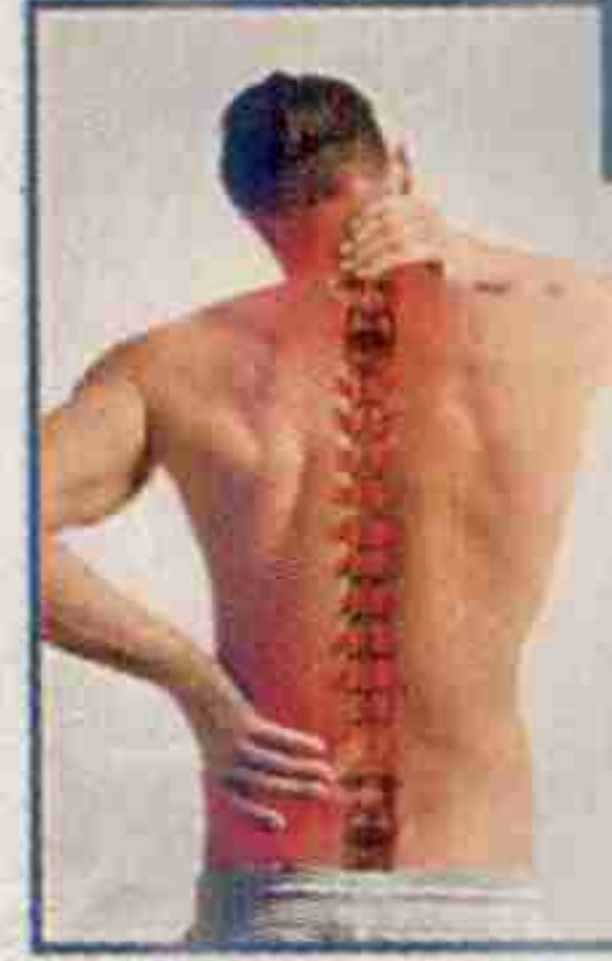
చర్మ సమస్యలు

- సోరియాసిస్ • ఎర్గిమా
- బొల్లి • SLE • దద్దుర్లు
- ఫంగల్ ఇన్ ఫెక్షన్
- మొటిమలు • అల్లికెరియా
- లైకెన్ ప్లేనస్

కీళ్ళ నొప్పులు

- కీళ్ళ వాపులు
- జరుసుదనం
- గొటీ, రుమాటాయిడ్, ఆస్టియో ఆర్థరైటిస్
- కీళ్ళలో పట్టులేకపోవడం

మెడ, నడుంనొప్పులు

- మెడనొప్పి • నడుంనొప్పి
- లంబార్, సర్వైకల్ స్పాండిలైటిస్
- డిస్క్ ప్రొలప్స్ • డిస్క్ బల్జ్ • డిస్క్ ప్రొలాప్స్

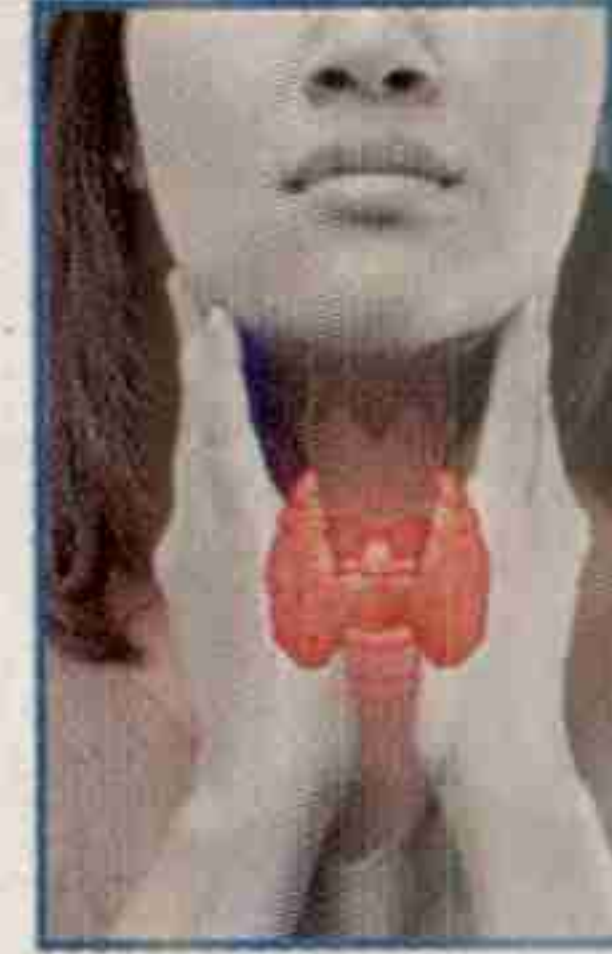
శ్వాస సమస్యలు

- అస్తమా, అలర్జీ • దగ్గు
- అడినాయిడ్స్ • టాన్సిల్స్
- నిమోనియా • సైనసైటిస్
- బ్రాంకైటిస్ • ఫారింజైటిస్
- లారెంజైటిస్

డయాబెటిస్

- అతి మూత్ర విసర్జన
- అతిగా ఆకలి, దాహము
- బరువు తగ్గడం • అలసట
- అరికాళ్ళలో తిమ్మిరులు, మంటలు • గాయాలు
- తొందరగా మానకపోవటం

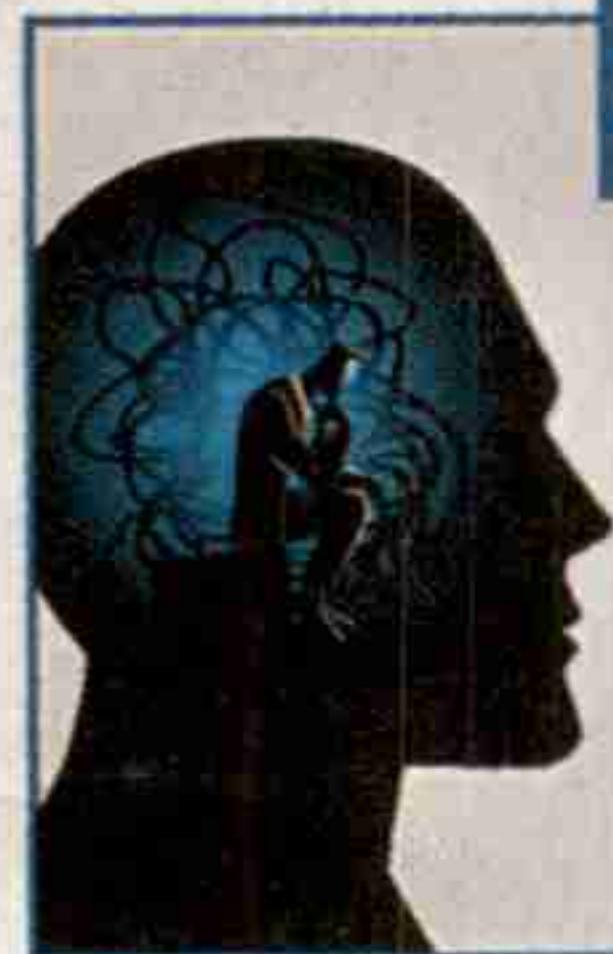
థైరాయిడ్

- నెలసరి సమస్యలు • నీరసం
- బరువు పెరగటం / తగ్గడం
- ఏకాగ్రత కోల్పోవడం
- సంతానలేమి • రక్తహీనత
- జాట్లు ఊడిపోవడం
- అలసట • నరాల బలహీనత

సంతానలేమి

- హార్మోన్, నెలసరి సమస్యలు
- ఫైబ్రాయిడ్స్ • వెరికోసిటీ
- వీర్యకణాల లోపం
- అంగస్థంబన సమస్యలు (ED)
- శీఘ్రస్కలనం (PME)

మానసిక సమస్యలు

- నిద్రలేమి (Insomnia)
- ఆత్మత (Anxiety)
- మానసిక ఒత్తిడి • OCD
- డిప్రెషన్ (Depression)
- మతిమరుపు (Alzheimer's)
- భయాందోళనలు

మలబద్ధకం

- అరుగుదల సరిగా లేకపోవడం • మలబద్ధకం
- కడుపు నొప్పి • అసిడిటీ
- వాంతి లక్షణాలు • IBS
- GERD • గ్యాస్ ట్రబుల్

500/- విలువ గల
కన్సల్టేషన్ ఉచితం
25% మందులపై
డిస్కాంట్

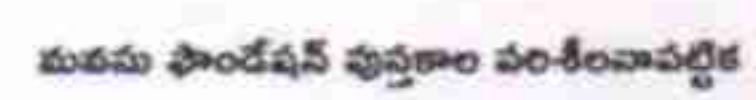
టోల్ ఫ్రీ : **1800 103 1636**

Chat with Doctor @
www.drcahomeopathy.com

విజయవాడ - నక్కలేరోడ్ | గుంటూరు - టాలీవుడ్ థియేటర్ ఎదురుగా | నెల్లూరు - వెంకటరమణ హోటల్ ప్రక్కన | తిరుపతి - లీలా మహల్ సెంటర్ | వైజాగ్ - హోటల్ శ్రీకన్య ఫార్ముస్ ఎదురుగా | గాజువాక - CMR సింట్రిల్ ప్రక్కన | కాకినాడ - టూ టౌన్ పోస్ట్ స్టేషన్ ఎదురుగా | రాజమండ్రి - ఎ.వి. అప్పారావు స్ట్రీట్ | ఏలూరు - భారత్ గ్యాస్ ఎదురుగా | అమలాపురం - బెకన్ హోటల్ దగ్గర | భీమవరం | శ్రీకాకుళం | అనంతపూర్ | కడప | కర్నూలు | ప్రొద్దుటూరు | తెలంగాణ | తమిళనాడు

[illegible]